

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

CONGRESUL CONSILIILOR POPULARE

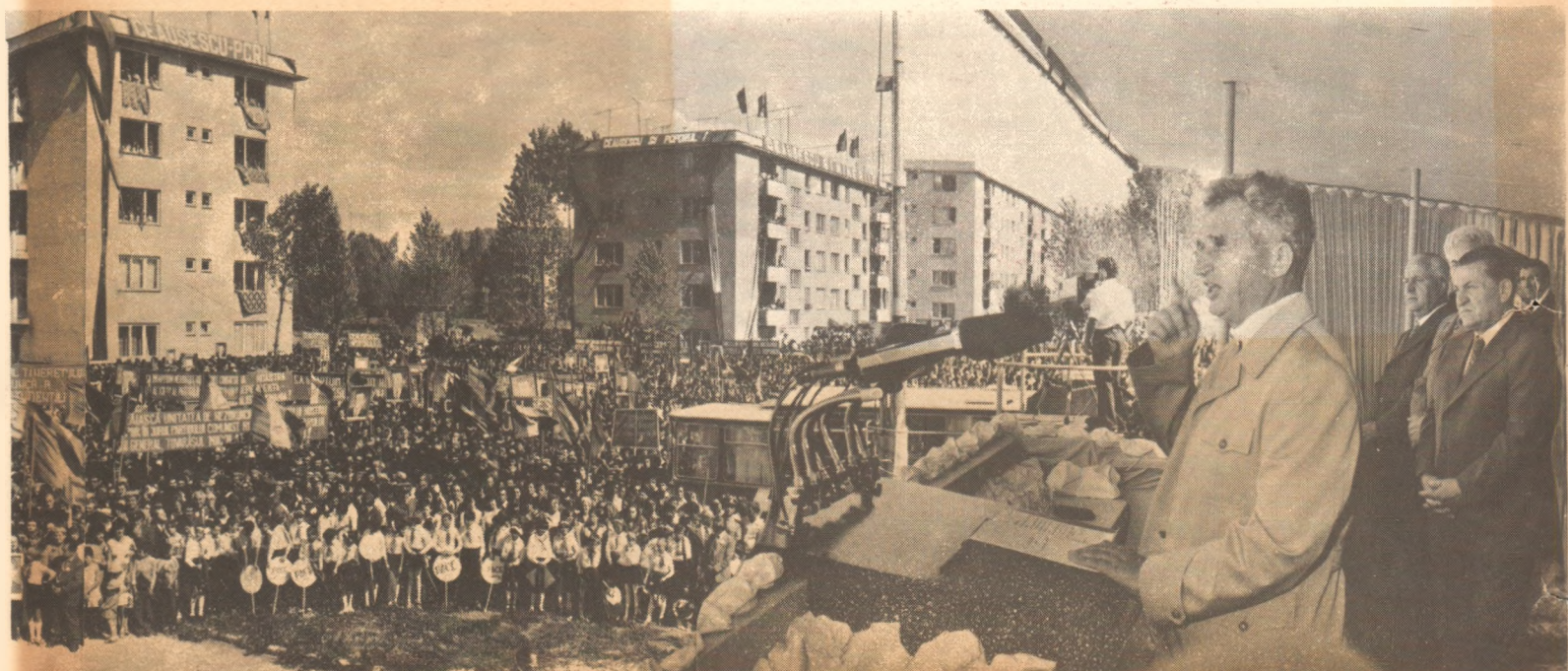

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN BAZINUL CARBONIFER AL OLTENIEI

Noul dialog al secretarului general al partidului cu făuritorii bunurilor materiale s-a desfășurat în climatul de puternică angajare a tuturor oamenilor muncii, a întregului popor pentru înlăptuirea exemplară a actualului cincinal și pregătirea condițiilor pentru realizarea obiectivelor stabilite de cel de-al XII-lea Congres al partidului pentru viitorul cincinal. Prin întreaga sa desfășurare, vizita de lucru s-a constituit într-o manifestare puternică a unității întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Ismaia. Pe platforma de montaj sînt analizate noi soluții pentru perfecționarea mașinilor, pentru ca bazinul minier al Olteniei să-și sporească contribuția la asigurarea bazei energetice

Aspect de la adunarea populară din orașul Motru

Congresul consiliilor populare județene

și al președinților consiliilor populare

EVENIMENT DE MARE ÎNSEMNĂTATE PENTRU DEZVOLTAREA ECONOMICO-SOCIALĂ A PATRIEI

CEL DE-AL DOILEA CONGRES al consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare, care va avea loc în zilele de 10—12 septembrie, se înscrie ca un eveniment important în viața politică a țării noastre. Congresul — precedat de conferințele județene ale deputaților consiliilor populare — va pune în dezbaterea celor 8.300 de delegați probleme de importanță majoră pentru dezvoltarea economico-socială a țării și va adopta hotărâri menite să contribuie în continuare la accelerarea progresului economic, la dezvoltarea tuturor județelor și localităților patriei, la creșterea gradului de civilizație și bunăstare a întregului popor.

Lucrările Congresului se vor desfășura sub semnul participării active a consiliilor populare la traducerea în viață a obiectivelor stabilite de cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. la îndeplinirea indicațiilor și orientărilor de o deosebită valoare trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la consfătuirile de lucru de la C.C. al P.C.R. cu cadre din diferite domenii ale economiei, din sistemul cooperăției și consiliile populare. Dezbaterile înaltului forum se vor orienta — într-un spirit de lucru străin, automulțumirii, într-o atmosferă de înaltă exigență — spre evidențierea posibilităților de valorificare a marilor rezerve încă nefolosite, spre creșterea aportului consiliilor populare la elaborarea și îndeplinirea planului economic, la transpunerea în viață a programelor privind sistematizarea teritoriului, aplicarea fermă a legilor, a tuturor hotărârilor de partid și de stat.

INSTITUȚIONALIZAREA Congresului consiliilor populare, a Conferințelor pe țară și pe județe și a Camerei legislative a consiliilor populare reprezintă o expresie vie a preocupării consecutive a conducerii partidului nostru, a secretarului său general, pentru adâncirea continuă a democrației noastre socialiste, prin sporirea aportului deputaților — reprezentanți autentici ai maselor populare — la conducerea vieții economico-sociale, prin asigurarea unui cadru organizatoric adecvat de dezbatere și rezolvare a problemelor majore ale activității organelor locale ale puterii de

stat. Consiliile populare — organisme cu o largă autonomie în cadrul centralismului democratic — conduc în prezent și răspund de întreaga activitate locală de stat, urmărind efectiv dezvoltarea complexă și multilaterală economică, social-culturală și edilitar-gospodărească a unităților administrativ-teritoriale în care sînt alese, apărarea proprietății socialiste, ocrotirea drepturilor cetățenilor, legalitatea socialistă și menținerea ordinii publice, aducînd astfel un aport tot mai însemnat la îndeplinirea politicii generale a partidului și statului nostru. Practic, se poate spune că în prezent nu există domeniu al vieții locale în care să nu fie angajate în mod nemijlocit consiliile populare.

În acest context se realizează un cadru larg, democratic, de participare activă, nemijlocită a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea economiei, a vieții sociale a întregii societăți. Pentru că esența consiliilor populare, superioritatea lor ca organe realmente populare, profund democratice ale puterii de stat rezidă în consultarea maselor, în mobilizarea cetățenilor, în asigurarea participării lor nemijlocite la conducerea și soluționarea treburilor obștești. Iată de ce, evidențiind modalitățile folosite de consiliile populare în consultarea și mobilizarea maselor și căile de acțiune pentru perfecționarea lor în continuare, lucrările Congresului se înscriu ca o nouă și însemnată contribuție la dezvoltarea pe mai departe a democrației noastre socialiste.

SE POATE AFIRMA pe drept cuvînt că în însemnatele realizări obținute în ultimii ani în toate zonele, județele și localitățile patriei se regăsește și activitatea rodnică a consiliilor populare care, acumulînd o bogată experiență, amplificîndu-și capacitatea de stăpînire și rezolvare a unui evantai tot mai larg de probleme, au adus și aduc o contribuție de seamă la îndeplinirea planului de dezvoltare economică-socială în profil teritorial. În lumina realizărilor obținute pînă acum și a sarcinilor izvorite din Programul partidului, lucrările Congresului vor acorda o atenție centrală — odată cu analiza îndeplinirii obiectivelor pe anul în curs și pe întregul cincinal actual — elaboră-

rii unor jaloane și hotărâri ferme pentru realizarea în bune condiții a Planului de dezvoltare economico-socială pe perioada 1981—1985 în profil teritorial, ca factor esențial al progresului fiecărei zone și localități ale țării, pentru sporirea în acest sens a contribuției consiliilor populare, care poartă — la nivelul județelor și al localităților — răspunderea unitară față de activitatea economică. În paralel cu evidențierea experienței dobândite în prezent, se va acorda o deosebită atenție problemelor bune pregătiri a producției anului și cincinalului viitor, măsurilor ce se impun a fi luate pentru sporirea accentuată a productivității muncii, reducerea sistematică și substanțială a cheltuielilor de producție și în primul rând a celor materiale și energetice, perfecționarea organizării muncii, întronarea unei înalte răspunderi și discipline pentru buna gospodărire a avutului obștesc, pentru creșterea calității și sporirea eficienței întregii activități productive.

În același timp se va acționa cu consecvență pentru asigurarea de noi căi și mijloace de valorificare a resurselor locale, a materialelor specifice și a celor re folosibile, ținând seama că fiecare zonă, fiecare județ dispun de o mare varietate de materii prime din care doar o mică parte își găsesc în prezent o utilizare productivă eficientă. Un aport deosebit în acest sens poate să-l aducă mica producție industrială, a cărei dezvoltare — de la 7,7%, în prezent la 18—20%, în ansamblul producției industriale — are concomitent o însemnătate hotărâtoare pentru prosperitatea tuturor localităților, creșterea venitului național, îmbunătățirea aprovizionării consumatorilor industriali și populației, crearea de noi locuri de muncă și îmbunătățirea condițiilor de viață ale celor ce muncesc.

Dezbaterile înaltului forum se vor axa și pe sarcinile de mare răspundere ce revin consiliilor populare în direcția dezvoltării agriculturii — ramură de bază a economiei naționale —, a valorificării mai ample a însemnatelor rezerve care există în acest domeniu, pentru a satisface la un nivel superior necesitățile de consum rațional ale populației, ale industriei prelucrătoare de materii prime agricole, precum și de sporire a disponibilităților la export. În acest sens vor fi analizate posibilitățile de perfecționare a desfășurării lucrărilor agricole, de dezvoltare a producției zootehnice, inclusiv prin creșterea animalelor în gospodăriile populației, de participare la lucrările agricole a tuturor locuitorilor satelor, valorificarea intensivă a fondului funciar, cultivarea tuturor terenurilor, atât în unitățile de stat cât și în cele cooperatiste, a grădinilor, a curților cetățenilor, pentru asigurarea unor puternice baze proprii de aprovizionare în toate județele.

Dezvoltarea și diversificarea serviciilor pentru populație reprezintă de asemenea un centru de larg interes și responsabilitate pentru activitatea consiliilor populare. Eforturile de perfecționare în acest domeniu vor avea în vedere extinderea unităților și lărgirea gamei de servicii în toate sferile de activitate, concomitent cu dezvoltarea comerțului, repartizarea rațională a fondului de marfă și perfecționarea funcționării rețelei comerciale.

DAT FIIND că scopul fundamental al întregii dezvoltări economico-sociale îl reprezintă omul, rezolvarea problemelor sale și îmbunătățirea pe această bază a gradului de civilizație și bunăstare al celor ce muncesc, a întregului nostru popor, o atenție deosebită se va acorda în cadrul dezbaterilor Congresului problemei asigurării nivelului de dezvoltare prevăzut al construcției de locuințe, având în vedere că în acest scop au fost construite în actualul cincinal un mare număr de locuințe, că au fost alocate fonduri financiare însemnate și că în anii ce urmează trebuie să se asigure soluționarea în linii generale a problemei spațiului locativ în România. Măsurile și sarcinile concrete ce vor fi stabilite vor urmări sporirea contribuției consiliilor populare la realizarea planului la construcția de locuințe și obiective social-culturale, organizarea superioară și accelerarea ritmului muncii pe șantiere, scurtarea duratei de execuție și de dare în folosință a noilor blocuri de apartamente și îmbunătățirea calității construcțiilor. Alături de extinderea fondului locativ, nu vor fi neglijate nici problemele importante ale administrării, gospodăririi judicioase și întreținerii locuințelor, a fondului locativ al statului, a căror prezervare în cele mai bune condiții reprezintă o sursă de bunăstare pentru oamenii muncii.

Amploarea și complexitatea procesului de urbanizare, restructurarea rețelei de localități în conformitate cu prevederile programului de sistematizare fac necesară în acest domeniu îndeplinirea exemplară a atribuțiilor consiliilor populare pentru folosirea intensivă a terenurilor prin creșterea densității construcțiilor, mai buna amplasare a unităților economice, dimensionarea rațională a rețelei de drumuri și străzi, accelerarea trecerii unor localități rurale în categoria orașelor agricole sau agroindustriale, realizarea de construcții pe bază de proiecte-tip, cu caracter specific diferitelor zone ale țării, realizarea protecției mediului înconjurător, crearea de zone de odihnă și agrement. Pornind de la experiențele valoroase dobândite în acest sens în numeroase locuri din țară vor fi analizate și relevate totodată și căile de generalizare a rezultatelor deosebite.

Preocuparea pentru îmbunătățirea continuă a stilului și metodelor de muncă ale consiliilor populare, ale președinților acestora va determina, pe baza hotărârilor ce vor fi elaborate, soluționarea mai operativă, eficientă, a multiplelor probleme ce se ridică în unitățile administrativ-teritoriale, participarea mai activă și efectivă a tuturor deputaților la adoptarea și aplicarea hotărârilor, sporirea răspunderii în pregătirea și organizarea sesiunilor, o receptivitate sporită față de propunerile și sugestiile valoroase formulate de oamenii muncii și recepționate de organele locale în cadrul „Tribunei democrației”, for de dezbateri largă a problemelor cetățenești. Stabilind modalități eficiente de antrenare a capacității creatoare a maselor de oameni ai muncii la îndeplinirea marilor obiective ale dezvoltării și prosperității patriei socialiste, dezbaterile care vor avea loc în cadrul Congresului consiliilor populare se înscriu ca o contribuție însemnată la mobilizarea întregului popor la îndeplinirea exemplară a planului de dezvoltare economico-socială și edilitară a județelor, a tuturor localităților țării.

V. DUMITRACHE

Dimensiuni ale întreprinderilor model

PRODUCȚIA FIZICĂ ȘI NETĂ LA NIVELUL SARCINILOR ȘI ANGAJAMENTELOR ASUMATE

P RINTRE ÎNTEPRINDERILE care și-au realizat integral sarcinile cincinalului se află și Întreprinderea mecanică de material rulant (I.M.M.R.) „Grivița Roșie” din Capitală (tabelul Prevederile pla-

Realizarea (preliminată) a principalilor indicatori de plan în cincinalul 1976—1980

Indicatori	Realizări față de plan		
	Ritm mediu Planificat	Ritm mediu Realizat	
Producția marfă	113,3	3,0	5,8
Producția netă	119,8	3,0	5,8
Reparații de vagoane pt. călători	105,7	2,3	3,6
Piese de schimb pentru material rulant	117,6	2,3	8,4
Osii montate	102,6	2,4	4,7

nului pe perioada 1976—1980 au fost îndeplinite încă de la sfârșitul lunii iunie a.c., astfel că pînă la încheierea calendaristică a anului se preconizează obținerea unei producții industriale globale peste prevederi de circa 293 milioane lei, care înseamnă, exprimată în unități de măsură specifice, peste 2 900 reparații echivalente suplimentare de vagoane.

La baza acestor realizări importante s-au aflat programe de măsuri com-

plete, completate adecvat pe parcursul executării planurilor anuale, în funcție de modificările intervenite în derularea lor pe baza cărora eforturile au fost orientate cu prioritate spre :

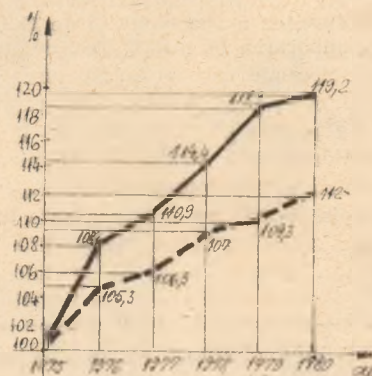
1 Realizarea unui ritm de creștere superior la indicatorul producție netă (graficul nr. 1), în acesta reflectându-se preocupările de reducere a cheltuielilor materiale la 1 000 lei producție marfă (de la 591,6 lei în 1975 la 460 lei în 1980) și de realizare integrală a producției fizice planificate. Măsurile luate în această direcție, în special în perioada 1976—1977, au condus la scăderea considerabilă a consumurilor de materiale pentru ca, ulterior, curba reducerii să aibă o tendință mai puțin accentuată și chiar să crească ușor în anii 1978—1979. Cauzele creșterii în această ultimă perioadă se regăsesc în uzura vagoanelor existente în exploatare, astfel încît, deși au fost luate măsuri de recondiționare a pieselor recuperate, de reducere a consumurilor de metal, energie și combustibil, realizarea, în special în acești ani, a unor îmbunătățiri de confort și de siguranță a circulației au dus la o ușoară creștere a cheltuielilor materiale la 1 000 lei producție marfă (situat în însă tot sub nivelul planului).

2 Creșterea în ritm înalt a realizărilor la indicatorii de producție fizică (graficele nr. 2 și 3). Numărul de vagoane reparate efectiv este sensibil mărit față de prevederile cincinalului și crește în continuare datorită sporirii parcului de vagoane de călători. Dar creșterea parcului a impus concomitent sporirea în și mai mare măsură a producției pieselor de schimb necesare reparării vagoanelor. Ca urmare, în anul 1980, în timp ce creșterea la reparații de vagoane este de 119,2% față de 1975, la piese ea este de 150,5%.

Sporurile de producție realizate au fost posibile la reparațiile de vagoane de călători, în special prin organizarea reparării boghiurilor în flux continuu,

Graficul nr. 2

Repartiții de vagoane de călători

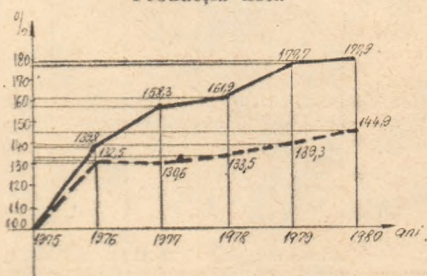

organizarea activității de reparație a vagoanelor în hala montaj în flux rațional, evitându-se mișcările inutile ale vehiculelor și trecerea lor de 2 ori în aceeași fază de lucru, dotarea cu standuri de probă și A.M.C.-uri, dotarea cu mașini, utilaje și S.D.V.-uri executate prin autoutilare sau primite din afară (prese de lipit, aparate de ridicat, standuri pentru redresat carcasa de șasiu, standuri pentru demontat-montat boghiuri etc.), crearea unor noi locuri de muncă dotate cu linii și aparate de ridicat pentru repararea trenurilor etajate.

La piese de schimb amplificarea de la an la an a rezultatelor obținute s-a înfăptuit cu prioritate pe seama dotării cu strunguri de mare randament, organizării activității de poliservire a multor mașini (linia de confecții brațe radiale compusă din 10 utilaje este acoperită cu 5 muncitori), îmbunătățirii tehnologiilor de lucru prin executarea unui număr de peste 850 matrice în perioada 1976—1980. O problemă abordată cu deosebită atenție a fost aceea a recondiționării pieselor de schimb, al cărui volum a crescut cu peste 300% în intervalul 1978—1980, ca urmare a sarcinilor cu privire la reducerea consumului de metal. Dacă, la valoarea pieselor bune se adaugă și piesele recondiționate, rezultă că sporul de

Graficul nr. 1

Producția netă

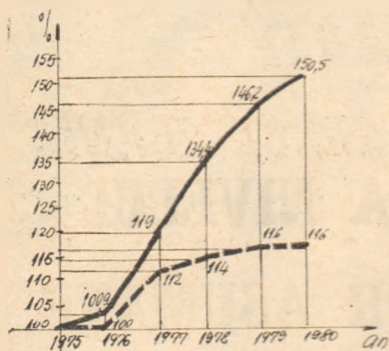
Legenda la toate graficele :

— planificat
— realizat

150,5% (graficul nr. 3) se ridică la peste 160%.

Graficul nr. 3

Piese de schimb pentru material rulant

3 Obținerea unui ritm mediu anual de creștere a productivității muncii (care față de anul 1975, crește, în 1980, cu aproape 210%) de 15,9% prin elaborarea și înlăunțirea de programe speciale care vizau: dotarea cu mașini noi a atelierelor de rotărie (strung pentru profil bandaj și presă de bandaje etc.), strungărie, tâmplărie, mecanizarea transportului interoperațional între ateliere și în depozite prin dotarea cu electrocare, electrocare cu stivuitoare, grinzi rulante, containere, reamenajarea atelierului de turnătorie și folosirea în acest sector a unor tehnologii îmbunătățite, reexaminarea și

îmbunătățirea normelor și normativele de muncă în concordanță cu dotarea tehnică existentă.

4 Realizarea și depășirea la maximum posibil a indicatorilor planificați pe anul 1980, în vederea obținerii unui aport cât mai mare la buna întreținere și funcționare a parcului de vagoane, la exploatarea lui cât mai eficientă. Pentru atingerea acestui scop în perioada rămasă până la sfârșitul anului urmează să se finalizeze câteva acțiuni concrete privind extinderea colaborării cu alte unități din cadrul centralei și din alte sectoare pentru asigurarea necesarului de piese de schimb, reorganizarea atelierului de tampoane în vederea mecanizării operațiilor și reducerii eforturilor fizice, reorganizarea fluxului de reparații boghiuri prin darea în funcțiune a conveierelor, rolgangurilor și a instalației de reparat traversa dansantă ș.a.

În prezent în întreprindere se desfășoară numeroase acțiuni care vizează îmbunătățirea consecventă a organizării producției și a muncii, unitatea noastră urmind să devină întreprindere model (să amintim că într-o primă etapă un număr de 126 muncitori neproductivi au fost trecuți în activități productive).

Cele mai importante acțiuni privesc:

- proiectarea și executarea în cola-

borare cu Întreprinderea de mașini-unelte și agregate din București a unei linii mecanizate pentru prelucrarea brațelor radiale de colț. În acest scop este necesară o conlucrare operativă cu serviciul de proiectări din cadrul centralei noastre și cu unitatea producătoare în vederea realizării cât mai repede a acestor utilaje de mare randament în procesul de producție;

- mecanizarea operațiilor de ridicare și coborâre la și de la vagon a subansamblurilor grele (uși, ferestre, canapele) și reorganizarea fluxului tehnologic din secția de montaj ca urmare a creșterii ponderii vagoanelor la care se fac reparații capitale;

- introducerea mecanizării unor operații de lustruire electrochimică a pieselor, ca și organizarea debitării centralizate și dezvoltarea atelierului cauciucărie etc.

Colectivul din întreprinderea noastră este hotărât să depună și de acum înainte toate eforturile pentru ca sarcinile ce îi revin în anul 1981 și în noul cincinal să fie și ele realizate în cele mai bune condiții, prin valorificarea amplă a însemnatului potențial tehnic și uman disponibil.

ing. Alexandru PREDĂ
director,
I.M.M.R. „Grivița roșie”

COMENTARIU LA UN GRAFIC

Reducerea gramajelor medii la hirtii și cartoane

ÎN SCOPUL ECONOMISIRII MATERIEI PRIME LEMNOASE s-a inițiat în urmă cu câțiva ani o acțiune de reducere treptată a gramajului mediu la producția de hirtie și cartoane, astfel ca din aceeași cantitate de pastă fibroasă să rezulte o suprafață sporită la unele sortimente papetare. Desigur că diminuarea greutateii medii urma să fie obținută fără a influența negativ calitatea produselor. Rezultatele înregistrate până în prezent sînt, în general, satisfăcătoare, obținindu-se gramaje medii comparabile cu cele atinse pe plan internațional. Dintre sortimentele la care s-au obținut scăderi substanțiale ale greutateilor medii din 1975 pînă în trimestrul III/1980, sînt de menționat: hirtie pentru scris,

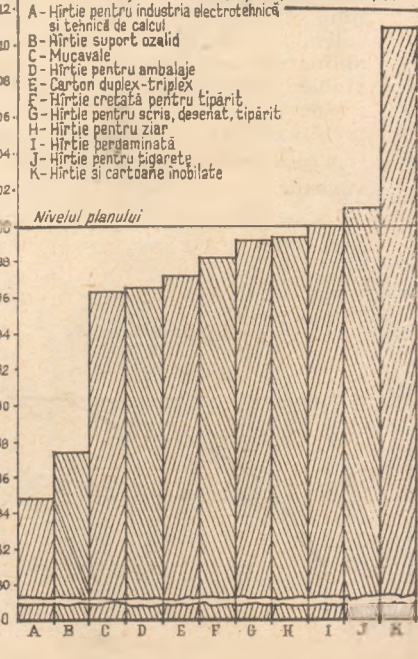
desenat, tipărit (de la 68,5 gr/mp la 61,5 gr/mp), hirtie pentru ziar (de la 50,3 gr/mp la 49,7 gr/mp), hirtie pentru industria electrotehnică și tehnica de calcul (de la 83,9 gr/mp la 63,6 gr/mp), carton duplex-triplex (de la 400 gr/mp la 372,3 gr/mp), mucavale (de la 1175 gr/mp la 1144 gr/mp), hirtie pergamentată (de la 39,8 gr/mp la 39,5 gr/mp).

În semestrul I/1980, nivelele planificate ale gramajelor medii la majoritatea sortimentelor au fost realizate cu economii (vezi graficul), obținindu-se în consecință, din aceeași materie primă, cantități suplimentare de hirtii și cartoane (exprimate în unități de suprafață): 5,5 mil. mp hirtie de ziar; 9 mil. mp

hirtie pentru scris, desenat, tipărit; 60 mil. mp hirtie pentru ambalaj; 2,5 mil. mp hirtie suport ozalid; 3,3 mil. mp carton duplex-triplex; 0,7 mil. mp hirtie crețată pentru tipărit ș.a.

Depășirea gramajelor planificate în sem. I/1980 s-a înregistrat la hirtia pentru țigarete (de la 20,9 gr/mp la 21,1 gr/mp) și la hirtii și cartoane suport pentru innobilare (de la 52,1 gr/mp la 57,9 gr/mp), consumându-se astfel în plus circa 4000 mc material lemnos. Eliminarea înor astfel de situații este pe deplin posibilă dacă unitățile producătoare de hirtii și cartoane vor urmări îndeaproape respectarea cu strictețe a parametrilor tehnologici de fabricație și a disciplinei de producție, dacă experiența unităților cu rezultate pozitive va fi generalizată și în sfârșit dacă peste tot se va imprima un ridicat spirit de răspundere pentru gospodărirea mai rațională a materiilor prime și auxiliare.

GRADUL DE REALIZARE A GRAMAJELOR MEDII PLANIFICATE LA PRODUCȚIA DE HIRTII ȘI CARTOANE ÎN SEM. I/1980

EXIGENȚE ALE ACCELERĂRII PROCESULUI DE PROMOVARE A PROGRESULUI TEHNIC

INTRODUCEREA accelerată, pe scară largă, a progresului tehnic în producție reprezintă o componentă esențială în procesul de modernizare a economiei, de creștere a competitivității produselor realizate, de sporire a gradului de satisfacere a necesităților beneficiarilor. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința plenară lărgită a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din 13 iunie a.c. **trebuie să înțelegem bine că este necesar să îmbunătățim permanent calitatea, să ridicăm neconținut nivelul tehnic al producției... dind o înaltă apreciere activității și rezultatelor produse pe care le avem în industria noastră, în realizarea unor produse de înaltă tehnicitate, competitive, nu putem să nu atragem atenția asupra faptului că trebuie să acționăm eu și**

mai multă fermitate pentru perfecționarea lor în continuare, pentru ridicarea continuă a nivelului lor calitativ și tehnic".

În lumina acestor sarcini, în spiritul indicațiilor de o deosebită însemnătate formulate de secretarul general al partidului cu prilejul vizitelor de lucru efectuate în întreprinderi industriale ale municipiului Craiova, în toate unitățile economice — sub conducerea organelor și organizațiilor de partid — se depun eforturi intense pentru îndeplinirea cerințelor revoluției tehnico-științifice contemporane, axate cu prioritate pe realizarea de noi produse și tehnologii, scurtarea duratei ciclului de asimilare în fabricație a noilor sortimente, creșterea gradului lor de tehnicitate, fiabilitate și competitivitate în condițiile reducerii consumului material și energice, ale creșterii productivității și eficienței.

Coordonate și dimensiuni ale innoirii

ASEMENEA tuturor localităților țării, municipiul Craiova a cunoscut — cu precădere în ultimii 15 ani — o dezvoltare viguroasă, care-și are rădăcinile în politica științifică promovată cu consecvență de partid de dezvoltare armonioasă a tuturor localităților țării pentru crearea unei puternice baze industriale pe întreg teritoriul României.

1 Sub impactul progresului tehnic, industria municipiului Craiova, a cărei producție cunoaște creșteri deosebite — de la o valoare de 1 miliard lei în anul 1960 la 25 miliarde în 1980 și la peste 40 miliarde în anul 1985 — înregistrează îmbunătățiri continue ale structurilor sale, prin promovarea ramurilor și tehnologiilor de înaltă complexitate, purtătoare și generatoare de innoiri pentru toate celelalte subramuri, cu influențe pozitive în valorificarea superioară a resurselor disponibile. Producția industrială a unităților din ramura construcțiilor de mașini și chimie, de exemplu, a crescut în anul 1979 față de 1970 de 2,4 ori; semnificativ este și faptul că aceste două ramuri dețin aproape 50% din totalul producției industriale a municipiului. Mutații calitative, de profunzime, au avut loc în însăși structura ramurii construcțiilor de mașini prin creșterea ponderii produselor de înaltă complexitate și tehnicitate: electrotehnice, mașin-unelte, utilaje tehnologice pentru metalurgie, pentru chimie și industria lemnului.

Atingerea dimensiunilor relevate a fost posibilă ca urmare a alocării în municipiul nostru, an de an, a unui volum însemnat de investiții. Pe această bază, și cu efortul sporit al colectivelor de oameni ai muncii, a fost pusă în funcțiune întreprinderea de utilaj greu, s-au dezvoltat capacitățile de produc-

ție de la întreprinderea „Electroputere”. Întreprinderea de tractoare și mașini agricole, Combinatul chimic, Întreprinderea de prefabricate din beton, Întreprinderea de reparații auto și altele.

2 Innoirea și modernizarea produselor și a tehnologiilor s-au accelerat considerabil (vezi și graficul): au fost concepute și asimilate noi produse complexe, adevărate premii, bine apreciate de către beneficiarii interni și la export: locomotive Diesel electrice de 3 000 CP după concepție proprie, noi stații electrice pentru metrou și tramvaie, echipamente complexe pentru foraj F 200, celule electrice antigrižoase, motoare pentru metalurgie (la întreprinderea „Electroputere”), autoremorcherul de 180 CP, s-a modernizat tractorul TIH 445 (la Întreprinderea de tractoare și mașini agricole), noi tipuri de catalizatori și îngrășăminte lichide cu azot (la Combinatul chimic). În anul care a trecut a început pentru prima dată la Craiova fabricația de mașin-unelte grele — la Întreprinderea de utilaj greu — produse de mare complexitate care vor întregi dotarea tehnică a unităților constructoare de mașini și gama produselor pentru export.

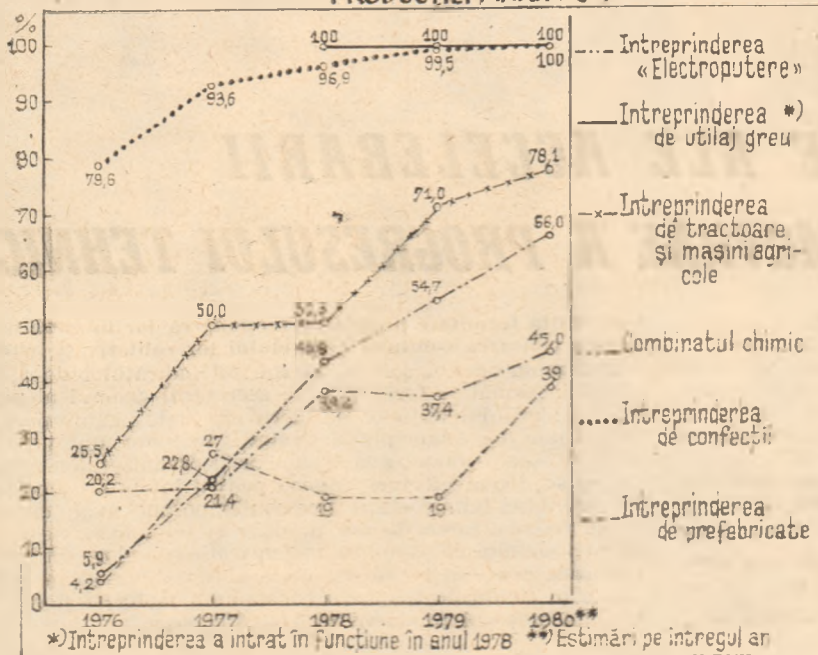
În total, în acest cincinal, au fost asimilate un număr de 213 produse și sortimente și peste 13 000 de modele noi sau modernizate, din care: 127 în construcția de mașini, 24 în industria materialelor de construcții, 54 în chimie, peste 12 500 în industria ușoară și cooperarea meșteșugărească.

3 O intensificare deosebită a cunoscut activitatea de cercetare științifică și inginerie tehnologică desfășurată în întreprinderile industriale și în institutele specializate. Cercetarea a finalizat de la începutul actualului cincinal și până în prezent un număr de 393 de teme, reprezentând prototipuri, tehnologii specifice și experimentări. Cu realizări însemnate în acest sens se înscrie Centrul de cercetare științifică și inginerie

tehnologică I.C.P.E. Craiova, care a reușit să realizeze: schema de izolație clasa H pentru mașini asincrone (cea ce a condus la obținerea unui spor de producție de peste 3 mil. lei), introducerea studiului pătrunderii cîmpului magnetic în creștătura mașinilor electrice (cea ce asigură un spor de producție de 1 mil. lei), realizarea dispozitivului de tăiere a unde de impuls pe principiul eclatorului multiplu, care a avut drept efect reducerea importului cu peste 140 mii lei-valută, stația capsulată de 123 KV cu izolație de hexaflorură de sulf, echipament complex de înalt nivel tehnic al stațiilor de transformare a energiei electrice și altele. Totodată, se cere amintit că studiile efectuate în cadrul Centrului de cercetare pentru îngrășăminte chimice au permis, prin sinteza acetatului de etil în proces continuu, economisirea a circa 2 milioane lei fonduri valutare pe an.

4 Realizarea cu forțe proprii, prin autototare, a unor mașini și utilaje necesare proceselor de producție, a constituit o altă direcție majoră de concentrare a potențialului creativ. Prin înființarea unor secții speciale de autototare, s-a redus substanțial importul de mașini, utilaje și piese de schimb, în paralel cu modernizarea producției existente, îmbunătățirea calității, ușurarea efortului fizic și creșterea productivității muncii. Așa, de exemplu, la întreprinderea „Electroputere” s-a realizat mașina de izolat miezuri magnetice UM 1524, care înlocuiește munca manuală la această operație și reduce norma de timp cu 110 minute/bucată și dispozitivul mecanizat pentru sudat ansambluri în linia tehnologică de sudat carter de la întrerupătoare ce aduce o economie de 1 800 ore-normă. Rezultate deosebite în această privință au fost obținute și la Combinatul chimic care a realizat, prin forțe proprii, numai în anul 1979, utilaje în valoare de 12,4 mil. lei.

PONDEREA PRODUSELOR NOI ȘI REPROIECTATE ÎN TOTALUL PRODUȚIEI MARFĂ (%)

Creativitate sporită pentru valorificarea rezervelor existente

ALĂTURI de numeroase preocupări existente și de rezultatele bune obținute pe linia introducerii progresului tehnic și pe această bază a creșterii eficienței întregii activități economice, trebuie arătat că în toate întreprinderile există încă însemnate rezerve, nevalorificate integral în prezent. În anumite unități economice mai există încă neajunsi pe linia introducerii eficiente a progresului tehnic care constau mai ales în ritmul lent de realizare a unor obiective din planul tehnic, în schimbări repetate ale temelor sau a priorităților de înnoire, precum și în eșalonarea nerațională în timp a obiectivelor prevăzute.

● În ce privește înnoirea produselor trebuie arătat că se mai înregistrează uneori o durată prea mare a ciclului cercetare-proiectare-produție, nu se valorifică operativ în producție toate cercetările încheiate, unele se aplică incomplet și cu mari întâzieri. Iată câteva exemple. La întreprinderea „Electroputere”, de pildă, în anul 1979 un număr de 66 obiective din planul tehnic nu au fost finalizate în termen, iar alte 17, deși terminate, nu au fost aplicate sau au fost aplicate numai parțial datorită neasigurării unor piese și a altor diverse materiale. Printre acestea unele sînt de importanță deosebită ca, spre exemplu: ramă electrică tip RES 1870 KW, cupatoare electrice de 3 și 5 tone, cu arc și altele. La întreprinderea de tractoare și mașini agricole nu s-au omologat în termenele prevăzute tractoarele industriale tip A-1800-L și A-1800-IF, care aveau termen de asimilare în anul 1979.

● Pentru modernizarea tehnologiilor de fabricație s-a făcut uneori prea puțin. Mai ales la producția de mașini agricole — cu toate că s-au pus în funcțiune noi capacități de producție — se întîlnesc suficiente exemple de ope-

rații executate încă manual, care imobilizează un număr relativ mare de personal, în special la operațiile de montaj, cînd, din lipsa unor dotări cu SDV-uri adecvate, se consumă un volum mare de muncă fizică, ceea ce face ca în final productivitatea muncii să fie scăzută. Iată de ce este necesar să se folosească în mai mare măsură inteligența specialiștilor noștri, capacitatea creatoare a tuturor oamenilor muncii pentru promovarea mai fermă a progresului tehnic, pentru implementarea pe scară mai largă a noilor tehnologii cu randamente superioare și consum energetic și material scăzut.

● Și în domeniul utilizării tehnicii de calcul, în unele cazuri, rezultatele ce se obțin în prezent nu răspund cerințelor care au impus dotarea cu astfel de mijloace. Disponem în prezent de un centru teritorial de calcul electronic, centre de calcul la întreprinderea „Electroputere” și Combinatul chimic, precum și oficii de prelucrare automată a datelor aproape în toate unitățile industriale. În multe cazuri însă scurmărese pe calculator probleme simple privind plata retribuției, gestiunea materialelor, urmărirea producției și mai puțin probleme complexe de conducere și organizare a producției și a muncii, capabile să solicite tehnica de calcul modernă la adevărata ei capacitate. Ca urmare se impune urmărirea mai îndeaproape a activității acestor compartimente în vederea elaborării și implementării unor programe complexe de conducere economică, perfecționarea continuă a sistemului informațional pentru creșterea operativității și eficienței deciziilor.

Calificarea — componentă esențială în modernizarea eficientă a fabricației

REALIZAREA, implementarea și utilizarea cu randamente și eficiență superioară a tehnicii și a tehnologiilor

moderne are ca o condiție hotărîtoare existența unei forțe de muncă de înaltă calificare.

Dacă la nivelul industriei municipiului, în majoritatea întreprinderilor nu se duce lipsă — cantitativ — de forță de muncă, în ceea ce privește structura pe meserii, unele întreprinderi nu au asigurat necesarul de personal muncitor. De exemplu, întreprinderea de tractoare și mașini agricole nu are încă asigurați 80 strungari, întreprinderea „Electroputere” 45 etc. Va trebui să acționăm, de aceea, cu mai multă consecvență pentru asigurarea cadrelor pe specialitățile necesare la capacitățile existente, cît și la cele ce trebuie să intre în funcțiune: la turnătorii întreprinderii de tractoare și mașini agricole, întreprinderea de utilaj greu, dezvoltarea Combinatului chimic ș.a.

Preocuparea pentru pregătirea și calificarea numărului necesar de muncitori nu privește însă numai cerințele activității curente, ci și pe cele ale perspectivei. În plus, acționăm pe multiple planuri ca să se înlăture practica unor unități economice de racolare prin anumite mijloace a forței de muncă gata pregătită de alte întreprinderi. Pentru a se diminua fluctuația forței de muncă de la o unitate la alta este necesar ca în toate unitățile să se facă numai încadrări de noi absolvenți, iar cele privind meseriașii, cadrele cu pregătire superioară și medie să se realizeze numai cu acceptul unității la care persoanele respective sînt în prezent încadrate.

Evident, în condițiile în care în municipiul nostru, ca de altfel și în alte localități ale țării, densitatea peisajului industrial se amplifică, este inerentă apariția unor dificultăți legate de asigurarea cu forță de muncă calificată. Uneori însă, în anumite întreprinderi, la adăpostul acestei cauze obiective, se justifică nerealizarea sarcinilor de plan, iar indicii de folosire a fondului de timp maxim disponibil se menține încă scăzut. În anul 1979, pe ansamblul municipiului s-au înregistrat mii de ore-om nefolosite, cu un indice de utilizare a forței de muncă de 94,5%. Dacă aceste ore s-ar fi folosit productiv se putea obține o producție suplimentară față de cea realizată de 253 mil. lei și implicit creșterea productivității muncii cu 25 000 lei/persoană. Pentru înlăturarea acestor neajunsuri, eforturi sporite se cer întreprinse mai ales la întreprinderea „Electroputere”, întreprinderea de tractoare și mașini agricole, întreprinderea de prefabricate din beton și întreprinderea de confecții, în special în vederea aprovizionării ritmice a locurilor de muncă cu materialele necesare, sporirii asistenței tehnice, reparării operative, de calitate, a fondurilor fixe, concomitent cu modernizarea lor.

Sporirea eforturilor pentru accelerarea introducerii progresului tehnic în producție în toate unitățile noastre creează premise importante pentru realizarea în condiții cît mai bune a sarcinilor de plan pe acest an și pe întregul cincinal.

Costică CHIȚIMIA
prim-secretar al Comitetului
municipal de partid Craiova

over

romanian
tractors

CUM SE CÎȘTIGĂ ȘI SE MENȚINE PRESTIGIUL DE MARE EXPORTATOR PE PIATA MONDIALĂ

Interviu cu ing. Vasile SECHEL,
director general al Centralei industriale
de tractoare Brașov

AT WORK ALL OVER THE WORLD

● De curind, Centrala industrială de tractoare a înregistrat un eveniment deosebit în domeniul exportului — cel de al 400 000-lea tractor livrat partenerilor de peste hotare. V-am ruga, tovarășe director general, să prezentați pentru cititorii revistei noastre semnificația acestei cifre și, privit pe un plan mai larg, importanța pieței externe pentru activitatea centralei dv. ?

— Privite în contextul actual al pieței internaționale, volumul producției și respectiv exporturilor noastre ne îndreptățesc să afirmăm că România este azi unul din principalii producători și exportatori mondiali de tractoare. Începută în țara noastră cu peste 3 decenii în urmă, fabricația de tractoare s-a dezvoltat continuu, în ritmuri mult superioare producției mondiale de tractoare, reușind asfel ca paralel cu satisfacerea necesităților economiei naționale să oferim o parte tot mai importantă și la export. Dacă în anul 1965 se exportau 3 tipuri de tractoare, în acest an vom livra la export peste 50 de tipuri, în peste 300 de variante constructive. Cantitativ, în aceeași perioadă, numărul de tractoare exportate anual a crescut de peste 20 de ori. Un salt deosebit al volumului exporturilor se înregistrează, de asemenea, în actualul cincinal, cind numărul tractoarelor livrate la export egalează întreaga cantitate exportată anterior (pînă în 1975), exportul ridicindu-se în prezent la peste 70% din totalul producției fizice de tractoare a centralei.

Devansarea ritmului de creștere al producției centralei de ritmul de creștere al exportului își găsește explicația, în primul rînd, în atenția permanentă acordată calității, diversificării gamei de puteri și adaptabilității tractoarelor românești la diferite condiții de climă și sol din cele mai diferite țări. Ca urmare, sistema noastră de tractoare și mașini agricole se si-

tuează azi la nivelul marilor producători din țările industrializate.

● Care sînt preocupările centralei pe linia cercetării-dezvoltării ce au condus la perfecționarea structurii nomenclatorului de export ?

— Adaptarea construcției de tractoare la cerințele beneficiarilor este o cale uzual practică de îmbogățire a nomenclatorului de export, care permite diversificarea soluțiilor tehnico-constructive, a gamei de produse pe care le putem oferi, funcție de condițiile concrete de exploatare a mașinilor în țara partenerului. Preocupările privind strategia de dezvoltare a construcției tractoarelor au la bază, de asemenea, analiza tendințelor de dezvoltare ale agriculturii românești. Centrala industrială de tractoare, împreună cu specialiștii Centrului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru tractoare din Brașov își concentrează în prezent eforturile pentru realizarea unor noi produse, cu performanțe ridicate, competitive, ca și pentru reproiectarea celor existente pentru a satisface cît mai bine cererea internă și externă. După cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar „să nu ne declarăm mulțumiți și să aducem criticii chiar și acelor produse care se situează pe primele locuri în lume, să facem acest lucru din dorința de a păstra aceste locuri“. În acest sens, preocupările noastre imediate se îndreaptă spre o evaluare riguroasă, științifică, a nivelurilor performanțelor și a soluțiilor constructive ale tractoarelor de pe piața mondială, a tendințelor acestora și în conformitate cu acestea vom aborda concepția noilor produse. Avem în vedere extinderea în viitorul cincinal a gamei de tractoare agricole pe roți la puteri de 85 CP și 100 CP, a căror documentație a intrat în pregătire tehnologică la întreprinderea de tractoare din Brașov.

Pentru aceste produse se contează pe o durată relativ redusă de introducere a rezultatelor cercetării în fabricație, ca urmare a măsurilor luate de centrală pentru asigurarea unei cît mai bune conlucrări dintre proiectanți și producători.

Paralel cu extinderea gamei tractoarelor agricole, prin tipuri cu puteri ridicate, ne preocupăm crearea familiei de tractoare industriale pe șenile, atît prin realizarea de tipuri de puteri de 62—78 CP, cît și prin completarea acestora cu tipuri pînă la 300 CP. În același timp, vom reanaliza întreaga familie de tractoare agricole din gama 28—64 CP în vederea modernizării acestora, a alinierii la nivelul cerințelor evidențiate în cadrul studiului de piață elaborat în colaborare cu Institutul de economie mondială, Universal-Tractor și Centrul de cercetări al centralei.

Ca priorități românești în concepția și execuția de tractoare aș dori să subliniez realizarea tractorului cu încărcător hidraulic (445 TIH) destinat mecanizării diverselor lucrări agricole și de construcții, tractor care poate executa o mare diversitate de operațiuni utilizînd la alegere 12 unelte specifice. O altă idee tehnică benefică s-a dovedit a fi suprainălțarea tractorului de 45 CP și realizarea, astfel, a tractoarelor 45 HC — ceea ce a oferit partenerilor noștri din țară și din străinătate posibilitatea extinderii ariei de utilizare a tractoarelor românești la lucrări în pomicultură, viticultură, stropitul și prășitul culturilor speciale (bumbac, tutun, trestie de zahăr etc.). Adăugăm celor de mai sus tractorul pe șenile SM-800 destinat cu precădere lucrărilor în pantă, avînd o construcție originală, cu deosebire la sistemul de direcție, ca și tractoarele industriale pe șenile (buldozer, încărcător frontal) S-1801 LS și S-1801 IF, avînd transmisie hidromecanică cu cuplare sub

sarcină și sistem original de comandă a direcției tractorului ce nu pot fi găsite în nomenclatorul multor alți producători. În domeniul tractoarelor industriale pe roți producem o familie de utilaje de la 80 pînă la 360 CP, precum și cele mai mari utilaje ce se fabrică în țările CAER, respectiv buldozerul A-3 602 L și încărcătorul frontal A-3 602 IF.

În paralel cu diversificarea gamei de utilaje s-a trecut la tipizarea și unificarea acestora astfel că în prezent Centrala industrială de tractoare oferă la export tractoare universale și specializate, agricole și industriale cu puteri cuprinse între 30 CP și 360 CP care acoperă următoarele domenii: agricol, pomicol, viticol, legumicol, forestier, construcții, transport etc., realizate în concordanță cu cele mai noi tendințe ale pieței mondiale.

● **Menținerea la un nivel tehnic ridicat a produselor impune între altele și informarea sistematică asupra evoluției pieței internaționale. Care sînt principalele canale de informare ?**

— Întreprinderea de comerț exterior Universal-Tractor, care dispune de personal specializat în acest domeniu își bazează întreaga activitate comercială pe studii de marketing și conjunctură. În acest scop, se preocupă permanent de prospectarea pieței externe în vederea actualizării informațiilor privind piața mondială a tractoarelor, ține legătura cu o serie de organizații de comerț exterior, cu institute de specialitate, cu alte firme producătoare de tractoare. Pe baza datelor obținute întocmește prognoze de marketing asu-

pra piețelor externe și acționează în vederea găsirii de parteneri locali. Se acordă, de asemenea, o importanță foarte mare studierii evoluției pe plan mondial a construcțiilor de tractoare, modelelor noi care apar, modernizărilor și îmbunătățirilor de confort și siguranță aplicate la tractoare de diferite firme.

În consens cu principiile de bază ale politicii externe promovate neabătut de partidul și statul nostru, Centrala industrială de tractoare a realizat o serie de acțiuni de cooperare în producție cu firme de binecunoscut prestigiu internațional ca: Fiat Trattori, Fiat-Allis, Motokov-Zetor Cehoslovacia, Clark-S.U.A. etc. Sîntem în tratative și cu alte firme pentru inițierea de noi acțiuni de cooperare în condiții reciproce avantajoase. Tot pe linia diversificării formelor de cooperare și comercializare a tractoarelor aș mai menționa linia de montaj într-o serie de țări ca de exemplu: Egipt, Iran, Canada, S.U.A., India, Ghana, R.P. Chineză etc. Pe anul în curs sînt contractate în vederea asamblării pe aceste linii de montaj peste 30 000 tractoare sub formă de CKD-uri și SKD-uri. Ne-am propus ca în viitorul cincinal (1981—1985) să înființăm noi linii de montaj, astfel ca la finele anului 1985, peste 60% din exportul de tractoare să se realizeze sub formă de CKD-uri sau SKD-uri. Asemenea acțiuni de cooperare asigură un permanent dialog cu partenerii în ceea ce privește perfecționările tehnice aduse produselor, evoluția piețelor etc.

Calitatea și performanțele tehnice ale tractoarelor noastre sînt certificate de institute de renume de specialitate ca:

Cneema Antony-France; Praha-Repy Experiment Basis-Cehoslovacia; Lincoln-Nebraska-S.U.A.; Kraftfahrt-Bundesamt-R.F.G.; Institutul de mașini agricole din Atena (Grecia); Centro Prove Autovehicoli Milano (Italia) etc. Participînd la demonstrații și probe peste hotare, la țirguri internaționale în diverse țări, tractoarele românești s-au impus prin performanțele lor, cîștigînd încrederea cumpărătorilor.

● **Cum ați reușit această largă diversificare a piețelor de export ?**

— Exportul de tractoare românești, care a început în 1952, a crescut an de an, ajungînd în prezent la peste 65 000 tractoare livrate anual în peste 90 de țări ale lumii.

În practica de comercializare Universal-Tractor folosește sistemele practicate în general și de alți exportatori, respectiv vânzări directe, vânzări prin agenți locali, vânzări prin importatori locali, vânzări prin societăți mixte sau societăți proprii, participări la licitații, vânzări în cadrul acordurilor guvernamentale încheiate între state.

Avînd în vedere creșterea continuă a exportului de tractoare, I.C.E. Universal Tractor a înlocuit un studiu referitor la îmbunătățirea și diversificarea rețelei de comercializare a tractoarelor, care prevede în principal următoarele: înființarea de noi societăți mixte de producție și comercializare; constituirea de noi linii de montaj, mărirea numărului de depozite de tractoare și piese de schimb; înființarea de birouri comerciale; organizarea

Interviu de

Ioan GEORGESCU

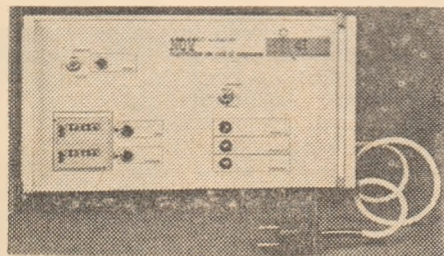
(Continuare în pag. 10)

Realizări de prestigiu ale creației tehnice românești

Echipe pentru controlul electronic în transportul feroviar

ÎN DECEMBRIE 1979, Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi din București prezenta la „Salonul mondial al invențiilor, cercetării și inovării industriale”, de la Bruxelles (Belgia) trei aparate destinate asigurării siguranței circulației în transportul feroviar:

— Aparatul numărător-discriminator de vagoane R-41 (imaginea nr. 1) este un echipament electronic, folosit pe linii electrificate sau neelectrifica-

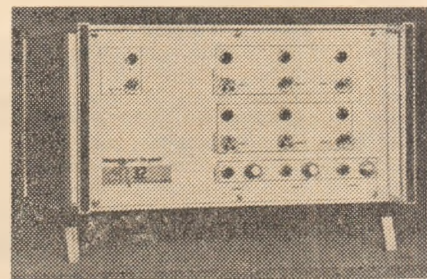
te la numărarea vagoanelor de cale ferată sau a vagoanelor de mină. El recunoaște și discriminează orice tip de vagon care are între 2 și 26 osii, independent de sensul de mers și viteză. Utilizînd un principiu nou la discrimi-

minarea vagoanelor aparatul funcționează cu două pedale plasate în cale. Cuplat la o instalație de identificare automată a vagoanelor, le poate recunoaște fără placa-cod de identificare. Are un gabarit de 320X200X160 mm, greutatea aparatului de numai 2 kg, iar a pedalei de 2,5 kg și se alimentează la sursă de 220 V cu un consum de 10 W. Este protejat față de orice sistem de încălzire a trenului și de perturbațiile datorate curentului de tracțiune electrică sau altor corpuri metalice sau nemetalice.

— Detectorul de ieșiri din gabarit R-32 (imaginea nr. 2) permite sesizarea automată a ieșirilor din gabarit a vagoanelor în timpul mersului. Cu ajutorul lui sînt evitate evenimente de circulație care pot apărea datorită deplasării încărcăturii în timpul rulării. Prezintă siguranță în funcțiune, un sistem eficient de avertizare și datorită și dimensiunilor reduse se întreține ușor, iar utilizarea lui nu produce perturbații în circulația trenurilor. Conturul gabaritului de liberă trecere este realizat cu ajutorul unui număr de linii de sesizare, detectorii fiind realizați cu circuite integrate.

— Analizorul de ulei — R-23, cu ajutorul căruia se determină gradul de uzură al uleiurilor de motor.

Toate cele trei aparate au fost apreciate de organizatorii Salonului și de participanți astfel încît ele au fost premiate. Primului aparat i-a fost acordată medalia de aur, celor de al doilea și al treilea li s-au atribuit medalia „Meritul special”.

Pentru ansamblul cercetărilor în domeniul controlului electronic în transportul feroviar, pentru participarea și rezultatele dobîndite, I.C.P.T.T. i-au mai fost atribuite Premiul Ministerului Comunicațiilor al Belgiei și Medalia Municipalității orașului gazdă.

Aparatura românească originală expusă cu acest prilej a stîrnit interesul firmelor străine participante la Salon și a creat premisele unor relații de cooperare în acest domeniu și achiziționare a brevetelor respective.

Mecanismul economico-financiar : funcționalitate — eficiență

REDUCEREA COSTURILOR MATERIALE — FACTOR HOTĂRÎTOR AL CREȘTERII EFICIENȚEI ECONOMICE

UNUL DINTRE PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ale aplicării noului mecanism economico-financiar îl reprezintă creșterea eficienței economice prin reducerea permanentă a costurilor de producție și îndeosebi a cheltuielilor materiale, care contribuie în mod direct la creșterea valorii producției nete, sporirea beneficiilor, disponibilizarea și asigurarea unor resurse suplimentare de materii prime și materiale necesare îndeplinirii și depășirii producției fizice planificate. Această direcție de acțiune a fost subliniată încă o dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la ședința plenară lărgită a Consiliului Național al Oamenilor Muncii, din 13 iunie a.c., în care arăta că „este deci necesar să trecem cu hotărîre la aplicarea acestor principii în toate domeniile, să cîntărim bine cu ce cheltuieli materiale și de forță de muncă realizăm producția, să urmărim creșterea mai puternică a producției nete, a avuției naționale”.

În acest context, colectivul oamenilor muncii de la întreprinderea de mase plastice și încălțăminte „Victoria”-Timișoara, a desfășurat în primul semestru al acestui an o largă activitate de reducere a cheltuielilor materiale, prin: reproiectarea și reînnoirea produselor; asimilarea de produse și tehnologii noi de înaltă economicitate; reducerea consumurilor specifice de materii prime, combustibil și energie; valorificarea superioară a tuturor resurselor mate-

Tabelul nr. 1

Structura costurilor de producție pe elemente de cheltuieli primare în semestrul I 1980 — % —

1. Materii prime, materiale de bază și auxiliare	80,34
2. Materiale recuperabile și re-folosibile (se scad)	-0,04
3. Combustibil	0,96
4. Energie și apă	0,79
5. Amortizarea mijloacelor fixe	1,37
6. Alte cheltuieli materiale	1,30
TOTAL CHELTUIELI MATERIALE	83,82
7. Retribuțiile personalului muncitor	11,30
8. Impozitul pe fondul de retribuție	1,82
9. Contribuția la asigurări sociale	1,93
10. Contribuția la fondul de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducerea progresului tehnic	0,34
11. Alte cheltuieli cu munca vie	0,65
Total cheltuieli cu munca vie	16,13
TOTAL COSTURI DE PRODUCȚIE	100,00

riale; folosirea deplină a utilajelor, instalațiilor și suprafețelor de producție, reducându-se pe această cale cheltuielile cu amortizarea; recuperarea resurselor secundare și valorificarea superioară a acestora; diminuarea pierderilor din rebuturi etc.; toate acestea au condus la reducerea nivelului costurilor de producție la 1 000 lei producție marfă, cu 1,2 lei, a cheltuielilor materiale cu 6,1 lei, obținându-se o economie absolută de 2,4 mil. lei la cheltuielile materiale, ceea ce se reflectă în depășirea planului de beneficii și a producției nete cu 2,7 mil. lei. În cadrul întreprinderii cele mai bune rezultate le-a obținut secția de accesorii metalice, care lună de lună a redus costurile materiale și a depășit planul producției nete cu peste 10⁰%. Dintre măsurile care au contribuit substanțial la reducerea costurilor materiale la secția de accesorii metalice menționăm: valorificarea materialelor recuperabile și re folosibile (resturi de tablă și țevă achiziționate de la alte întreprinderi) la fabricarea corpurilor de iluminat; aplicarea metodei analizei valorii în reproiectarea unor produse; înlocuirea unor repere din metal cu mase plastice; programarea și lansarea produselor în fabricație în loturi optime.

Cu toate aceste rezultate, trebuie arătat că ponderea cheltuielilor materiale, pe total întreprindere, așa cum se prezintă în tabelul nr. 1 este încă ridicată, că nu în toate secțiile, atelierele și sectoarele de activitate din întreprindere există aceeași preocupare pentru reducerea costurilor de producție și în special a cheltuielilor materiale, nu s-au înțeles de către toți factorii de răspundere exigențele sporite care le implică noul mecanism economico-financiar, că autogestiunea la nivelul întreprinderii se bazează pe inițiativa și activitatea fiecărui om al muncii. Încă mai sînt cadre cu funcții de răspundere în întreprindere care consideră că îndeplinirea sarcinii de reducere a cheltuielilor de producție aparține compartimentului financiar-contabil, deși nivelul acestui indicator oglindește activitatea depusă de fiecare om al muncii din întreprindere, și în primul rînd a celor care lucrează nemijlocit la realizarea producției, a cadrelor tehnico-ingenieresti care au datoria să aplice și să găsească soluții care conduc la reducerea consumurilor specifice, a pierderilor tehnologice, prevenirea rebuturilor, utilizarea la indici superiori a mașinilor și instalațiilor.

Eficiența unui program de măsuri

REZULTATELE bune obținute în cadrul întreprinderii „Victoria” scot în evidență faptul că acțiunea de reducere a

costurilor nu trebuie desfășurată la întimplare ci trebuie condusă cu ajutorul unui program de măsuri, care să conțină sarcini și termene concrete, elaborat pe baza celorlalte programe speciale: de cercetare științifică, de introducere a tehnologiilor noi, de reducere a normelor de consum de materiale etc., a propunerilor făcute de oamenii muncii, și în primul rînd de specialiștii din activitatea de cercetare-proiectare. Efectul economic al acestor măsuri se concretizează în realizarea integrală a volumului de economii planificat prin reducerea cheltuielilor materiale. Potrivit unor calcule estimative, volumul și ponderea economiilor ce se pot obține în anul 1980, prin aplicarea măsurilor preconizate de reducerea cheltuielilor materiale sînt următoarele (tabelul nr. 2):

Tabelul nr. 2

	volumul (în mii lei)	Ponderea față de total de economii
Reducerea consumurilor specifice	665	9,6
Modernizarea tehnologiilor, introducerea de noi tehnologii, îmbunătățirea rețetelor de fabricație	897	13,0
Reducerea greutății produselor prin reproiectarea și îmbunătățirea soluțiilor	632	9,1
Folosirea materialelor înlocuitoare eficiente	390	5,6
Extinderea folosirii materialelor care determină consumuri și cheltuieli materiale mai mici, fără afectarea calității producției	564	8,1
Utilizarea materialelor recuperabile și re folosibile	1 892	27,3
Sporirea gradului de valorificare a materialelor primare și materialelor, printr-o prelucrare superioară a acestora și creșterea ponderii produselor de calitate superioară în totalul producției.	1 600	23,1
Creșterea indicilor de utilizare a fondurilor fixe	283	4,2
	6 923	100,0

Un asemenea plan de măsuri, concret orientează și mobilizează întregul colectiv de muncitori, ingineri, tehnicieni și economiști în activitatea de re-

ducere a costurilor de producție, care nu trebuie să fie o acțiune de campanie, ci trebuie să fie cu caracter permanent.

Defalcarea și urmărirea costurilor pe sectoare de activitate

DEFALCAREA și urmărirea principalilor indicatori de plan și din bugetul de venituri și cheltuieli pe secții, ateliere și sectoare de activitate constituie unul din mijloacele de mobilizare a întregului colectiv de oameni ai muncii la gospodărirea mai bună a fondurilor materiale și bănești. Analiza critică a activității desfășurate în întreprindere ne arată că conducerile secțiilor și sectoarelor de activitate urmăresc mai mult îndeplinirea cantitativă a indicatorilor de plan, respectiv secțiile de producție urmăresc cu prioritate realizarea planului fizic și încadrarea în consumurile specifice cantitative de materii prime și materiale pe total unitate de produs; grija pentru îndeplinirea și depășirea indicatorilor de plan și din bugetul de venituri și cheltuieli în special a celor calitativi rămâne aproape în exclusivitate organelor de conducere a întreprinderii.

După părerea noastră, creșterea atribuțiilor și răspunderii consilierilor oamenilor muncii, a birourilor executive ale consilierilor oamenilor muncii în cadrul autogestunii economico-financiare privind conducerea activității trebuie să se bazeze pe defalcarea și fundamentarea unui număr cât mai mare din indicatorii de plan și din bugetul de venituri și cheltuieli pe secții și sectoare de activitate, care să conducă la creșterea răspunderii cadrelor, în primul rând a celor tehnico-ingenieresti, a întregului personal din secțiile și atelierele de producție pentru gospodărirea mai eficientă a fondurilor materiale și bănești, în mod deosebit pentru reducerea costurilor de producție. Această răspundere rezultă din principiul autoconducerii muncitorești și din calitatea de proprietar al fiecărui om al muncii, indiferent de funcția sa.

Importanța introducerii unui asemenea sistem de urmărire a indicatorilor de plan pe secțiile și sectoarele de activitate este cu atât mai mare dacă avem în vedere că unele din acestea

cuprind sute de oameni ai muncii sau chiar mii și pot fi considerate adevărate fabrici. De exemplu, principalele secții de fabricație de la întreprinderea „Victoria” Timișoara au peste 500 de persoane. Acest sistem poate fi aplicat și în conducerea secțiilor auxiliare, sectoarelor de transport, aprovizionare, desfacere, cercetare-creație etc., peste tot acolo unde din indicatorii de plan și din bugetul de venituri și cheltuieli se pot repartiza distinct: fondurile materiale, forța de muncă, fondurile bănești și se pot evidenția rezultatele obținute și aportul adus la gospodărirea fondurilor materiale și bănești.

Considerăm că defalcarea și urmărirea indicatorilor de plan pe secții și sectoare de activitate prezintă o seamă de avantaje, între care: întărește autoconducerea muncitorească prin atragerea în mai mare măsură a întregului personal la conducerea activității tehnico-economice; mărește spiritul de inițiativă și răspundere pentru buna gospodărire a fondurilor materiale și bănești în vederea reducerii costurilor de producție și îndeosebi a cheltuielilor materiale; asigură o fundamentare temeinică a tuturor indicatorilor înscrși în plan și bugetul de venituri și cheltuieli al întreprinderii; mărește posibilitatea efectuării controlului asupra activității economice și financiare a întreprinderii, atât în ce privește stabilitatea sarcinilor cât și asupra modului de îndeplinire a lor; asigură legătura bugetului de venituri și cheltuieli cu planificarea pe secții, ateliere și sectoare de activitate, cu planificarea operativă, cu sistemul de cointerese a colectivelor de oameni ai muncii; mărește interesul personalului secției pentru folosirea rațională a mașinilor, utilajelor și instalațiilor.

Evidența operativă a abaterilor de la costurile planificate

CONSIDERĂM că un rol important în desfășurarea acțiunii de reducere a costurilor de producție, în special a cheltuielilor materiale, îl are introducerea unui sistem operativ de evidență și urmărire a costurilor efective, care să permită cunoașterea abaterilor față de nivelul planificat, la perioade scurte, chiar zilnic, la consumurile specifice de materii prime, asigurând astfel un con-

trol sistematic și permanent asupra modului de gospodărire a fondurilor materiale și bănești.

Din experiența întreprinderii „Victoria” rezultă că prin introducerea urmării consumurilor specifice zilnic la materiile prime de bază și la energia electrică tehnologică, s-a prevenit înregistrarea de depășiri la aceste consumuri. Acolo unde se constată unele neajunsuri în gospodărirea materialelor se poate interveni operativ pentru înlăturarea cauzelor care le-au generat. Așa, de exemplu, în funcție de sortimentele planificate de folii plastificate și cotele stabilite de energie electrică se programează funcționarea utilajelor de bază (a celor două calandree) și se modifică regimul de funcționare: în funcție de sortimentele de p.v.c. emulsie se reglează consumul de plastifianți și se intervine zilnic pentru prevenirea unor depășiri ale consumurilor specifice, atât cantitativ cât și valoric; în cazul înlocuirii unor materiale deficitare se urmărește ca aceasta să nu ducă la majorarea costurilor pe total și să nu fie în detrimentul calității produsului, eventualele depășiri cantitative și valorice la un material să fie compensate de economiile ce se pot obține la alte materiale. Având în vedere ponderea ridicată a cheltuielilor cu materiile prime și materialele de bază în totalul costurilor de producție de peste 80%, opinăm pentru determinarea, urmărirea și analiza operativă, zilnică a abaterilor de la consumurile specifice atât cantitativ cât și valoric, fie în condițiile prelucrării manuale a datelor, fie în condițiile prelucrării automate a datelor, folosind atât datele evidenței tehnico-operative, cât și cele contabile.

Apreciem că urmărirea operativă a costurilor de producție atât la nivelul întreprinderii cât și la nivelul secțiilor și sectoarelor de activitate conduce la o viziune nouă din partea întregului personal muncitor, în special a cadrelor tehnico-ingenieresti cu privire la modul de gospodărire a fondurilor materiale și bănești, la intensificarea acțiunii de reducere a costurilor de producție, în special a celor materiale, cale de sporire a producției nete și a beneficiilor.

Ioan NICOARA
Crăciun SABĂU

Întreprinderea „Victoria”
Timișoara

Prestigiul de mare exportator

(Urmare din pag. 8)

de expoziții permanente cu demonstrații; participarea activă la licitații și oferte; îmbunătățirea activității de propagandă și reclamă comercială.

• Care este rolul activității de service în promovarea exporturilor centralei?

— Pentru tractoarele exportate de către centrală prin Universal Tractor, service-ul este asigurat sub următoarele forme: — direct de către producător; — mixt (producătorul cu importatorul) sau de către importator. Reglementarea formei cum se face service-ul este făcută prin contractul extern de vânzare-cumpărare care se încheie în-

tre Universal-Tractor și importator, care prevede toate clauzele de garanție, asistență tehnică, service, școlarizare. Indiferent de forma de service care este convenită, producătorii asigură pe perioada garanției asistența tehnică a produselor exportate. În țările cu un export mai mare, avem grupe de service coordonate de ingineri sau tehnicieni cu o înaltă pregătire profesională, având la dispoziția lor ateliere mobile cu o dotare corespunzătoare.

Pentru o rezolvare mai operativă a defecțiunilor au fost înființate depozite de piese de schimb și se preconizează înființarea în continuare, lărgirea rețelei de depozite.

Personalul român, care este trimis în străinătate pentru activități de ser-

vice, are o foarte înaltă pregătire profesională, cunoaște la perfecție produsele, știe cel puțin o limbă străină de largă circulație. Pentru personalul străin, școlarizarea se face de către producător atât în țara cumpărătoare, cât și în România, la fabricile producătoare, de către specialiștii acestora, sau la centrele de reparații de tractoare din țară. În cadrul acestor cursuri de școlarizare cursanților li se prezintă produsul, modul de manevrare și exploatare, întreținere, reparații, precum și folosirea și reglarea corectă a utilajului.

Documentația tehnică și de reclamă pentru cunoașterea tractoarelor nu este deloc neglijată. Fiecare tractor este livrat cu instrucțiuni tehnice, catalog, piese de schimb. Tipărim prospecte, pliante și broșuri pentru tractoare în limbile de mare circulație, precum și alte materiale de propagandă.

OPINII

**Aprovizionarea — un mecanism
susceptibil de perfecționare**

O FILIERĂ MAI SIMPLĂ ÎN CIRCUITUL METALULUI DE LA PRODUCĂTOR LA CONSUMATOR

COMPLEXITATEA economiei naționale impune o preocupare sporită pentru îmbunătățirea continuă a mecanismului aprovizionării tehnico-materiale cu metal în vederea asigurării integrale și ritmice a necesarului la această însemnată resursă, conform prevederilor de plan.

În prezent circuitul metalului în economie, de la producător la consumator, se realizează prin :

- existența bazelor Ministerului Metalurgiei, mari deținătoare de „stocuri la producător” ;

- existența unui număr de 11 baze specializate în metal, desemnate din cele 40 de baze județene de aprovizionare tehnico-materială subordonate Ministerului Aprovizionării pentru : a se asigura în economie o variantă de „stocuri la consumator” ; a se apropia sursa de producție de sursa de consum, și a se asigura un transport optimizat, cu grad redus de manipulare și un volum de cheltuieli minime. Odată cu înființarea sistemului de derulare a metalului prin bazele M.A.C.F. a apărut pentru prima dată și terminologia de „arondare”, care presupune în fapt gruparea mai multor județe arondate în jurul județului „arondant”, care asigură specificarea, planificarea, contractarea și derularea metalului.

După părerea noastră actualul sistem de aprovizionare cu metal prezintă (alături de avantajele ce au motivat sistemul de arondare) și o serie de **dezavantaje** :

1 Dacă presupunem că sistemul de transport funcționează fără reproșuri începând de la linia de laminare a producătorului până la consumator, prin sistemul de arondare circulația metalului a fost crescută cu peste 15 zile, (având în vedere necesitatea respectării regulamentului de recepție în vigoare aprobat prin H.C.M. 941/1965). Astfel, primul popas al metalului se face în baza M.I.M. sau în unele cazuri direct în baza „arondatoare” a M.A.C.F., care face recepția, lotizează și pregătește încărcătura pentru baza „arondată”. Timpul afectat recepției este de cel puțin 5 zile, iar cel pentru lotizare este nelimitat. După expedierea de la baza specializată, metalul ia drumul spre baza „arondată” (baza mixtă a județului consumator). Aceasta, de asemenea, face recepția în termen de 5 zile și pregătește încărcătura pentru beneficiar (consumator). Astfel că un laminat din prima tranșă de laminare ajunge la consumator uneori odată cu cel din a doua tranșă de laminare, iar viteza de rotație a metalului alif în bazele M.I.M. cit și în bazele M.A.C.F. a ajuns de la 30 zile la 45—50 zile și chiar mai mult.

2 A apărut, după opinia noastră, un anumit paralelism în derularea metalului. Iată un exemplu privind județul Hunedoara (schema) :

a) specificațiile, necesarul, cotele de metal nevagonabile ale județului sînt adunate de baza județeană de aprovizionare Hunedoara și transmise pe beneficiarii bazei de specialitate „arondatoare” Sibiu, care le centralizează cu cele ale județelor arondate Alba și Sibiu și le prezintă la M.I.M., care la rîndul său emite repartiție pe baza județeană Sibiu ce intră în relații contractuale cu producătorii ;

b) Combinatul siderurgic Hunedoara, în calitate de producător livrează după contracte produsele la baza Sibiu, în unele cazuri la baza județeană Hunedoara, sau prin baza de desfacere Peștișul-Mare — județul Hunedoara, din structura M.I.M. ;

c) dacă metalul necesar ajunge la B.J.A.T.M. Hunedoara, aceasta îl livrează în unele cazuri bazei de aprovizionare a M.M.P.G. din Deva sau Petroșani, urmînd ca de aici să ajungă la unitatea consumatoare a M.M.P.G.

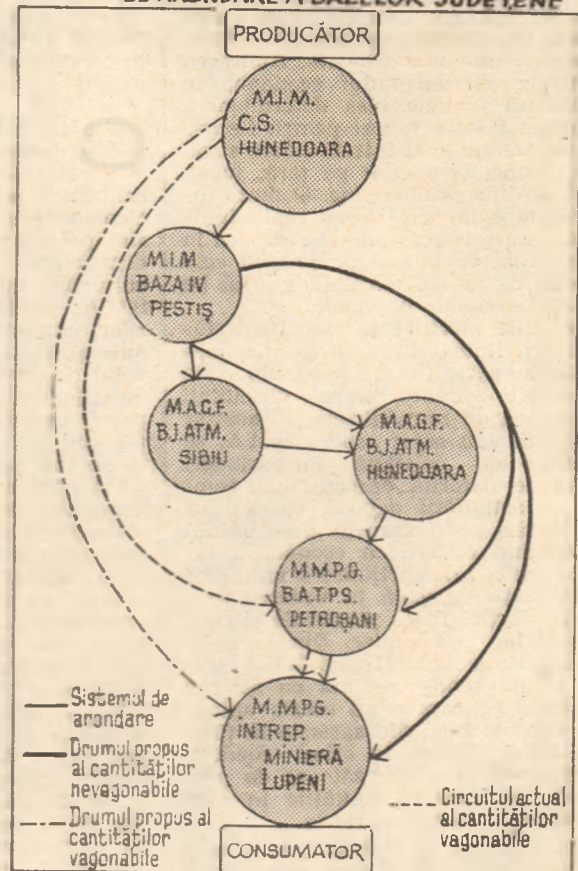
Apare evident că existența în județ a bazei specializate a Ministerului Metalurgiei (baza 6 Peștiș) care are ca activitate principală preluarea producției din C.S. Hunedoara pentru beneficiarii cu cantități nevagonabile ar putea asigura derularea metalului direct unităților consumatoare din județ (ceea ce mai face uneori) dacă ar fi obligată să preia specificațiile, să obțină repartiții și să încheie contracte cu aceste unități. Ar mai putea face acest lucru prin cedarea contractelor de către B.J.A.T.M. Deva, făcînd astfel efectiv livrarea și facturarea la consumatorii din județ și asumîndu-și toate obligațiile față de aceștia.

3 Actualul sistem de „arondare”, pe lîngă că face anevoios drumul metalului, **necesită unele formalități de prisos, crește volumul cheltuielilor de manipulare** (la același produs participînd efective superioare de muncitori), al risipei de energie,

al cheltuielilor de transport, determinînd uneori și degradări ale produselor prin tersionare (în special celor fasonate).

Pentru a ilustra **deficiențele ce le generează sistemul de „arondare” în utilizarea rațională a parcului de mijloace de transport** trebuie arătat că există și situații (chiar dacă privesc numai 30% din volumul derulărilor prin cele 11 baze ale M.A.C.F.) cînd un produs executat de C.S. Hunedoara ajunge în B.J.A.T.M. Sibiu, iar de aici, după lotizare, este livrat la B.J.A.T.M. Hunedoara pentru un beneficiar din Hunedoara, sau cînd vagoanele de metal ce trec prin Arad se înapoiază tot aici de la Timișoara, de la Galați la Focșani și invers cu mici modificări în sortiment. Toate acestea sînt de fapt consecința tendințelor de a se asigura un volum superior de derulare avînd în vedere că indicatorul principal de retribuție al bazei este volumul de desfacere.

**CIRCULAȚIA METALULUI ÎN SISTEMUL
DE ARONDARE A BAZELOR JUDEȚENE**

Toate acestea reprezintă, după opinia noastră, tot atîtea argumente în favoarea **perfecționării sistemului de aprovizionare cu metal, posibilă dacă :**

- s-ar elimina paralelismele care mai există în aprovizionare prin trecerea neîntîrziată la un sistem unitar de coordonare și îndrumare a întregului proces de aprovizionare tehnico-materială, indiferent de categoria și complexitatea produselor ;

- în locul sistemului de arondare și a bazelor specializate în metal, s-ar avea în vedere că existența condițiilor de dotare și spațiu în cele 40 de baze județene ale M.A.C.F. (în condițiile în care M.I.M. are și el baze de profil) ar permite preluarea și desfășurarea aprovizionării cu metal prin aceste unități în regim unitar cu celelalte resurse. În același timp nu trebuie uitat că o rezolvare de fond ar putea-o constitui înființarea „Centralei metalului”.

ec. Dumitru PETCU
Centrala minereurilor Deva

Puncte de vedere

Sporirea eficienței activității stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii din zonele colinare

RIDICAREA eficienței economice a activității tuturor întreprinderilor constituie o condiție esențială pentru a se asigura, în continuare, ritmul rapid de dezvoltare al economiei, de creștere a avuției naționale.

Și în stațiunile pentru mecanizarea agriculturii rentabilitatea reprezintă un obiectiv primordial, indiferent dacă o calculăm ca raport între beneficiu și costul de producție sau între venitul net realizat și cheltuielile de producție efectuate. Cu cât acest raport este mai favorabil, cu atât eficiența cu care sînt folosite mijloacele de producție și forța de muncă este mai ridicată. Aplicarea cerințelor mecanismului economic în agricultură impune însă determinarea și analiza acestui raport pentru fiecare produs, activitate și întreprindere și nu ca un indicator mediu pe țară, județ, tipuri de întreprinderi etc. O mare însemnătate o are realizarea rentabilității pe fiecare întreprindere și produs în parte, deoarece numai pe această cale se poate asigura o eficiență sporită pe întreaga economie națională.

Condițiile specifice în care își desfășoară activitatea stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, îndeosebi cele din zonele colinare, crează dificultăți în acțiunea de rentabilizare a acestor unități. Și sub acest aspect, S.M.A. se deosebesc de celelalte întreprinderi economice datorită caracterului complex al activității depuse, ele executînd lucrări pe terenurile altor unități și imbinînd activitatea economică lucrativă cu cea de sprijinire a unităților de producție agricolă în vederea sporirii producției fizice și globale și consolidării lor economice. Din această cauză, cerința rentabilizării S.M.A., trebuie să fie strîns corelată cu sarcina principală pe care o au aceste unități de a executa lucrările agricole la timp și de bună calitate în orice condiții, ele fiind direct răspunzătoare de producțiile obținute de unitățile în care au executat lucrări agricole.

Deci, eficiența activității S.M.A. este apreciată nu numai după rezultatele economice proprii, ca urmare a executării de lucrări agricole, de reparații etc., ci și în funcție de randamentele obținute de unitățile agricole servite, de tarifele aplicate lucrărilor cu mecanizarea, plata acestora făcîndu-se proporțional cu gradul de realizare a producțiilor planificate. Totodată, aceasta înseamnă că ar trebui să se țină seama nu numai de modul în care lucrările mecanice satisfac cerințele agrotehnice (în care ar trebui să se execute și în care se execută de fapt aceste lucrări), ci și de existența (în cantitățile necesare, în timp util, într-un raport N : P : K corespunzător) a îngrășămintelor chimice și a pesticidelor, precum și de ceilalți factori direcți sau indirecti care concurează la realizarea producțiilor agricole.

În același timp, alt element specific al activității S.M.A. îl constituie diferențierea mare a condițiilor în care ele lucrează, ca urmare a cadrului natural și economic extrem de variat al agriculturii noastre. Toate acestea determină ca setul de măsuri și rezultatele acțiunii concrete de rentabilizare să nu poată fi aceleași pentru toate stațiunile. Marea varietate a condițiilor în care se desfășoară activitatea de producție se reflectă și într-o mare diferențiere a cheltuielilor și a veniturilor realizate de fiecare unitate în parte. Pentru S.M.A. din zonele colinare aceste condiții se concretizează în venituri mai mici și cheltuieli mai mari.

CHIAR DACĂ factorii care influențează în ultimă instanță rentabilitatea oricărei stațiuni de mecanizare sînt veniturile și cheltuielile, elementele de echilibru dintre acestea sînt proprii fiecărei stațiuni, fiind condiționate în principal de: structura culturilor, tarifele de plată a lucrărilor S.M.A., gradul de mecanizare a lucrărilor, categoria de sol, panta și lungimea parcelelor, zona de fertilitate, nivelul de dezvoltare a activităților anexe și industriale și limitele pînă la care pot fi extinse acestea etc. Toate acestea sînt particularități de care trebuie să se țină seama atunci cînd se apreciază eficiența activității economice a stațiunilor de mecanizare a agriculturii.

Deoarece raportul dintre venituri și cheltuieli la unitățile S.M.A. situate în zona colinară este influențat în mod esențial de politica de prețuri și tarife promovată cu deplină justificare de către stat, în scopul sprijinirii puterilor economice agricole din aceste zone, s-ar impune ca eforturile financiare suplimentare făcute de aceste S.M.A. să fie acoperite prin sporirea veniturilor din depășirea volumului de lucrări agricole și a producțiilor planificate sau din activități la care se practică tarife peste costurile de producție. Acoperirea cheltuielilor suplimentare trebuie să țină seama de limita fondului de timp disponibil, de dotarea tehnică, în condițiile executării integrale a sarcinilor prevăzute în contractele de cooperare. Valorificînd fondul de timp disponibil între campaniile agricole prin dezvoltarea activităților industriale în centrele de reparații de la nivelul S.M.A. (activitate ce are un caracter permanent și bine organizat la ora actuală în centre specializate, pe diverse reparații la tractoare și mașini agricole sau pe fabricații) sau prin extinderea prestărilor de servicii de către secțiile de mecanizare, rezultatele financiare ale S.M.A. situate în zonele colinare pot fi îmbunătățite substanțial.

Dar, sporirea volumului de lucrări agricole sau neagricole, ca și executarea altor lucrări decît cele cuprinse în tehnologii, sau executarea de lucrări cu tarife de plată peste costul real nu

pot fi admise dată fiind însăși aplicarea mecanismului economic și stricta economisire a carburanților, impusă de criza energetică ce se resimte tot mai acut. Totodată, diversificarea activităților industriale prin centrele de reparații de pe lângă S.M.A. nu se va mai putea realiza dacă aceste centre vor fi trecute pe lângă Trustul S.M.A.

IN ACESTE CONDIȚII, o importantă și aproape exclusivă sursă de sporire a veniturilor S.M.A. ar rămîne depășirea producțiilor agricole planificate pentru că, în acest caz, se acordă tarife de plată majorate pînă la 120%; totuși, această cale importantă de rentabilizare a stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii dă rezultate mai slabe în zonele colinare datorită fertilității mai scăzute a terenurilor și a celorlalte condiții specifice (structura culturilor, gradul obiectiv mai mic de mecanizare a lucrărilor ș.a.).

Actualele tarife de plată la care sînt încadrate lucrările executate nu reprezintă — în toate cazurile — o compensare și o recuperare integrală a cheltuielilor făcute cu lucrările de mecanizare. Aceste tarife, fiind diferențiate pe zone de producție, în raport de fertilitatea terenurilor, sînt mai mici în zonele mai puțin fertile (din regiunile de deal și munte) și mai ridicate în zonele de șes, mult mai fertile. De exemplu, tarifele de plată în natură la principalele culturi sînt diferențiate pe zone, fiind cu pînă la 45% mai mici în zonele mai puțin fertile față de zonele unde se realizează producții mari pe unitatea de suprafață. Dar, toamai la aceste stațiuni, unde se realizează venituri mai reduse la același volum de lucrări, în mod obiectiv mărimea costurilor de producție este mai ridicată, aflîndu-se în raport invers proporțional cu tarifele practice; condițiile naturale influențează asupra scăderii capacității de lucru a agregatelor, asupra duratei de utilizare a acestora în timpul anului și asupra gradului de mecanizare, ceea ce conduce implicit la creșterea costurilor cu reparațiile și întreținerea parcului de mașini și tractoare, cu consumul de carburanți și lubrifianți și cu retribuirea muncii. Rezultă deci că elemente care nu au nimic comun cu calificarea, sîrguința și activitatea personalului muncitor din S.M.A. influențează destul de mult asupra nivelului cheltuielilor de producție și al veniturilor în sensul creșterii celor dintîi și reducerii celor din urmă, determinînd în mare măsură rezultatele activității economice a acestora.

Din această cauză, stațiunile care se găsesc în zone mai puțin fertile, de regulă nu-și pot acoperi cheltuielile din venituri proprii. Oricum nu se poate considera că aceste stațiuni în mod justificat înregistrează pierderi, după

cum nici diferențele favorabile între venituri și cheltuieli înregistrate în stațiunile situate în județele de șes nu se pot considera că constituie în întregime beneficii pe de-a întregul meritate.

SE ȘTIE că beneficiul unei întreprinderi economice rezultă ca diferență între costul de producție și prețul de vânzare, cu alte cuvinte trebuie să existe o diferență pozitivă (având un cuantum cât mai mare posibil) între cheltuieli și venituri. Diferența, în accepțiunea aceasta, trebuie să reprezinte în întregime efortul propriu al întreprinderii respective pentru a-și mări veniturile și a-și reduce cheltuielile.

Însă, în cazul stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii, beneficiile obținute sînt și urmarea — uneori în mare măsură — a politicii economice a statului de preluare și redistribuire a rentei diferențiale. Astfel, nu ar fi just ca în aprecierea activității S.M.A. aceste diferențe pozitive să fie considerate în întregime beneficii, după cum nici diferențele negative să fie considerate în întregime pierderi. Pentru a rentabiliza stațiunile care înregistrează diferențe nefavorabile și ca urmare a unor condiții nefavorabile ce nu depind de ele, o soluție practică ar fi aceea de a se renunța la diferențierea tarifelor de plată a muncilor S.M.A. pe zone de fertilitate și de a se stabili tarifele de plată a lucrărilor executate în funcție de nivelul costurilor reale. Dar, trebuie recunoscut că această măsură nu va putea fi luată decît în cazul în care s-ar considera că acțiunea de consolidare economico-organizatorică a cooperativelor agricole de producție a luat sfîrșit cu bune rezultate.

Dacă totuși încă nu a venit momentul să se renunțe la actualele tarife, diferențiate pe zone de producție în raport de fertilitatea terenurilor, o altă soluție ar reprezenta-o menținerea actualelor tarife de plată dar să se majoreze prețurile de decontare a produselor agricole sau, chiar și fără această majorare, să se stabilească prețuri de decontare a produselor, diferențiate pe zone, în raport invers proporțional cu tarifele, astfel că, în cele din urmă, contravaloarea lucrărilor agricole în fiecare zonă să fie egală cu costurile reale de producție.

Este necesar să se urmărească încă de la începutul aplicării mecanismului economic în agricultură ca atît prețurile de livrare, cit și tarifele de executare a prestațiilor de servicii să fie mai strîns legate de cheltuielile sociale de producție, să reflecte mai bine realitatea și condițiile concrete de producție. Aceasta ar stimula lupta pentru calitate, progres tehnic și rentabilitate în cadrul fiecărei întreprinderi. Dacă nici una din soluțiile schițate mai sus nu poate fi luată în considerare în momentul de față, atunci se pune problema creșterii aportului mecanizării la redresarea economică și rentabilizarea cooperativelor agricole, prin extinderea și intensificarea mecanizării lucrărilor agricole în condițiile în care tarifele rămîn cele practicate pînă acum.

Însă, pentru ca stațiunile pentru mecanizarea agriculturii să poată valorifica potențialul productiv din C.A.P. și I.A.S. în condiții de rentabilitate, prin sporirea gradului de mecanizare și creșterea aportului la realizarea producțiilor agricole, este necesar să pri-

vească problema rentabilizării la nivelul lor și în condițiile date de activitate. Fiecare S.M.A. trebuie să privească problema autoconducerii și autofinanțării prin prisma unor studii de prognoză pe termen scurt, care să ofere soluții optime și rapide pentru creșterea gradului de folosire a fondului funciar, a mașinilor agricole și a fondului de timp în scopuri productive, astfel ca sezonabilitatea lucrărilor agricole să influențeze tot mai puțin asupra gradului de utilizare a forței de muncă și a parcului de mașini și tractoare. În acest sens trebuie orientată și activitatea industrială desfășurată în centrele de reparații și atelierelor mecanice de pe lângă fiecare S.M.A., care de-a lungul anilor a luat o mare dezvoltare, mărind posibilitățile de rentabilizare a stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii indiferent de zona în care se află, dar cu atît mai mult a celor situate în zonele colinare.

Ca urmare, pentru acoperirea diferențelor nefavorabile rezultate în urma executării lucrărilor agricole de către S.M.A. din zona colinară și din alte zone mai puțin favorabile propunem ca actualele centre de reparații să rămînă pe lângă aceste stațiuni. Mai mult, pentru funcționarea în bune condiții a noului mecanism economic în agricultură ar trebui ca centrele de reparații să fie constituite aproape exclusiv pe lângă stațiunile cu diferențe nefavorabile (pierderi), deoarece această rentabilă activitate industrială (desfășurată cu o cheltuială de 890 lei la 1 000 lei venituri la reparații și de 760 lei la 1 000 lei venituri la fabricații) ar compensa în mare parte pierderile de la lucrările agricole, pierderi care, așa cum am arătat, se datoresc aproape exclusiv unor condiții obiective, independente de calitatea activității depuse de S.M.A.

CONSIDERĂM că nu există o motivație economică valabilă care să justifice dezarondarea centrelor de reparații și fabricații de pe lângă S.M.A. și trecerea lor pe lângă trusturile S.M.A., mai ales în condițiile funcționării noului mecanism economic cînd se impune rentabilizarea fiecărei stațiuni de mecanizare a agriculturii. Întrucît rezultatele economice ale fiecărui trust S.M.A. se obțin prin însumarea rezultatelor unităților S.M.A. componente, activitatea centrelor de reparații, indiferent că sînt pe lângă unitățile S.M.A. sau pe lângă trusturile S.M.A., în cele din urmă tot la trust se centralizează, fără a influența cu nimic rezultatele economice ale acestuia. Or, dacă acestea (centrele de reparații) rămîn pe lângă fiecare S.M.A., influențează în mod direct și pozitiv rezultatele economice ale stațiunii, contribuind efectiv la rentabilizarea fiecărei stațiuni și implicit a trustului respectiv. Astfel, producția industrială dezvoltată cu precădere în S.M.A. situate în zonele colinare și din zonele cu terenuri mai puțin fertile (care are o pondere de 34—60% din planul de venituri al S.M.A.) ar duce la valorificarea mai deplină a fondului de timp de muncă încă excedent în aceste zone, a suprafețelor tehnologice construite, ridicînd eficiența economică a activității stațiunilor, contribuind direct la rentabilizarea acestora.

Mihai BOGORODITA

directorul S.M.A. Cermei, jud. Arad

La ordinea zilei in agricultură

● *In aceste zile trebuie intensificate eforturile pentru terminarea arăturilor de vară. A mai rămas de executat această lucrare pe cca. 500 mii ha (27% din programul stabilit). Numeroase județe din sudul și vestul țării au încheiat lucrarea, însă o serie de alte județe (Harghita, Covasna, Maramureș, Brașov, Suceava, Mureș) sînt puternic rămase în urmă, programele stabilite fiind îndeplinite în proporții de sub 30 la sută; aici se impune o maximă concentrare a mijloacelor mecanice pentru a folosi integral orice oră bună de lucru.*

● *A început recoltatul florii soarelui în unele unități agricole din județele Teleorman, Mehedinți, Dolj, Olt, Ilfov și s-au creat condiții ca, în zilele următoare, recoltarea să se extindă în tot sudul țării. Imperativul constă în folosirea cu maximum de randament a tuturor forțelor mecanice și manuale angajate la această lucrare, astfel ca să se scurteze la minimum perioada de recoltare și să se evite pierderile.*

● *Pînă la 31 august fuseseră însilozate aproape 5,5 mil. tone furaje (86% din plan). Mari cantități, chiar peste cele planificate, s-au însilozat în județele Ialomița, Timiș, Ilfov, Dolj, Bihor și Botoșani. În alte județe însă (Covasna, Hunedoara, Vrancea, Caraș-Severin, Sibiu) volumul însilozărilor a atins doar între 65 și 80% din cantitățile planificate.*

● *În sectorul legumicol trebuie intensificate recoltarea și transportul produselor legumicole, utilizînd integral mijloacele mecanice și forța de muncă de care dispune fiecare unitate; totodată, trebuie acordată toată atenția executării lucrărilor de întreținere a culturilor duble și succesive de legume.*

● *În acele bazine în care, datorită condițiilor climatice, maturizarea tomatelor s-a produs mai rapid decît de obicei, trebuie instituit acel complex adecvat de măsuri agrotehnice care să garanteze egalizarea și prelungirea perioadei de recoltare.*

SIMULAREA DECIZIEI — metodă modernă de formare și perfecționare a cadrelor

SIMULAREA deciziei — cunoscută, de regulă, în literatura de specialitate pe plan mondial sub denumirea de **joc de conducere** sau **joc economic** — reprezintă o metodă complexă de formare și perfecționare a specialiștilor și cadrelor de conducere. Ea se utilizează pe scară largă în numeroase țări. În România, intensificarea preocupărilor în acest domeniu are la bază studiul de perfecționare a învățământului economic superior, aprobat de Secretariatul C.C. al P.C.R. în decembrie 1975, în care se prevede în mod expres sarcina **utilizării jocului de conducere a întreprinderii în procesul formării și perfecționării economiștilor.**

Este vorba despre o metodă de învățământ activ, a cărei utilizare asigură cu prioritate **formarea și dezvoltarea de aptitudini economice și de conducere.** Ea prezintă următoarele caracteristici principale:

— **dă posibilitatea participării comitente a mai multor persoane, de regulă grupate în mai multe microgrupe;**

— **participarea constă în efectuarea de analize economice și adoptarea de decizii, pe baza datelor cuprinse în joc, ce reflectă în mod realist principalele caracteristici structurale și funcționale ale domeniului simulat;**

— **de regulă, un joc cuprinde mai multe runde, deci implică o succesiune de analize, decizii și rezultate economice intermediare, pe parcursul cărora participanții aplică cunoștințele și metodele economice și de conducere însușite, formându-și și dezvoltându-și aptitudini în aceste domenii;**

— **persoanele implicate în joc respectă un set de reguli, ce reflectă atît principalele coordonate de desfășurare în viața reală a domeniului simulat, cît și o serie de cerințe cu caracter pedagogic;**

— **la încheierea jocului se stabilește — în funcție de criteriile economice și de conducere luate în considerare, pentru domeniul simulat, în viața economică cotidiană — microgrupul cîștigător: situarea pe primul loc demonstrează că membrii grupului respectiv posedă în cea mai mare măsură cunoștințele, metodele și aptitudinile implicate de activitățile simulate.**

În funcție de sfera de cuprindere, jocurile de conducere pot fi: **parțiale**, care simulează unele componente ale unității economice sau economiei naționale, cum ar fi planificarea, fabricația, desfacerea ș.a.; **generale**, care simulează ansamblul activităților unei microunități. Jocurile parțiale care simulează domenii complexe, precum și jocurile generale necesită suportul **calculatorului electronic** în vederea rularii programelor în care se reflectă modelele economice respective.

LA ACADEMIA de studii economice din București, pe lângă jocuri parțiale, se utilizează (începînd din anul universitar 1979/1980, după o experimentare de 2 ani) un **joc de conducere general.** Această simulare constituie o premieră națională, înscriindu-se totodată în categoria celor mai complexe jocuri de conducere generală utilizate în procesul de învățământ economic pe plan mondial.

La baza jocului stă **constituirea — firește, pe baza simulării — de întreprinderi** a căror funcționare implică, în esență, următoarele componente esențiale:

● **birourile executive ale consiliilor oamenilor muncii din întreprinderile simulate**, alcătuite fiecare din 7—10 studenți care îndeplinesc funcții de conducere (președinte este directorul întreprinderii). La fel ca în întreprinderile reale, aceste birouri executive se manifestă ca organe de conducere cu caracter predominant operațional, îndeplinind toate atribuțiile principale prevăzute în Legea nr. 5/1978, între care: analiza și avizarea proiectelor pentru planul cincinal și anual, bugetul de venituri și cheltuieli, structura organizatorică a întreprinderii; analiza periodică a celor mai importante domenii din cadrul unității simulate (planificare, investiții, cercetare, producție, aprovizionare, desfacere, personal etc.); adoptarea celor mai importante decizii privind realizarea indicatorilor cuprinși în planurile întreprinderii etc. Componenții birourilor executive, pe lângă realizarea atribuțiilor ce le revin în calitate de membri ai acestor organe, dețin și sarcinile, competențele și responsabilitățile ce corespund, în viața reală, posturilor pe care le ocupă în organigrama întreprinderii simulate;

● **birourile executive ale C.O.M.-urilor centralelor simulate**, alcătuite din 5—9 membri — cadre de conducere și specialiști din producție și cadre didactice. Atribuțiile pe care le exer-

cită în cadrul ședințelor comune cu birourile executive ale întreprinderilor simulate sînt, în esență, cele prevăzute în Legea nr. 5/1978, la care se adaugă evaluarea activității birourilor executive ale întreprinderilor, cu acordarea de calificative la sfîrșitul anului simulat etc.;

● **comitetul de coordonare a jocului (C.C.J.)**, compus, aproape în exclusivitate, din cadre didactice și specialiști în informatică, asigură asistența necesară desfășurării jocului. În principal, comitetul exercită două funcții: organizează utilizarea jocului de conducere și îndeplinește atribuțiile unor organisme care nu sînt simulate nemijlocit în joc (ministerul de resort, banca ș.a.); el elaborează planul întreprinderilor simulate pentru perioada de bază, adoptă deciziile de realizare a planului, elaborează scenariul după care se desfășoară jocul, organizează birourile executive ale centralelor simulate, rulează deciziile la calculator, efectuează schimbări în programe și variabile potrivit scenariului și necesităților, ia decizii privind majorarea retribuțiilor din întreprinderile simulate, aprobarea de credite, investiții, prețuri la noile produse ș.a.;

● **calculatorul¹⁾** realizează ansamblul de sarcini ce revin, în întreprinderile reale, conducerii de nivel inferior și parțial de nivel mediu și — în totalitate — cele îndeplinite de muncitori și celelalte cadre de execuție. Pentru fiecare lună simulată, calculatorul oferă un **ansamblu de situații²⁾**, care servesc participanților la fundamentarea deciziilor pentru perioada următoare. În întreprinderile simulate se desfășoară un **ansamblu de activități³⁾** cărora le corespund anumite **variabile, modele și programe pentru calculator.**

Componențele prezentate și activitățile simulate servesc drept fundament al jocului, a.e. cărui principale caracteristici în domeniul conducerii sînt:

— numărul de întreprinderi simulate: 3 sau multiplu de 3;

— numărul de luni simulate: 12—14;

— numărul de decizii luate de componenții biroului executiv pentru o lună simulată: 150—250;

— numărul de birouri executive ale C.O.M.-urilor de centrale simulate: 3 sau multiplu de 3;

— numărul ședințelor comune ale birourilor executive ale întreprinderilor și centralelor simulate: minim 3, optim 6.

IN ESENȚĂ, folosirea jocului de conducere în procesul de învățămînt implică trei faze principale:

A) faza pregătitoare, realizată în întregime de C.C.J., constă în asigurarea tuturor premiselor necesare desfășurării jocului. În acest scop se elaborează și sînt puse la dispoziția participanților: manualul studentului pentru jocul de conducere a întreprinderii, planul pentru perioada de bază, imprimatelor cuprinzînd deciziile și rezultatele economice obținute pentru fiecare lună din anul de bază, scenariul jocului, manualul pentru cadrele didactice participante la joc, seturile de formulare decizionale, programul de rezervare a orelor la perforare și la calculatoare ș.a.;

B) desfășurarea propriu-zisă a jocului, ce implică în principal următoarele etape: prezentarea sintetică — de către membrii C.C.J. — a jocului de conducere a întreprinderii, participanților la simulare; difuzarea la studenți a materialelor elaborate în faza precedentă; studierea minuțioasă de către participanți a manualului, planului, deciziilor și rezultatelor economice din perioada de bază; elaborarea de către studenți a proiectelor de plan cincinal și anual, a proiectului de structură de conducere pentru întreprinderile simulate; analiza și aprobarea acestor proiecte în ședința comună a birourilor executive ale întreprinderilor și centralelor; luarea deciziilor de realizare a planului pentru luna 1 (în medie 150—200); analiza rezultatelor economice obținute, stabilirea diferențelor față de plan și identificarea factorilor care le-au generat; adoptarea deciziilor de plan și pentru realizarea acestuia în luna a II-a etc. În mod corespunzător se continuă pînă în luna a 12-a, cînd se încheie anul simulat. Pe parcurs — după ce s-au simulat trei luni de desfășurare a activităților întreprinderilor — se introduc o serie de elemente noi, de natură să asigure valorificarea la un nivel superior a complexelor informații oferite de joc, pentru dezvoltarea aptitudinilor previzionale ale participanților: efectuarea de analize ale principalelor domenii simulate (planificare, fabricație, desfacere-marketing etc.) în birourile executive ale întreprinderilor simulate; analize de cazuri reale — desprinse din activitatea întreprinderilor simulate — referitoare la fundamentarea deciziilor, politica investițională, gestiunea forței de muncă etc.; adoptarea în bloc de decizii de plan și pentru realizarea lui pentru 2 sau 3 luni simulate; analize periodice (trimestriale sau semestriale) ale activită-

ții de ansamblu a întreprinderilor simulate, în ședințe comune ale birourilor executive ale întreprinderilor și centralelor;

C) faza de evaluare a participanților la jocul de conducere se realizează pe baza unui complex de elemente ce reflectă atît modul de apreciere a activității întreprinderilor din viața reală, cît și specificul procesului de învățămînt. Cele mai importante elemente pe care se fundamentează evaluarea și notarea participanților la joc sînt: gradul îndeplinirii planului economico-social anual; evoluția și situația economică finală a domeniului condus de fiecare membru al biroului executiv din întreprinderile simulate; contribuția fiecărei persoane la efectuarea de analize pe domenii generale și la soluționarea cazurilor în plenul biroului executiv al întreprinderilor simulate; nivelul participării active a fiecărui student la reuniunile comune ale conducătorilor întreprinderilor și centralelor simulate; mărirea penalizărilor aplicate fiecărei întreprinderi pentru greșelile în formularea și perforarea deciziilor, care au impus reluarea repetată la calculator a deciziilor pentru aceiași lună. La notarea finală se ține cont, pe lîngă elementele privind evoluția întreprinderii conduse, și de observațiile membrilor C.C.J., ai biroului executiv al centralei care au concluzat cu studenții respectivi, de aprecierile directorului întreprinderii simulate.

PRINCIPALELE AVANTAJE ale utilizării jocului de conducere sînt, în esență:

- reprezintă primul **laborator decizional al economiștilor și cadrelor de conducere**, ce au posibilitatea să ia decizii și să efectueze experimente economice și de conducere controlabile, fără a-și asuma riscurile existente în viața reală;

- prin analizele și deciziile implicate contribuie la **formarea unor apreciable aptitudini economice**, vizînd conducerea întreprinderilor, analiza economică, aprovizionarea tehnico-materială, economia industriei, marketing, finanțe industriale, investiții ș.a.;

- asigură **însușirea abordării întreprinderii ca un sistem**, cunoașterea interdependențelor dintre principalele activități implicate;

- în cazul jocurilor bazate pe calculator, îi familiarizează pe participanți cu o serie de aspecte referitoare la **utilizarea tehnicii automate de calcul** în activitățile întreprinderii, care vor căpăta o mare extindere în anii viitori;

- comprimă sensibil durata **procesului de învățare** (în 3—4 luni poate asigura participarea la procese economice și de conducere simulate, care în viața reală se desfășoară în 1—2 ani);

- furnizează indicatori obiectivi

pentru **evaluarea pregătirii** participanților la joc.

Pe lîngă aceste avantaje cu caracter general, jocul de conducere prezintă și o serie de oportunități de cea mai mare importanță pentru pregătirea cadrelor în condițiile noului mecanism economico-financiar;

- asigură participanților la joc posibilitatea să experimenteze **utilizarea unor pirghii economice de bază** — plan, pref. beneficiu, credit, dobîndă — în vederea creșterii eficienței activităților economice;

- oferă posibilitatea **testării diferitelor variante de startegii și politici de dezvoltare** a unităților economice, în vederea alegerii celei mai eficiente, ceea ce contribuie la formarea și dezvoltarea de **aptitudini și comportamente specifice autoconducerii și auto-gestiunii**.

Toate aceste avantaje conferă jocului de conducere o utilitate deosebită nu numai pentru formarea de **economiști capabili să se integreze rapid și eficace în activitatea unităților unde sînt repartizați**, ci și pentru **perfecționarea pregătirii cadrelor de conducere și a specialiștilor din producție**. De altfel, în cadrul A.S.E. se va organiza — începînd cu anul universitar 1980/1981 — un **curs postuniversitar axat pe jocul de conducere**, conceput într-o manieră asemănătoare programelor de vîrf realizate pe plan mondial, pornind de la specificul unităților industriale și economiei românești, de la cerințele formulate și indicațiile date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind **perfecționarea laturilor calitative ale întregii activități economice**.

lector dr. Ovidiu NICOLESCU
lector dr. Tiberiu ZORLEŢAN
Ioan RADU

Academia de studii economice

¹⁾ Caracteristici economico-informatică: 10 600 de variabile economice și tehnice cuprinse în modele; peste 400 de modele matematico-economice; 60 de programe implicate în joc: 54 programe (în limbaj FORTRAN) utilizate la fiecare rundă; sistemul de calcul — IBM 370; sistemul de operare — OS, VSI sau DOS; timp pentru rularea unei runde decizionale pentru o industrie — 12 minute.

²⁾ Planul anual și lunar al fiecărei întreprinderi: lista deciziilor lunare luate pentru realizarea planului; lista produselor noi concepute în luna respectivă; situația realizării investițiilor; situația aprovizionării tehnico-materiale și a stocurilor de materii prime; producția fabricată pe fiecare produs și utilaj; rapoarte privind cercetările de marketing pe piața internă și externă; situația stocurilor de produse și a vânzărilor pe aceste piețe; situația forței de muncă disponibilă și utilizată în luna respectivă; lista operațiilor contabile efectuate în luna respectivă și situația fiecărui cont: bugetul de venituri și cheltuieli; bilanțul contabil; situația realizării planului (la 20 de indicatori).

³⁾ Principalele activități simulate: planificare; concepție tehnică; investiții; marketing; aprovizionare tehnico-materială; programarea producției; fabricație; întreținerea și repararea utilajelor; depozitare; desfacere; financiară; contabilă; încadrarea și promovarea personalului; formarea și perfecționarea personalului; retribuție.

DEZBATERE „R. E.”

INDUSTRIA MICĂ — AMPLE POSIBILITĂȚI DE VALORIFICARE EFICIENTĂ A RESURSELOR LOCALE ȘI A MEȘTEȘUGURILOR TRADIȚIONALE

„Să pornim de la necesitatea creșterii ponderii industriei mici — în industria mică incluzând și activitatea meșteșugărească și artizanatul — în ansamblul producției noastre industriale“.

NICOLAE CEAUȘESCU

La dezbateri au participat: Elena BLEAHU, secretară a Comitetului județean P.C.R. Sibiu, Ioan MUNTEANU, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, Cornel IRIMIE, directorul Muzeului Brukenthal, Cornel BUCUR, șef secție Muzeul Brukenthal, ing. Nicolae NAN, șef secție și economistă Maria PĂRAIAN, adj. șef-secție — secția Planificare dezvoltare — organizare a Consiliului popular județean, Gheorghe NICOLAE — Centrul de cercetări sociologice, Universitatea București, ing. Eugenia TRIFAN, vicepreședintă a U.J.C.M. Sibiu, ing. Boangher MARIN, întreprinderea „13 Decembrie” ing. Ion ȘERBAN, directorul întreprinderii „Libertatea” Sibiu, dr. Nicolae DURA, directorul Direcției județene pentru agricultură și industria alimentară, Voicu Victor VEDEA, geograf, dr. Dumitru SUCIU, directorul Direcției Sanitare a județului, conf. dr. Rudolf DOOTZ și lector Cornel LUNGU, Institutul de învățământ superior Sibiu, economist Nicolae ȘOAITĂ, directorul Direcției Administrație financiară a județului, Cornel POPESCU, vicepreședinte al Uniunii Județene a Cooperativelor de producție, ing. Ioan GOJNESCHI, șef atelier cercetare-proiectare nr. 3 Sibiu al Centrului de Cercetări și Inginerie tehnologică, Ion BALU, țăran, comuna Tilișca, Sibiu, Ștefan PUSTAI, vicepreședinte al U.J.C.C., Olimp DOBRESCU, director adj. Comitetul de Stat al Planificării, Ionuț OLTEANU și Maria POPESCU — „Revista economică”, Vasile BARBU, revista „Transilvania”, Victor DOMȘA, ziarul „Tribuna Sibiului”.

Eficiența exploatării marmurei de la Porumbacu

Maria Păraian — În totalul populației județului nostru 62,30% reprezintă populația urbană, iar restul populație rurală; populația urbană este concentrată în centrele urbane, în orașe și municipii. Totodată, dacă analizăm populația ocupată la o mie de locuitori, vom observa un nivel destul de ridicat al acestui indicator: 465 de persoane ocupate la o mie de locuitori. Din totalul populației ocupate, în agricultură lucrează 18—19%. Deci populația în agricultură la noi în județ este foarte redusă. Din ce motiv? Sintem un județ puternic industrializat. Desprind concluzia că trebuie să folosim forța de muncă în mod rațional pentru a face față sarcinilor atât pe linie de industrie cât și pe linie de agricultură.

De ce am înfățișat această situație? Pentru că știm foarte bine că în agricultură ne descurcăm foarte greu cu forța de muncă; în construcții situația nu este mai bună și atunci se pune problema să dislocăm forța de muncă din celelalte sectoare de activitate pentru a asigura investițiile, dotările din agricultură. Decotrivă, putem să cooperăm mai mult cu industria republicană; adică operațiile care se pot realiza cu munca la domiciliu prin cooperarea meșteșugărească să le facem acolo — sint piese mici pe care marea industrie le poate da la aceste unități să le realizeze, iar industria să se axeze pe produse cu productivitate cât mai mare și să nu renunțe la calitate.

Aici s-a vorbit mult de agricultură, de meșteșuguri, de tradițiile care există în județul nostru; s-a vorbit însă mai puțin de felul în care se obțin materialele de construcții. Noi dispunem de unele resurse materiale pe care le-am exploatat și care într-adevăr le-am putea folosi în domeniul construcțiilor; au fost o serie de activități care s-au eliminat pentru că realizau produse energointensive, s-a renunțat fortuit la ele. S-a pus problema să facem cărămidarii care să funcționeze cu combustibil solid, or noi nu avem combustibil solid suficient și s-a pus problema să folosim piatră, nisip de râu, balast — materiale pe care nu le utilizăm însă potrivit posibilităților existente în

*) Această parte a dezbaterii — ultima — continuă materialele publicate în numerele 31, 32, 33 și 35 ale revistei

județ. Activitățile pe care le-am avut organizate pe lângă industria locală s-a spus să nu se mai realizeze la nivelul la care le realizăm. Am putea trece însă micii meseriași pe lângă cooperative, și să atragem și căruțașii care transportă nisip pentru construcții, să ajutăm populația în acest domeniu. Ne-am gândit că la Porumbacu dispunem de o marmură foarte bună, am exploatat-o pe timpuri, acum a devenit neventabilă. S-ar putea însă exploata în cantități mai mici, s-ar putea folosi și mozaicul care este destul de căutat în județul nostru ca și alte produse — n-ar trebui să le mai transportăm din altă parte; am putea folosi această marmură pe care am putea-o transporta cu căruțele.

Putem folosi oamenii din Porumbacu pentru exploatarea marmurei, îi putem organiza pe lângă cooperarea de consum sau pe lângă consiliul popular, îi putem determina să-și aducă un aport sporit în producție; de asemenea, prin extinderea muncii la domiciliu — pentru că sint destul de multe cereri privind executarea de produse la domiciliu, dacă le-am satisface în întregime am putea să mai ocupăm din forța de muncă casnică — s-ar putea constitui astfel resurse de muncă suplimentare. Cât privește forța de muncă masculină, considerăm necesar ca aceasta să lucreze în timpul sezonului de vară în agricultură, și numai în sezonul de iarnă să lucreze în industrie sau construcții, pentru că altfel am permanentiza-o în industrie și n-ar mai avea cine să lucreze în agricultură.

Mica producție zootehnică să fie stimulată pe toate căile

Nicolae Dura — Și în sectorul creșterii animalelor tendința de industrializare a producției este tot mai evidentă: fără discuție că dacă n-am fi mers pe calea aceasta, n-am fi putut acoperi nevoile de lapte, carne etc., la nivelul județului. În momentul de față noi creștem peste 100 de mii de porci, în viitor urmînd să creștem 700 de mii de porci. În sistem gospodăresc însă n-am fi putut face acest lucru. Este drept, prin unele părți s-a exagerat, s-a promovat gigantismul care pune probleme. Un complex de 40 000 de porci este ușor de stăpînit, însă problema care se pune la noi este cea a creșterii producției mici zootehnice — pe care trebuie neapărat s-o încurajăm, s-o

stimulăm pe toate căile — direct la producător, să spun așa, și indirect în marea industrie.

Vă dau câteva exemple. Am ajutat micul crescător să îngrășe porci, livrându-i porcei la prețuri convenabile; pentru anul viitor ne-am propus și am făcut o balanță prin care asigurăm cetățenilor peste 20 000 de porcei pe care să-i îngrășe și să-i livreze la fondul de stat. Mai avem o unitate de stat care are 10 000 de iepuri matcă; o iepuroaică produce anual 5 000 de kilograme de carne în arborele ei genealogic, adică la 70 de zile fiicele ei produc și în fiecare lună se reproduce o iepuroaică cu fiicele, nepoatele, strănepoatele etc. Să trecem această experiență excepțională de la I.A.S. la C.A.P. și de acolo în sate, la cetățeni; dacă fiecare cetățean va avea iepuri — cu resursele lor amintite, se va putea face o treabă bună. Se impune intens cultivată, ajutată această mică producție zootehnică.

În altă ordine de idei, problema aceasta a zonei de munte mie mi se pare o problemă complexă pentru noi. Au crescut poienarii 200 000 de oi în 1938, dar le-au crescut în sistem de transumanță, în Bărăgan. Banat. În Poiana au crescut 2 000 de oi și 15 000 de oi în munți. Nu pot să se întindă vara. Astăzi folosesc munții mai bine decât în 1938. Desigur, este loc pentru mai bine. Numărul de animale scade în zona de munte pentru că pleacă oamenii de acolo, nu pentru că oamenii de acolo nu cresc animale. Spre bucuria noastră, în ultimul timp, poenarii, jınarii ne spun că oamenii rămân; brânza, carnea sînt bine plătite. Oamenii cresc oi și rămîn mai mulți tineri în comune, însă trebuie să ajutăm mai mult. Vă dau un exemplu. Poiana s-a dezvoltat din punct de vedere economic, este un fel de orașel. Dacă mergeți în Poiană veți spune că mergeți într-un oraș înjghebat. Nu pleacă oamenii de acolo, din contră, oamenii își pasc oile în Banat, dar se întorc acolo.

Cooperare mai bună între... verigile cooperatiste

Cornel Popescu — Producția micii industriei în sectorul cooperatist al agriculturii reprezintă actualmente 15% din totalul producției. Ne-am propus ca, în conformitate cu sarcinile trasate de secretarul general al partidului să creștem în perspectivă această producție, să reprezinte în cincinalul următor 20% din totalul producției. Ca orientare, cooperarea agricolă pe linia producției mici s-a axat în mod deosebit pe prelucrarea lemnului, pe împletituri, pe producerea de materiale pentru construcții, pe împletituri de trestie, așa cum s-a spus aici, și pe prelucrarea produselor agricole — bineînțeles în condițiile prevederilor legilor în vigoare, a producțiilor ce le-am realizat peste plan în unele unități agricole cooperatiste.

În ceea ce privește activitatea de viitor noi am analizat posibilitățile pe care le avem și împreună cu Direcția agricolă județeană ne-am stabilit niște obiective pentru a reuși să realizăm dublarea activității. În primul rînd, ne-am propus să înființăm 2 balastiere pe râul Bod la Avrig; ne-am propus să folosim cariera pentru exploatarea pietrei și marmurei de care vorbea tovarășa Părăian. Vom face un studiu să vedem rezerva ce există și modul cum vom acționa. În ce scop? Avem de realizat mai multe construcții și amenajări în zootehnie. În al doilea rînd, am avea de pavat drumurile din zootehnie și pentru a folosi material cît mai ieftin și fără consum de energie putem întrebuița pietrișul, piatra de rîu, piatra de carieră — ne-am propus să facem aceste exploatari. La fel ne-am propus să facem cărămidării în mai multe unități cooperatiste. Informez, de altfel, că majoritatea construcțiilor zootehnice din județul Sibiu sînt făcute cu cărămizi produse în localitățile respective — ne-am propus ca în continuare să producem mai multă cărămidă pentru a fi valorificată în construcțiile pe care le facem. Este cu mult mai economic să realizăm construcțiile respective cu cărămidă produsă de oamenii din județul nostru, arsa cu

resturi provenite din activitatea de exploatare forestieră. Trebuie să reînființăm, de asemenea, vărăriile de la Podu de Sus, am solicitat organelor centrale un proiect pentru utilizarea combustibililor solizi la aceste vărării.

Ca o preocupare deosebită — pe care vrem s-o întărim de aici încolo — menționez exploatarea lemnului din pășuni și din locuri greu accesibile. Noi am exploatat de cînd îi lumea materialul lemnos din zonele greu accesibile, în mod deosebit am profilat o unitate care se ocupă de acest lucru — C.A.P. Arpașu de Jos. Am început să profilăm și Cîrțișoara în acest sens, vom fi în situația să livrăm material lemnos din zonele greu accesibile. Dealtfel, acest material l-am folosit în mod deosebit pentru producerea caprelor, scindurilor necesare pentru construcțiile din agricultură și pentru dezvoltarea industriei mici.

La nivelul nostru, cu posibilitățile pe care le avem, reușim să facem și export. În anul acesta avem un plan de 200 000 lei valută și cred că vom reuși să facem 400 000 lei valută tocmai din produse ale industriei mici, adică niște grătare, cozi de unelte care merg în Franța, Belgia și în perspectivă urmărim să dezvoltăm această activitate, să facem produse mai complexe. La fel ne-am propus să dezvoltăm răchităriile în localitățile mlăștinoase unde nu putem pune cultură, să dezvoltăm aceste răchitării și să dezvoltăm meșteșugul împletituri din nuiele. În fiecare an vom cultiva 100 de hectare cu sorg pentru a produce mături din sorg, care sînt foarte căutate și chiar la nivelul municipiului Sibiu nu este asigurat necesarul de sorg. Vom dezvolta în continuare producția de trestie, care a adus rezultate bune unității. Bineînțeles că această extindere nu o vom face numai la Avrig, ei și la celelalte unități din jur. Dorim să creăm în cursul trimestrului III o asociație economică intercooperatistă cu profil de producție industrială mică — construcții și prestări servicii în mod deosebit în domeniul instalațiilor electrice, apei, canalizărilor, construcțiilor pentru nevoile noastre de amenajare a spațiilor existente și de modernizarea acestora etc. Ne-am propus ca această asociație, pe lângă obiectul ei de bază, cu aprobarea organelor locale, să demoleze obiectivele care sînt propuse pentru demolare în scopul recuperării materialelor din demolare: cărămidă, țiglă, lemn, urmărind folosirea acestora în construcțiile care sînt mai puțin pretențioase.

Am cooperat bine cu industria. Aceasta am făcut-o în mod deosebit cu industria textilă la repansarea stofelor, la corectarea unor greșeli la covoare și în cursul iernii am reușit să folosim forța de muncă feminină din unele C.A.P.-uri, acțiune ce dorim s-o extindem în continuare. Urmărim ca fiecare unitate industrială și fiecare cooperativă — întrucît este patronată de o unitate industrială — să discute ce posibilități de cooperare au, vom face o inventariere a acestor posibilități pe care să le realizăm cît mai bine.

Aș menționa o dorință: celelalte verigi cooperatiste — cooperarea meșteșugărească, cooperarea de consum — atunci cînd folosesc oamenii noștri să stea înainte de vorbă și cu noi. Să nu ne ia oameni fără știința noastră tocmai atunci cînd „ne crapă buza” cum se spune că nu avem cu cine lucra în agricultură.

Am mai dori, întrucît în sectorul nostru avem oameni mai puțin pricepuți în asemenea probleme, să se alcătuiască un îndrumar cu privire la nomenclatorul activităților industriale, la sistemul de retribuție în activitățile industriale, la consumurile specifice și normele de lucru la unele produse, fiindcă este o diversitate mare la activitățile industriei mici. Totodată, s-ar putea crea anumite avantaje în privința dimensionării impozitului pe activitățile industriale în cazul vînzării către Agrocoop, care la rîndul său revinde la unitățile industriale. Deopotrivă ar fi utile pentru noi eliminarea unor anume greutăți cu privire la eliberarea autorizațiilor la nivel de municipii, mai ales în ce privește municipiul Sibiu. În lumina indicațiilor exprese trasate de conducerea superioară de partid, explicații de felul celor: „este cooperativă meșteșugărească, de ce mai este nevoie să fie și cooperativă agricolă în același timp sau cu produse similare”, mie mi se pare că nu mai pot sta în picioare.

Meseriași care știu să execute „de la a la z“

Rudolf Dootz — S-a vorbit mult de meserii aici, în cadrul și în afara procesului de învățământ. Se știe că foarte multe meserii la care Sibiul excela s-au pierdut, fără măsuri hotărâte riscând să se continue această situație. Poate că este posibil ca în procesul de pregătire a elevilor, cînd se fac orele de practică, să fie făcută instruirea în unele meserii pentru că, de exemplu, nu se mai fac cizmari, rotari, cojocari etc., etc. Desigur, problema are și alte dimensiuni, pot fi găsite și alte soluții întrucît numai în orele de practică nu se poate învăța meseria așa cum ar trebui.

Sînt sigur că există posibilitatea ca în acest domeniu să se acționeze, să se asigure o perpetuare a unor meserii de care avem nevoie. Unele interpretări ale eficienței ne-au făcut să neglijăm unele aspecte, acum, însă, odată cu criza energetică, considerăm — sîntem nevoiți să considerăm — că nu întotdeauna ceea ce este mare, gigantic este eficient. Se relevă că și unitățile mici sînt eficiente. Or în aceste unități trebuie să lucreze meseriași, meseriași aceia pe care i-am cunoscut, care să facă un lucru, un pantof de exemplu „de la a la z“, și care astăzi au dispărut sau dispar treptat.

Să ne propunem creșteri pornind de la cerințe și posibilități

Olimp Dobrescu — Am să citez cîteva cifre dintr-un studiu preliminar referitor la industria mică întocmit în județul Sibiu, cifre care pot evidenția unele aspecte. De pildă, ponderea industriei mici în cadrul producției totale industriale a județului Sibiu este în prezent de circa 3%. Este mult, este puțin? În raport cu sarcinile trasate de conducere, cu potențialul județului, cu ceea ce s-a discutat aici, ponderea este foarte mică. În studiul respectiv ritmul mediu anual de creștere în cincinalul viitor a activității industriei mici din județul Sibiu se situează la circa 6%. Este o creștere lentă și un ritm inferior avînd în vedere indicațiile date și ritmul care se preconizează în alte județe. Sînt unele suodimensionări care se localizează îndeosebi la cooperarea meșteșugărească și la unitățile productive din cadrul consiliului popular.

Problema materialelor de construcții a fost mult discutată aici și s-au semnalat unele ramineri în urmă ca și preocupări pentru dezvoltarea acestei producții. Vreau să menționez faptul că în multe județe s-a dat o atenție deosebită dezvoltării producției de materiale de construcții prin valorificarea unor resurse locale. În județul Olt, există o asociație intercooperatistă, la Vitomirești, care prelucrează tufurile vulcanice, iar în județul Buzău în condiții similare se prelucrează diatomita. Materialele de construcții produse pe plan local constituie o bază pentru realizarea lucrărilor de investiții, îndeosebi ale agriculturii. Sînt condiții și resurse materiale ca și în județul Sibiu să se extindă această producție în condiții eficiente. La alte grupe de activități, bunăoară la producția de articole de uz casnic și gospodăresc destinată acoperirii cererilor populației, cifrele din studiul amintit prezintă o creștere mică în următorii ani, de circa 1,5 milioane. Se poate aprecia că o asemenea creștere nu este satisfăcătoare în raport cu cerințele din județul Sibiu. La împletiturile din răchită, în anul 1980 se prevede o producție de circa 300 000 și 600 000 lei în 1985. La aceste produse cererile sînt însemnate și pe piața externă. Sînt posibilități mai mari de cultivare și prelucrare a răchitei în județ, după cum s-a arătat în cadrul dezbaterilor.

Referitor la cooperarea în producție cu industria republicană; aici avem o puternică industrie republicană, sînt în prezent cooperări, dar studiul nu se referă la această activitate. De pildă, în ultimii 2 ani s-au realizat cooperări de circa 2 milioane lei, ca din 1980 pînă în 1985 să se ajungă abia la circa 4 milioane. Trebuie stabilite legături mai strînse cu industria republicană, acordată toată atenția cuvenită acestei activități.

La produse agroalimentare producția se menține în general la același nivel în anul 1985 comparativ cu 1980, de exemplu la brînzeturile. Și la export pe devize libere sînt creșteri mici pe ansamblul celor 5 ani din cincinalul viitor. O activitate căreia este necesar să i se acorde maximum de atenție

o constituie recondiționarea pieselor de schimb. Dumneavoastră cunoașteți că fiecare în gospodăria proprie dispune de o serie de aparate — televizoare, frigider etc. care uzate s-ar părea că nu merită a fi reparate; aici s-a vorbit de unele accesorii auto, de un frigider, eu, de exemplu, dispun de două televizoare. Să valorificăm însă unele piese din aceste bunuri de folosință îndelungată. Sînt foarte mulți oameni cu inițiativă și pricepuți la dumneavoastră în cadrul cooperății care pot să găsească soluții convenabile pentru ambele părți.

Prevederile Legii 7/1971 crează condiții ca la consiliile populare comunale și la cooperativele agricole de producție să se dezvolte activități în condiții eficiente din punct de vedere economic. Propun să fie în atenția organelor locale extinderea aplicării acestei legi pentru valorificarea unor resurse locale. În ce privește constituirea unor echipe de prestări de activități în comune, menționez că sînt organizate numai 11 echipe pentru prestări în construcții. Este posibil să se organizeze mai multe, dat fiind numărul C.A.P.-urilor în județ.

În final, aș face, dacă sînteți de acord, unele propuneri legate de cele discutate și anume: a) să se inițieze o inventariere a resurselor locale de materii prime și materiale din județ care nu fac obiectul de prelucrare a industriei republicane și care pot constitui o bază de materii prime pentru industria mică și artizanală; b) să se studieze posibilitățile de extindere a cooperării în producția de piese de schimb și subsansamble cu industria republicană din județ; c) să se organizeze o inventariere a subproduselor sau materialelor recuperabile care pot fi folosite local. La elaborarea unor asemenea studii să fie atrași tovarășii cu inițiativă și cunoștințe tehnice și economice. În același timp este utilă o testare a cerințelor cetățenilor atît în domeniul produselor de uz casnic, cît și al prestărilor de servicii. Menționez în acest sens ceea ce s-a întreprins în județul Brăila. Anul trecut s-a organizat în municipiul Brăila o expoziție a industriei mici din județ, oamenii au văzut ce activități sînt și au făcut propuneri pentru diversificarea și dezvoltarea în continuare a acestora.

Necesitatea generalizării experienței pozitive

Elena Bleahu — După părerea mea, putem considera această întîlnire a noastră ca o tribună a generalizării unor experiențe, ca o tribună de promovare a unor idei noi care pot fi valorificate în activitatea noastră viitoare. S-au făcut aici o serie de propuneri, au ieșit la iveală o serie de posibilități și soluții bune pentru valorificarea superioară a resurselor locale de care dispune județul nostru.

Dacă am confrunța numeroasele și judicioasele sugestii de posibilități concrete de valorificare a multitudinii de resurse ale județului care au fost formulate în această dezbateră cu prevederile planului județului pentru anul viitor în acest domeniu, am constata cît de multe rezerve au rămas insuficient luate în considerație pînă acum. Această dezbateră ne-a furnizat idei și soluții ingenioase, demne de luat în studiu și de transpus în practică. Ceea ce este necesar acum, este să trecem de urgență la transpunerea în viață a indicațiilor și sarcinilor date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cred că ar trebui să existe o conlucrare mai strînsă a tuturor factorilor în această direcție, coordonată de către Consiliul popular județean, și mai multă preocupare din partea cooperăției meșteșugărești, a cooperăției de consum, a cooperăției agricole și a altor unități prestatoare de servicii pentru diversificarea activităților pe care le execută. Considerăm necesar să subliniem faptul că organizatorii acestei debateri, Comitetul județean de partid, „Revista economică” așteaptă de la cei interesați, de la cititori, noi propuneri și sugestii apte să contribuie la evidențierea tuturor posibilităților de valorificare a bogățiilor și potențialelor existente. Numai în felul acesta ne vom putea realiza sarcina aceasta importantă care este trasată de conducerea superioară de partid și de stat, și numai așa putem veni în sprijinul populației județului nostru, de a-i ridica nivelul de trai, de a-i îmbunătăți condițiile de muncă și de viață.

36 de ani de la crearea Comisiei centrale

de organizare a mișcării sindicale unite din România

UNITATEA, FACTOR HOTĂRÎTOR AL SUCESELOR NOASTRE, AL FORȚEI CLASEI MUNCITOARE

ANGAJATĂ cu toate capacitățile de care dispune — umane și materiale — în vasta operă de traducere în viață a prevederilor și „liniilor de orizont” pe care strategia științific fundamentată a partidului le pune în fața întregului popor la cumpăna dintre veacul al XX-lea și cel următor, societatea românească nu uită să privească înapoi cu o caldă recunoștință, dar și cu lucidă apreciere și evaluare, la faptele și momentele de început, la evenimentele care — în perspectiva timpului istoric — apar tot mai limpede ca jaloane esențiale ale devenirii socialiste a patriei.

Un astfel de eveniment din patrimoniul de aur al luptei și memoriei noastre colective îl constituie și înființarea acum 36 de ani, la 1 septembrie 1944, a Comisiei centrale de organizare a mișcării sindicale unite din România.

Actul istoric de la 23 August 1944, care a deschis o nouă eră în dezvoltarea și destinele țării, demonstrase cu putere de netăgăduit a marilor înfăptuiri naționale, că numai prin unitatea forțelor progresiste ale națiunii a devenit posibilă răsturnarea regimului antonescian, întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste și aliaților ei, punându-se astfel piatra fundamentală a viitoarelor transformări sociale revoluționare. În condiții istorice complexe fiind rezonanța fierbinte a insurecției era încă proaspătă, reprezentanții celor două partide muncitorești — Partidul Comunist Român și Partidul Social-Democrat — au hotărât de comun acord, în cadrul politicii de Front Unit Muncitoresc, înființarea Comisiei centrale de organizare a mișcării sindicale unite. În fiecare întreprindere sau instituție urma să se creeze o singură organizație sindicală, care să cuprindă întregul personal. În scurtă vreme de la constituirea Comisiei au luat ființă numai în București 40 de sindicate unice, iar în întreaga țară — peste 500 de sindicate, cuprinzând peste o jumătate de milion de

membri, din toate ramurile de activitate. Această irezistibilă afluență de masă a clasei muncitoare, a tuturor salariaților spre organizare unitară și-a găsit apogeul și încununarea în Congresul general al sindicatelor din România, ținut la București între 26—30 ianuarie 1945, care a hotărât crearea Confederației Generale a Muncii, ca unica centrală sindicală din țara noastră. Într-un timp, la 20 ianuarie 1945, fusese dat publicității și noul Decret-lege privind organizarea sindicatelor.

Se puna astfel capăt scindării, de câteva decenii, a mișcării sindicale din România, provocată de diverși factori, între care un rol principal au avut manevrele claselor exploatare, a forțelor reacționare, interesate în subminarea unității de acțiune a clasei muncitoare.

Realizarea unității sindicale — iar ulterior și politice — a oamenilor muncii a avut o uriașă însemnătate pentru dezvoltarea țării noastre, pentru desfășurarea procesului revoluționar din România. În afară de faptul că ea constituia o importantă premisă a apropiatei unități politico-organizatorice, unitatea sindicală a constituit un puternic factor în lupta susținută pentru refacerea economică a țării — serios afectată de război și secătuită de jaful sistematic hitlerist —, pentru mobilizarea energiilor necesare susținerii frontului antihitlerist (sub cunoscuta lozincă „Totul pentru front, totul pentru victorie“), pentru combaterea ravagiilor provocate de secetă, pentru contracararea energetică a sabotajului și dezorganizării economiei practice de reacțiune. Marea forță a unității clasei muncitoare și-a vădit însemnătatea istorică în bătăliile pentru instaurarea, la 6 martie 1945, a primului guvern democratic muncitoresc-tărănesc, pentru democratizarea aparatului de stat și asanarea vieții publice, pentru înfăptuirea reformei agrare, care a lichidat moșierimea ca clasă, pentru exercitarea controlului muncitoresc asupra producției și a

controlului cetățenesc asupra distribuției articolelor de larg consum, pentru înfăptuirea sistematică și tenace a măsurilor privind lichidarea inflației și instaurarea unui climat de stabilitate economică favorabil desfășurării cu succes a operei de refacere. Acțiunea unitară a clasei muncitoare și aliaților ei — alcătuint imensa majoritate a societății românești — a constituit, de asemenea, factorul hotărâtor în înlăturarea monarhiei și instaurarea republicii, în naționalizarea principalelor mijloace de producție la 11 iunie 1948, în trecerea la procesul complex al construcției socialiste.

Verificată în focul atitor bătălii, marea forță a unității de acțiune a oamenilor muncii și-a găsit împlinirea firească și expresia deplină în februarie 1948, la Congresul al VI-lea, prin crearea partidului revoluționar unic al clasei muncitoare. Unitatea clasei muncitoare, unitatea întregului popor în jurul partidului au format și formează baza sigură a tuturor marilor înfăptuiri obținute în construcția socialistă, în vasta operă de transformare din temelii a condițiilor de viață materială și spirituală ale celor ce muncesc. Unitatea de acțiune a întregii națiuni a permis țării noastre să-și concentreze resursele, forțele umane, energiile politice, morale și intelectuale, să-și orienteze opțiunile esențiale în așa fel încât, sub conducerea partidului, să atingă cotele de înfăptuiri ale prezentului.

MAREA LECȚIE ISTORICĂ pe care o evidențiază unitatea de acțiune a clasei muncitoare, a întregului popor, și-a găsit o nouă și expresivă confirmare mai ales în perioada celor 15 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, în atmosfera de efervescență creatoare inaugurată de acest Congres, de fertile și complexe transformări și dezvoltări pe toate planurile vieții sociale, purtând amprenta caracteristică a gândirii și ac-

șlunii revoluționare a secretarului general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acești ani, unitatea partidului, unitatea moral-politică a națiunii noastre — în condițiile omogenizării crescînde a societății românești — au dobîndit noi și puternice temeluri, consolidîndu-se necontenit. Această unitate, întărirea și adîncirea ei continuă, constituie forța motrice, cheazășia fermă a îndeplinirii mărețelor obiective de înaintare accelerată a României pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, de situate a ei, încă în 1935, în rîndul țărilor cu dezvoltare economică medie, conform cu prevederile Congresului al XII-lea al partidului.

În opera de construcție socialistă desfășurată pînă astăzi, ca și în dezvoltarea ei viitoare pe noi trepte, sindicatelor — cea mai largă organizație a clasei muncitoare, clasa conducătoare a societății românești — le revin sarcini multiple și un rol deosebit. Organizația sindicală este chemată să contribuie activ la canalizarea energiei clasei muncitoare, a tuturor membrilor săi la marele efort de transpunere în viață a politicii partidului, alături de celelalte organizații de masă și obștești din sistemul democrației socialiste, fiind una din componentele esențiale ale Frontului Democrației și Unității Socialiste, cea mai cuprinzătoare organizație politică a oamenilor muncii din patria noastră.

Sindicatelor — după cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul ținut la Congresul al XII-lea al P.C.R. — „**aduc o contribuție importantă la mobilizarea oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate — în calitate de proprietari, producători și beneficiari — la îndeplinirea prevederilor planului cincinal. Ele sînt chemate să-și intensifice activitatea, participînd într-o măsură tot mai mare la elaborarea legilor și măsurilor privind dezvoltarea economico-socială a țării, la soluționarea problemelor de viață și muncă ale oamenilor, la îndeplinirea politicii partidului de ridicare generală a nivelului de trai, material și spiritual al poporului**”.

În procesul de dezvoltare continuă a democrației socialiste, și îndeosebi a democrației economice — după cum se menționează în Programul P.C.R. — una din laturile de bază a fost și continuă să fie lărgirea permanentă a atribuțiilor sindicatelor întărirea rolului lor, perfecționarea formelor lor de activitate, astfel încît posibilitățile crescînde oferite de cadrul legislativ-organizatoric creat în epoca de după Congresul al IX-lea să fie cît mai bine fructificate în practica activității de conducere democratică a societății. Acest fapt este cu atît mai semnificativ cu cît sindicatele din România cuprînd astăzi peste 7 milioane de membri, adică circa trei sferturi din populația activă a țării. Sindicatele constituie astfel una din pilările cele mai importante prin care clasa noastră muncitoare își exercită rolul de forță conducătoare a societății,

prerogativele de proprietar, producător și beneficiar — colectiv și individual — al roadelor muncii sale.

TOCMAI ÎN TEMEIUL ACESTUI ROL, sindicatelor acționează cu sporită răspundere, cu hotărîre revoluționară pentru sporirea avuției naționale, pentru dezvoltarea continuă a industriei — principala ramură producătoare a venitului național, sursa esențială de creare și promovare a progresului tehnic și social al țării și, totodată, de asigurare a bunăstării oamenilor muncii. Exprimînd interesele fundamentale ale celor ce muncesc, sindicatele pun în centrul preocupărilor lupta pentru o nouă calitate în toate domeniile, eforturile pentru creșterea productivității muncii, diminuarea costurilor de producție — iar în acest cadru, pentru reducerea consumurilor de materii prime, combustibili și energie — pentru valorificarea superioară a resurselor materiale ale țării, în vederea obținerii unei producții sporite și diversificate, pentru folosirea judicioasă a timpului de lucru, pentru ridicarea continuă a calității și nivelului tehnic al producției. Desfășurarea largă a întrecerii socialiste — la a cărei organizare sindicatelor au un rol de prim rang — atestă seriozitatea, competența, spiritul de răspundere cu care masele largi de oameni ai muncii, întregul nostru popor înfăptuiește în practică linia politică a P.C.R. de ridicare a țării pe noi trepte ale civilizației socialiste, de apropiere accelerată a României de nivelul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic iar, în perspectivă, de trecere treptată spre orizonturile orînduirii comuniste.

Sindicatelor din țara noastră au, prin lege, dreptul de a fi reprezentate în guvern, precum și în cadrul organelor de conducere colectivă, avînd răspunderi însemnate în organizarea adunărilor generale ale oamenilor muncii, în organizarea controlului obștesc de masă asupra diferitelor sectoare sociale.

Acționînd sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, sindicatele îndeplinesc un rol important în mersul înainte al societății noastre, în guvernarea țării de către popor și pentru popor. Ele îndeplinesc, în acest cadru, un rol activ în a veghea cu consecvență la aplicarea corectă a legislației, a principiilor retribuției socialiste și stimulării materiale și morale a celor ce muncesc. la realizarea măsurilor de protecție a muncii, la organizarea în condiții cît mai bune a odihnei și recreării și a îngrijirii sănătății celor ce muncesc.

Tabloul atribuțiilor complexe îndeplinite de sindicate ar fi incomplet dacă n-am menționa și munca desfășurată de ele pe linia perfecționării pregătirii profesionale, ca și pe linia intensei activități politico-educative și cultural-artistice, destinate să contribuie la formarea omului nou al societății noastre, la promovarea în viață a principiilor eticii și echității socialiste.

BAZAT pe tradițiile și experiența, îndelungată și pozitivă, de care dispun sindicatele din țara noastră, partidul nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, acordă o atenție

deosebită îmbunătățirii continue a activității sindicatelor, perfecționării constante a cadrului și conținutului acestei activități. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România, ținut în aprilie 1976 — o însemnătate de prim ordin au perfecționarea stilului și metodelor de muncă, lichidarea manifestărilor de birocratism și formalism acolo unde mai dăinuie; în acest spirit, se manifestă un contact permanent, legătura vie cu masele de oameni ai muncii, pentru cunoașterea îndeaproape a cerințelor și preocupărilor acestora, o înaltă sollicitudine față de propunerile și sugestiile maselor — expresie a dezvoltării largi a democratismului socialist, pentru valorificarea deplină a posibilităților umane și materiale existente, a bogatului filon de inițiativă muncitorească, pentru ca peste tot oamenii muncii să participe activ, efectiv, la dezbaterile și soluționarea problemelor, la îndeplinirea exemplară a sarcinilor de producție, la spovirea continuă a eficienței și calității muncii. În același spirit, în raportul prezentat la Congresul al XII-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că am realizat „**un sistem unitar de conducere a țării de către popor, o democrație economică și socială de tip nou, care ne permite să valorificăm larg inițiativa, experiența și capacitatea de creație a maselor în îndeplinirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Acum, esențial este să asigurăm buna funcționare a acestui cadru democratic, folosirea deplină a posibilităților pe care el le oferă**”.

Rezultatele rodnice obținute în dezvoltarea economico-socială a țării atestă — în forme din cele mai diverse — adeziunea unanimă, participarea responsabilă și entuziastă a tuturor oamenilor muncii la îndeplinirea obiectivelor trasate de partidul nostru pentru dezvoltarea țării. Așa cum s-a arătat cu deplină temei la Congresul al XII-lea, viața demonstrează cu putere justetea politicii partidului nostru bazată pe aplicarea creatoare a socialismului științific, a adevărurilor universale valabile la condițiile concrete ale țării noastre. Partidul se afirmă tot mai puternic ca centru vital al întregii națiuni, de la care emană gîndirea cutezătoare menită să asigure transformarea revoluționară a societății, forța ce însuflețește toate energiile creatoare și pune în valoare geniul întregului popor român, deschizînd patriei minunate perspective de progres și civilizație. Ca și acum 36 de ani — cînd se afla la începutul acestui drum — stîndardul de luptă al clasei noastre muncitoare, al tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, are înseris pe el cuvîntul: UNITATE, unitate de neclintit în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, promotorul consecvent al democratismului autentic și profund al umanismului societății noastre.

Vasile BOZGA

Puncte de vedere

PERFECTIONAREA PREDĂRII ECONOMIEI POLITICE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL TEHNIC

CREȘTEREA considerabilă a rolului științei în lumea contemporană pe baza revoluției tehnico-științifice include nu numai științele tehnice și pe cele ale naturii, ci și științele sociale. Faptele demonstrează cerința angajării mai depline și mai concrete a științelor sociale în rezolvarea problemelor cu care se confruntă diverse societăți în căutarea de soluții pentru progresul social, în definirea căilor pentru depășirea contradicțiilor dezvoltării. Luarea deciziilor de conducere, chiar atunci când este vorba de aspectele procesului de producție în limitele sale stricte, presupune nu numai cerințe de ordin tehnic și tehnologic, ci și de ordin economic și social, cerințe ce se fundamentează pe cunoștințe din aceste domenii ale științei.

În acest context, în pregătirea profesională a studenților din învățământul tehnic, cunoștințele din domeniul economic au un rol important, iar predarea economiei politice ar trebui să se bucure de mai multă atenție în formarea profesională a viitorilor ingineri. Cu atât mai mult cu cât, deși directivele conducerii de partid și de stat menționează necesitatea înțelegerii și soluționării tuturor problemelor tehnice prin prisma rezultatelor economice pe care le obținem, iar practica productivă demonstrează cât de utilă este buna pregătire economică a cadrelor tehnice, nu întotdeauna în institutele tehnice economia politică este privită ca o știință cu o contribuție însemnată la pregătirea nemijlocit profesională a studenților.

Fără îndoială, pregătirea economică a studenților din institutele și facultățile tehnice se realizează nu numai prin cursurile de economie politică, ci poate, în mai mare măsură, în cadrul disciplinelor economice concrete — organizare și conducere, economie de ramură —, precum și în cadrul disciplinelor de specialitate. Prin programa analitică, aceste discipline asigură cunoașterea de către studenți a unor tehnici și mijloace moderne de calcul și analiză economică.

Dar, trebuie subliniat că formarea unei gândiri economice și însușirea cunoștințelor economice predate la toate aceste discipline este condiționată de pregătirea studenților la economie politică. Ca atare, pregătirea viitorilor ingineri presupune, pe de o parte, conjugarea eforturilor cadrelor didactice de la toate disciplinele economice, iar pe de altă parte, coordonarea acestor eforturi, astfel încât viitorul inginer să-și însușească în facultate atât cunoștințe tehnice cât și economice într-un sistem încheat armonios, care să-i asigure, pe lângă un anumit orizont de gândire și cultură tehnică și economică, mijloacele și modalitățile științifice atât tehnice cât și economice, de abordare, analiză și interpretare a problemelor pe care trebuie să le rezolve în muncă, în activitatea practică.

Locul economiei politice în realizarea acestui sistem încheat de cunoștințe economice este dat de caracterul său de disciplină economică teoretică. Cursurile și seminariile de economie politică asigură cunoașterea și înțelegerea de către studenți a categoriilor, legilor și proceselor economico-sociale, realizează cultura economică generală, orizontul de cunoștințe economice teoretice, pe care urmează să se clădească, în continuare, pregătirea economică practică a studenților în cadrul disciplinelor economice de ramură și a disciplinelor de specialitate. Din acest punct de vedere, cunoștințele de economie politică sînt indispensabile, constituind baza disciplinelor economice de ramură, chează formării unor cadre tehnice apte să gîndească și să acționeze eficient.

Realizarea acestui obiectiv depinde, mai întîi, de nivelul și conținutul de idei predate în cadrul cursului de economie politică, de măsura în care cei care predau această disciplină reușesc să asigure însușirea de către studenți a categoriilor, legilor și proceselor economico-sociale, încheate într-o concepție teoretică unitară — concepția revoluționară a clasei muncitoare, a Partidului Comunist Român. Avem din acest punct de vedere o inepuizabilă sursă de orientare teoretică — opera secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, documentele partidului nostru, în care știința economică cunoaște o profundă îmbogățire a ariei problematice și conținutului de idei, transformînd-o într-un mijloc eficace de analiză și interpretare a realităților și de înlăptuire a obiectivelor economico-sociale. Din păcate, cursurile de economie politică nu întotdeauna reflectă corespunzător elementele noi, creatoare, ale gândirii și practicii revoluționare în domeniul economiei, și nici evolu-

țiile și tendințele înregistrate pe plan mondial. Subliniind această serioasă rămînire în urmă, în raportul C.C. al partidului, prezentat la Congresul al XII-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că insuficienta aprofundare a gîndirii social-politice originale a partidului nostru este una din principalele lipsuri din domeniul științelor sociale. Între cauzele acestui neajuns, pe primul loc se situează slăbiciunile celor care lucrează în domeniul predării științelor sociale. Credem că una din căile principale pentru înlăturarea acestui neajuns ar fi intensificarea cercetărilor interdisciplinare, care oferă în mai mare măsură posibilitatea analizei și interpretării fenomenelor și proceselor economico-sociale în complexitatea lor și prin aceasta, înțelegerea legilor și categoriilor economico-sociale într-o mai strînsă legătură cu practica, conducînd la formulări și aprecieri mai riguroase asupra trăsăturilor și proceselor economice și sociale, la înlăturarea schematismului și modului abstract de predare a cursurilor noastre. De asemenea, cercetarea interdisciplinară, prin profunzimea și complexitatea pe care o asigură muncii de cercetare, asigură evidențierea aspectelor noi pe care le cunosc fenomenele și procesele economico-sociale în dinamica lor, oferind astfel posibilitatea verificării cu noi argumente practice a tezelor teoretice cunoscute, cit și, eventual, prevederea evoluției viitoare a fenomenelor.

Un al doilea aspect care privește rolul și locul economiei politice în pregătirea economică a studenților din învățământul tehnic este adaptarea predării acestei discipline la specificul institutelor și facultăților. Această cerință se explică, în primul rînd, prin faptul că orizontul de gîndire economică trebuie format la specialiști în strînsă legătură cu nevoile practice. La absolvirea facultății fiecare tînar trebuie să înțeleagă politica partidului și să militeze pentru traducerea ei în viață. Deci, cunoștințele economice trebuie să-i fie utile viitorului inginer în confruntarea cu problemele teoretice și practice specifice domeniului de specialitate indiferent dacă va lucra în producție, cercetare-proiectare sau învățămînt. În această ordine de idei se impune ca predarea unor probleme sau capitole ale disciplinei să reflecte într-o mai mare măsură specificul profilului facultății. Pot fi incluse aici capitole din curs care se referă îndeosebi la mecanismul economiei socialiste, dar și probleme din capitole cu caracter mai general, care privesc trăsăturile modului de producție socialist — baza tehnico-materială a socialismului, forța de muncă, calitatea produselor, investițiile etc. Sînt, de asemenea, teme de economie mondială și relații economice internaționale ale țării noastre, în cadrul cărora nu trebuie să fie omise referirile la domeniul specialității studenților.

Adaptarea predării economiei politice la specificul diferitelor institute și facultăți tehnice considerăm că se impune și datorită faptului că disciplinele economice concrete, care sînt bine profilate pe specificul specialității studenților, se predau în anii superiori de studii, pornind de la ideea că economia politică este baza teoretică a acestor științe. Aceasta cere o astfel de structurare a cursului de economie politică, încît conceptele și noțiunile predate, procesele economice explicate să poată fi preluate și utilizate de disciplinele economice concrete. Din acest punct de vedere putem spune, fără să greșim, că economia politică reprezintă pentru celelalte științe economice în învățămîntul superior tehnic, ceea ce reprezintă matematica pentru disciplinele tehnice și tehnologice. Așa cum se impune, adaptarea predării matematicii la specificul facultăților, se impune din aceleași considerente și adaptarea predării economiei politice. Realizarea acestui obiectiv impune corelarea programei analitice a cursului de economie politică cu programele analitice ale disciplinelor economice concrete.

O asemenea problemă ar trebui să stea mai mult și în atenția M.E.I. Organizarea unui schimb de experiență, a unei dezbateri la nivelul ministerului, cu participarea unor cadre de la economie politică și disciplinele economice concrete, ar putea elucida multe din aceste neajunsuri, ar conduce la o mai bună corelare a programelor analitice și, prin aceasta, a conținutului de idei al tuturor disciplinelor economice predate în învățămîntul tehnic.

prof. dr. P. MĂLCOMETE

Iasi

ULTIMUL PATRAR al acestui secol a debutat în contextul unui ansamblu de crize pentru economiile occidentale — marea criză de supraproducție declanșată în toamna lui 1973, crizele energetice și de materii prime, crizele sistemului valutar și monetar, crize ale ocupării forței de muncă, criza capitalismului monopolist de stat ca sistem etc. — fapt care a provocat o mare derută în rindul economiștilor burghezi. Deziluzionați de efectele aplicării preceptelor doctrinei keynesiste și neîncrezători în posibilitatea generalizării teoriilor neoliberale, o seamă de economiști își îndreaptă privirile spre epoca de tinerete a economiei politice în speranța găsirii unor sugestii care să le permită ieșirea din impas. Pozitiv este faptul că teoria valorii-muncă a marilor clasici a devenit o tentație și se încearcă readucerea ei în actualitate. Dar cum și în ce scopuri se face acest lucru este o problemă căreia i-am dat atenția cuvenită într-o suită de articole publicate în revistă cu câțiva ani în urmă.*)

Situația în momentul de față este alta. Recentul Congres internațional de demografie istorică — desfășurat în luna mai la Paris — a avut ca temă unică „Malthus ieri și astăzi”. Congresul ca atare a constituit un bun prilej pentru schimburi de opinii între economiști, demografi și sociologi din multe țări ale lumii; și-a făcut loc însă și tendința de reactualizare, în maniere discutabile, a unor teorii ale lui Malthus. În fond a fost reluată teza lui J. M. Keynes după care teoria economică a lui Malthus ar fi fost mai întâi pe nedrept umbră de cea a lui Ricardo și dată apoi uitării, cerându-se reactualizarea ei mai ales în partea privitoare la valoare și rolul cererii solvabile decurgând din teoria realizării acesteia¹⁾. În cele ce urmează încercăm o analiză a conținutului și semnificației teoriei malthusiene despre va-

*) I. Nicolae-Văleanu, La izvoarele teoriei valorii, „Revista economică”, nr. 39, 40, 42, 44/1975

Malthus — din filele istoriei în arsenalul ideologiei burgheze actuale (I)

loare în trecut și astăzi. Mai întâi se cere lămurit raportul între teoria lui Malthus și valoarea-muncă. Din acest punct de vedere se poate afirma că negarea legăturii între teoria economică a lui Malthus și valoarea-muncă este la fel de eronată ca și identificarea lor. Teoria lui Malthus despre valoare este produsul adaptării unei părți a teoriei valorii-muncă a lui A. Smith — formulată în stadiul manufacturier — la condițiile capitalismului perioadei revoluției industriale în Anglia. Luând în considerare interesele aristocrației. Malthus a luat drept punct de plecare, ca și contemporanul său Ricardo, teoria valorii-muncă a lui Smith cu meritele, limitele, contradicțiile și erorile ei — genialele erori care i-au silit pe economiști să dezvolte știința economică. El a avut intenția de a o dezvolta într-o manieră proprie în condițiile cind capitalismul căpătase o nouă bază materială creată prin revoluția industrială, cind contradicțiile deveniseră evidente (inclusiv cea între producerea și realizarea mărfurilor), muncitorimea își susținea propriile interese, iar „ideile periculoase” circulau intens.

D. Ricardo, în aceeași perioadă cu Malthus, a promovat cu consecvență ideea potrivit căreia munca și numai ea

dă substanță valorii și constituie măsura ei; dezvoltarea acestei idei a avut loc în strinsă legătură cu acumularea de capital, cu creșterea rapidă a ofertei de mărfuri — sporirea cererii fiind socotită rezultatul ei automat — și prin ea s-a demonstrat baza economică obiectivă a contradicțiilor sociale și a luptei de clasă dintre aristocrație, burghezie și muncitorime. Prin această ultimă considerație teoria respectivă a lui Ricardo a început să fie privită ca o „idee periculoasă”, fapt pentru care americanul Carey l-a numit pe autor „părinte al comunismului”. Pentru Malthus și adepții săi caracterul „subiectiv” al teoriei ricardiene era clar și ei au combătut-o. Adeptul și popularizatorul teoriei lui Malthus, J. Casenove, a precizat că „teoria care face din muncă unica sursă a valorii este pe cit de periculoasă pe atît de falsă, deoarece ea oferă un punct de sprijin pentru cei care pretind că întreaga proprietate aparține de drept clasei muncitoare, căreia clasele conducătoare i-au furat o parte din aceasta”²⁾. Evident, este un lucru simplist și neîntemeiat să consideri o teorie falsă doar pentru că oferă un punct de sprijin în favoarea celor care își arogă dreptul asupra valorilor pe care le creează. Se pare că tocmai acest fapt i-a determinat și îi determină pe unii radicali să-l revindică astăzi pe Ricardo și nu pe Malthus, cel reardus în atenție de economiștii de dreapta.

Faptul că teoriile lui Ricardo și Malthus despre valoare au fost foarte diferite, iar în unele puncte cauze, deși cei doi doctrinari, așa cum am arătat, au avut același punct de plecare, teoria despre valoare a lui Smith, și au trăit, în aceeași țară, aceeași epocă a revoluției industriale, decurge nu atât din deosebirile de informare, capacitate sau temperament dintre cei doi, cît din pozițiile sociale diferite pe care s-au situat, din sistemele de interese pe care le-au susținut. Prin teoria sa despre valoare, Ricardo a susținut capitalismul în ascensiune, punind accent pe acumularea capitalului fără a cerceta mecanismul sporirii acestuia, fapt

FIȘE

Victor Părășanu | Mihai Corobea | Gavril Musca

economia hidrocarburilor

● În EDITURA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ENCICLOPEDICĂ a apărut de curind volumul „Economia hidrocarburilor”, autori Victor Părășanu, Mihai Corobea, Gavril Musca. Lucrarea investighează probleme de cea mai mare actualitate ale dezvoltării economice, unele mutații fundamentale pe care le implică în procesul creșterii actuala criză de resurse și energie. În acest cadru volumul oferă repere însemnate privind producția și

consumurile de energie primare pe glob, context în care sînt dezvoltate o serie de considerații asupra cercetării științifice și explorărilor pentru descoperirea de noi surse de energie primare. Deopotrivă se investighează problemele de „economie a gazului metan”: rezerve, producție, transport, valorificare, consum etc. Un capitol aparte al cărții este consacrat analizei direcțiilor de valorificare a unor hidrocarburi din gazele asociate, evidențindu-se tendințele și perspectivele privind producția și consumul de gaze industriale. Partea finală a cărții se referă la problemele gazelor, hidrocarburilor și materiilor prime de substituție din carburi. Volumul se adresează specialiștilor dar și unui public larg, interesat în sesizarea unor mutații ale economiei contemporane, în dobîndirea și educarea unor deprinderi în această direcție.

Metodologia elaborării prognozelor

● Caracterul obiectiv al prognozării este determinat de însăși existența unor legi obiective de dezvoltare a economiei naționale, scrie M. Sidorov în articolul „Metodiceskie voprosi prognozirovania razvitiia narodnogo hozesajstva” (Probleme ale metodei de elaborare a prognozelor dezvoltării economiei naționale), publicat în revista „EKONOMICESKIE NAUKI” nr. 7/1980. Examinînd atît elementele generale cît și pe cele specifice ale elaborării prognozelor pe termen scurt, mediu și lung, M.S. distinge următoarele stadii fundamentale de efectuare a calculului de prognoză: 1) elaborarea concepției de dezvoltare, incluzînd: a) analiza tendințelor de modificare a principalilor indicatori pe o perioadă îndelungată de timp; b) verificarea

cu ajutorul sistemului de metode economico-matematice, a ipotezelor avansate asupra modificării indicatorilor; c) corelarea prognozei normative și pe obiective cu cea prin extrapolare; determinarea a celor variante de dezvoltare a economiei, care pot fi realizate în practica economică; 2. Punerea de acord a concepției de ansamblu a dezvoltării cu proiectările efectuate la nivelul ramurilor și pe plan regional. 3. Cercetarea problemelor esențiale și a „locurilor înguste” ale dezvoltării. Studiarea multilaterala a consecințelor lor, a tendințelor nefavorabile înregistrate în evoluția parametrilor de bază ai eficienței. 4. Formularea de propuneri pentru ridicarea eficienței economiei. Cel mai important mijloc de fundamentare științifică a calculului de prognoză — opinează M.S. — îl constituie elaborarea

pentru care n-a putut explica schimbul inegal dintre muncă și capital. Aceeași teorie a oferit argumente împotriva proprietății funciare și a rentei ca venit parazitărilor, în sprijinul expropriării pământului și împotriva „legii cerealelor” care favoriza aristocrația. Dar, tot pe baza ei, socialiștii ricardieni, ca William Thompson, John Gray, John Francis Bray, Percy Roventone, Thomas Hodgskin sau comunistul — cum era privit în epocă — Robert Owen, și mulți alți susținători ai „ideilor periculoase”, au demonstrat că din moment ce valoarea este creată de muncă, se cuvine să și aparțină celor ce muncesc, iar societatea se cere reorganizată după principiile noi. Luptând cu „ideile periculoase”, Malthus a trebuit să atace mai întâi de toate teoria valorii-muncă a prietenului său Ricardo, teorie ale cărei puncte slabe le-a depistat cu un rafinat simț analitic. Demersul lui teoretic a marcat unele progrese în sensul sesizării deosebiri dintre schimbul mărfurilor ca produse și schimbul lor pe muncă vie. Dar a marcat și dări înapoi în analiza profitului și rentei, fapt explicabil îndeosebi prin nevoia de a găsi rațiuni economice existenței și veniturilor unei clase exploatare — aristocrația funciară — de care, în fond, capitalismul s-ar fi putut dispensa.

Malthus, ca și Ricardo de altfel, a susținut că cei ce creează valoarea să primească numai o parte — cât mai mică și stabilă — din ea³⁾ pentru a rămâne o parte cât mai mare pentru cei ce dispun de munca altora și de rezultatele ei. Un prim aspect al deosebirii, și opoziției, dintre ei, apare în legătura cu mărimea părții pe care s-o ia fiecare clasă exploatare. Ricardo a susținut că partea cea mai mare se cuvine deținătorilor de capital ca să aibă de unde acumula, și astfel să se stimuleze acumularea ca funcție progresivă a societății. Malthus, din contră, a făcut eforturi să demonstreze că ar fi în interesul capitaliștilor ca renta să fie suficient de mare⁴⁾ pentru ca funcția consumului să-și poată îndeplini rolul economic și social, iar re-

producția să se poată continua. Deosebirea de optică amintită a stat la baza opoziției dintre lucrarea lui Ricardo (*On Principles of Political Economy, and Taxation*, Londra, 1817, traducere românească în Edit. Acad. R.S.R., Buc. 1959), apărută în 1817 și cea a lui Malthus (vezi trimiteri¹⁾) apărută în 1820 ca replică la prima; tot ea a alimentat bogata polemică dintre ricardieni și malthusieni în anii '20-'30 ai secolului trecut și mai târziu, cu ecouri până în contemporaneitate (vezi, de exemplu, J. M. Keynes).

O cîntărire judicioasă a contribuțiilor și erorilor fiecăruia l-a condus pe Marx — și pe adepții școlii sale — să-l aprecieze pe Ricardo ca desăvîrșitor al teoriei clasice burgheze, iar pe Malthus ca vulgarizator al ei. J. M. Keynes și adepții ai săi l-au considerat pe Malthus ca economist cu mari merite în punerea accentului pe rolul cererii efective în dezvoltarea economică. Semnificativ este faptul că astăzi, cînd teoria economică ortodoxă este în mare derută și se caută căi spre o nouă economie politică, privirile celor de orientare progresivă se îndreaptă spre Ricardo, iar privirile celor conservatori și reacționari — spre Malthus.

De ce se vedește o asemenea situație? Ca să facilităm răspunsul este necesar să ne ocupăm de problema conținutului teoriei despre valoare și a interesului unora de a-l actualiza. Malthus a preluat din teoria lui Smith despre valoare ideea conform căreia valoarea unei mărfi este dată de și măsurată cu munca cuprinsă în marfa cu care ea se schimbă și asupra căreia cel ce a achiziționat-o a căpătat dreptul de a dispune de ea.⁵⁾ „Valoarea unei mărfi, scria Malthus... are întotdeauna drept măsură cantitatea de muncă obișnuită cu care ea poate fi retribuită, sau contra căreia ea se poate schimba”.⁶⁾ Iar în alt loc el mai preciza: „Măsura generală a valorii unei mărfi este... cantitatea de muncă pe care ea o poate comanda”. De această determinare unilaterala și echivocă a valorii, Malthus s-a servit pentru a depăși

momentul de dificultate în care intrase teoria valorii a lui Ricardo și pe care el a respins-o. Totodată el a formulat o teorie proprie despre valoare prin care a luat în considerare, pe lângă interesele generale ale capitalismului, și pe cele ale aristocrației.

Malthus a arătat, pe bună dreptate, că dificultatea teoriei lui Ricardo este legată de o premisă eronată și anume cea după care produsele se schimbă întotdeauna pe produse. În capitalism, remarca el, o mare parte a produselor se schimbă pe muncă vie. În acest caz se dă mai puțină muncă trecută pe mai multă muncă vie. Cum scria el „...nu este intrutotul adevărat, în realitate, că produsele se schimbă întotdeauna pe alte produse. Cea mai mare parte a produselor se schimbă direct pe muncă productivă sau pe servicii personale...”⁷⁾ Malthus avea dreptate; el „a pus degetul”, cum se spune, pe partea slabă a teoriei ricardiene și prin aceasta a deschis un nou cîmp de cercetare. K. Marx i-a recunoscut în acest punct un merit apreciind că „în cele trei lucrări ale sale Malthus are meritul de a fi pus pe prim plan schimbul inegal între capital și munca salariată”, în timp ce Ricardo „nu arată cum schimbul de mărfuri, după legea valorii, dă naștere schimbului inegal între capital și munca vie”. Aceasta nu l-a împiedicat însă pe Marx să critice vehement laturile eronate ale teoriei malthusiene.

prof. dr. Ivanciu Nicolae-VĂLEANU

¹⁾ vezi J. M. Keynes, *Essays in Biography*, London, 1936, p. 139-147; de asemenea Jacques Wolff, *La pensee économique de Malthus*, Malthus hier et aujourd'hui, Paris, UNESCO, 1960, p. 99.

²⁾ J. Casenove, *Outlines of Political Economy*, London, 1832, p. 22.

³⁾ Th. R. Malthus, *Principles d'Economie politique*, Paris, 1846, p. 194

⁴⁾ Idem, p. 195

⁵⁾ vezi J. F. Bray, *Labour's Wrongs and Labour's Remedy*, Leeds, 1835, c. V.

⁶⁾ Th. R. Malthus, op. cit. p. 99.

⁷⁾ Idem, p. 279.

rea unor sisteme de modele economico-matematice care să reflecte corespunzător procesele reale din economia națională.

Decalaje educaționale

● Inregistrind anumite succese în dezvoltarea sa — o rată a școlarizării de 4,8% la nivel primar, și de 7,7% la nivel secundar, calculată pentru perioada 1960—1975 — învățămîntul din țările în curs de dezvoltare va fi confruntat în viitor cu o serie de dificultăți. Se afirmă într-un studiu al Băncii Mondiale publicat în luna iunie a.c. Aceste dificultăți sînt de natură diferită. În primul rînd, după cum se subliniază în studiu, este vorba de creșterea demografică accentuată, al cărei efect important din perspectiva educațională îl constituie sporirea ponderii tinerilor generații în populația totală (potrivit estimațiilor, pentru a

se menține actuala rată de școlarizare, numărul persoanelor școlarizate va trebui să crească, în deceniul 1975—1985, cu 30%). Un alt aspect decurge din mutațiile pe care le-a înregistrat sistemul de învățămînt în funcționalitatea sa, și cu deosebire accentuarea rolului său economic, de factor al creșterii.

În această perspectivă, se subliniază în studiu, se poate aprecia că decalajul existent între cerințele de forță de muncă calificată ale economiilor țărilor în curs de dezvoltare și posibilitățile acestora de a-și pregăti aceste cadre se va adînci. Cauza principală o constituie eficiența mai scăzută a învățămîntului din aceste țări, infrastructura educațională mai puțin dezvoltată.

Tendențe în dezvoltare

● În numărul său din iulie-august a.c. revista „L'ECO-

NOMISTE DU TIER MONDE” publică sub titlul „Algerie: un plan pour mieux vivre” (semnatara studiului — Caroline Verhack) o analiză asupra dezvoltării economiei algeriene în ultimul deceniu, evidențiind deopotrivă principalele linii strategice ale etapei următoare. Elementul caracteristic perioadei 1967—1978 (perioadă în care au prins viață obiectivele cuprinse de primele forme de conducere planificată a economiei) îl constituie orientarea prioritară a investițiilor — circa 60% din investițiile totale — spre industrie și petrol.

Rezultatele pozitive ale politicii de industrializare, corroborate cu restricțiile ce se manifestă în economia mondială, subliniază autoarea, au creat posibilitatea și au impus totodată determinarea unor noi ierarhii de priorități a obiectivelor dezvoltării.

În această optică se prece-

FIȘE

nizează o politică de conservare a rezervelor de hidrocarburi. Pe de altă parte, noile coordonate ale dezvoltării economico-sociale la orizontul anului 1990 evidențiază atenția sporită ce se acordă în această țară agriculturii (investiții în valoare de 30 miliarde dinari), construcției de locuințe, dezvoltării infrastructurii economice. O dificultate căreia factorii de conducere din economia algeriană vor trebui să-i facă față în următorii ani, se arată în articol, o constituie acoperirea cu forță de muncă calificată, domeniu în care se prevede un anumit decalaj între numărul de locuri de muncă ce vor fi create — 670 000 — și resursele de populație activă — estimate la 460 000 de persoane.

Cerințe ale instaurării unei noi ordini economice internaționale

Restructurarea comerțului mondial cu produse manufacturate

REDUCEREA și, în cel din urmă, eliminarea marilor decalaje economice dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare reprezintă un obiectiv central al procesului de făurire a unei noi ordini economice internaționale. Realizarea acestui obiectiv ridică probleme deosebit de complexe, în diferite domenii. La rezolvarea cărora trebuie să-și aducă aportul toate statele, prin eforturi susținute depuse atât la nivel național, cât și internațional.

Unul din domeniile principale în care se cere întreprinderea neîntârziată de acțiuni hotărâte care să conducă la înlăturarea actualei stări de lucruri nesatisfăcătoare este comerțul internațional cu produse manufacturate și semifinite. Dezbătut tot mai frecvent în ultima perioadă cu diverse prilejuri — printre cele mai recente înscriindu-se cea de-a XX-a sesiune a Consiliului pentru Comerț și Dezvoltare UNCTAD (martie 1980) și cea de-a IX-a sesiune a Comisiei pentru articole manufacturate din cadrul UNCTAD (iulie 1980) —, acesta este, de altfel, unul din principalele puncte aflate pe ordinea de zi a actualei sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U., consacrată noii ordini economice internaționale.

Dezbaterile prilejuite de sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. — la care România și-a adus o contribuție activă — au pus cu pregnanță în evidență necesitatea creșterii aportului țărilor în curs de dezvoltare la comerțul internațional cu produse manufacturate și semifinite, atât prin măsuri de facilitare a dezvoltării lor industriale cât și prin înlăturarea obstacolelor artificiale impuse de țările dezvoltate în calea exporturilor acestora. Căci — așa cum se arată în studiile puse la dispoziția participanților la sesiunea specială — cu toate că în perioada 1970—1977 exporturile de produse industriale ale țărilor în curs de dezvoltare s-au majorat de la 6 la aproape 40 miliarde dolari, importurile lor de astfel de produse au sporit de la circa 39 la peste 141 miliarde dolari în aceeași perioadă, ceea ce determină deficite crescînde ale țărilor respective; or, această evoluție nu face decît să contribuie la înrăută-

țirea situației balanțelor de plăți externe, la creșterea nivelului datoriei externe, la adîncirea decalajelor economice care despart aceste țări de țările dezvoltate, ceea ce — după părerea țării noastre ca și a celorlalte țări membre ale Grupului celor 77 — contribuie la menținerea distanței între declarațiile de intenții și eforturile concrete făcute în direcția edificării unei noi ordini economice internaționale.

Cel de-al III-lea Deceniu O.N.U. pentru dezvoltare — premise și perspective

DECLARAȚIA ȘI PROGRAMUL DE ACȚIUNE pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, adoptate la cea de-a VI-a sesiune specială a Adunării Generale a O.N.U.¹⁾ subliniau necesitatea imperioasă a restructurării economiei mondiale în scopul corectării dezechilibrelor economice dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Pentru realizarea acestui obiectiv global. Declarația și Planul de acțiune de la Lima privind dezvoltarea și cooperarea industrială²⁾ stipulau, la rîndul lor, că ponderea țărilor în curs de dezvoltare în producția industrială mondială trebuie să se majoreze, pînă în anul 2000, la cel puțin 25%, avîndu-se, în același timp, în vedere asigurarea unor ritmuri de dezvoltare industrială cit mai uniforme în toate țările din această categorie.

Pentru atingerea obiectivului stabilit la Lima, considerat și astăzi în vigoare, țările în curs de dezvoltare ar trebui să înregistreze un ritm mediu anual de creștere a producției industriale de cel puțin 19%. Aceasta ar implica majorarea cu cel puțin 12% pe an (în prețuri constante) a exporturilor de produse manufacturate ale acestora și, în consecință, sporirea ponderii lor în exporturile mondiale de astfel de produse la 30% la sfîrșitul acestui secol.

Bineînțeles, realizarea obiectivelor sus-menționate fac necesare modificări majore de concepție în ceea ce privește structura și modalitățile de desfășurare a fluxurilor comerciale internaționale, eforturi susținute la nivel internațional — în special din partea țărilor dezvoltate — care să suplimenteze rezultatele

eforturilor proprii depuse de țările în curs de dezvoltare.

Care este însă situația în prezent, acum, în preajma noului Deceniu O.N.U. — cel de-al III-lea — pentru dezvoltare? Rezultatele obținute în ultimii ani pe linia restructurării comerțului internațional cu produse manufacturate sînt departe de cele preconizate, puțin în mod serios sub semnul întrebării realizarea obiectivelor pe termen lung avute în vedere la Conferința de la Lima.

În ultimul deceniu, exporturile de produse, manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare au înregistrat, fără îndoială, o serie de creșteri, uneori semnificative. Acestea însă nu au condus la rezultatele așteptate, astfel că ponderea țărilor în curs de dezvoltare în comerțul mondial cu astfel de produse este de mai puțin de 8%. Dacă se are în vedere că cifrele respective pentru anii 1970 și 1975 erau, respectiv, de 5,1% și 6,4%, reiese în mod clar că o asemenea evoluție nu este de natură să conducă la atingerea celor 30 de procente propuse în exporturile mondiale de produse manufacturate.

Pe de altă parte, trebuie subliniat faptul că, creșterile globale înregistrate în ultimul deceniu ascund o serie de disparități grave între țările în curs de dezvoltare. Astfel, din totalul exporturilor de produse manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare, 77% sînt realizate de numai 10 țări, 16% — de alte 25 de țări, iar restul de 7% este distribuit între peste 100 de țări. Cu alte cuvinte, relativele progrese înregistrate se datoresc unui număr restrîns de țări, situația majorității țărilor în curs de dezvoltare înregistrînd, practic, o tendință de înrăutățire.

Situația nesatisfăcătoare este evidențiată de un alt indicator important: **ponderea produselor manufacturate în totalul exporturilor de mărfuri.** Pentru țările în curs de dezvoltare această pondere a crescut de la circa 10% în 1962 la aproape 18% în 1970, ulterior marcînd însă o tendință de scădere — 17,2% în 1977. Pentru comparație, aceeași pondere în cazul țărilor capitaliste dezvoltate și al țărilor socialiste se cifra, tot în 1977 la 74% și, respectiv, la 55%; la nivel mondial, produsele manufacturate reprezentau, în același an, aproape 53% din exporturile mondiale.

Dezvoltarea producției industriale, a exporturilor de produse manufacturate

¹⁾ Rezoluțiile 3201 (S-VI) și 3202 (S-VI) ale Adunării Generale din 1 mai 1974

²⁾ Adoptată la cea de-a II-a Conferință generală a O.N.U.D.I., care a avut loc la Lima (Peru) între 12—26 martie 1975

ale țărilor în curs de dezvoltare sînt puternic stînjinite de măsurile restrictive adoptate de majoritatea țărilor capitaliste dezvoltate, măsuri destinate să conducă la rezolvări parțiale, de moment, ale dificultăților economice cu care aceste țări sînt confruntate în ultimii ani. Această situație se reflectă în ponderea redusă deținută de țările în curs de dezvoltare în importurile totale de produse manufacturate ale țărilor occidentale. Astfel, această pondere, evaluată la circa 9% în 1978, este inferioară celei atinse în anii anteriori : 10,8% în 1974 și 10,3% în 1976 și 1977 ; dacă se exclud din calcul produsele derivate din petrol și metalele neferoase, ponderea este încă și mai redusă (7,7% în 1978). Mai mult, dacă se are în vedere structura importurilor de produse manufacturate din țările în curs de dezvoltare, se remarcă faptul că numai cîteva categorii dintre acestea (produsele textile și confecțiile, încălțămîntea, produsele alimentare și articolele din lemn) au ponderi superioare celei medii ; restul produselor — unele de o deosebită importanță pentru dezvoltarea industrială a acestor țări (produse chimice, produse ale industriei construcțiilor de mașini) — dețin ponderi sensibil inferioare în importurile respective ale țărilor capitaliste dezvoltate.

Protecționismul — anacronism și piedică în calea dezvoltării

ESCALADAREA PROTECȚIONISMULUI în țările dezvoltate, ca urmare a dificultăților economice cu care acestea sînt confruntate (dificultăți ale căror costuri se încearcă, de multe ori, să fie transferate în sarcina țărilor care intenționează să pătrundă pe piață cu produsele lor) constituie principalul factor cu efect inhibitor asupra dezvoltării industriale și creșterii exporturilor țărilor în curs de dezvoltare. Restricțiile la import — a căror instituire contravine, deseori, înțelegerilor la care s-a ajuns pe plan internațional — s-au multiplicat și diversificat rapid în ultimii ani, afectînd în mod sensibil exporturile acestor țări. De subliniat, totodată, faptul că acest proces are loc într-un moment cînd, mai mult decît oricînd, există condiții și se impun acțiuni concertate pentru sprijinirea eforturilor de dezvoltare ale țărilor rămase în urmă.

O trecere sumară în revistă a importanței obstacolelor netarifare impuse în calea comerțului internațional în ultimii ani evidențiază faptul că, în perioada 1974—1979, ponderea produselor al căror acces pe piețele țărilor capitaliste dezvoltate este „controlat” în totalul importurilor, a crescut de la 40% la 46%, iar în ceea ce privește, produsele manufacturate, ponderea respectivă a crescut, în aceeași perioadă, de la 13% la 21%.

Principalele categorii de obstacole netarifare cu care sînt confruntate exporturile de produse manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare către țările capitaliste (în 1979), sînt menționate în tabel.

Multe din aceste obstacole sînt aplicate la importul unor produse de maximă importanță pentru industria prelucrătoare în formare a țărilor în curs

	A	B	C	D	E	F
I. Țări membre ale C.E.E.						
— Belgia						
— Luxemburg			X			
— Danemarca			X			
— Franța		X	X			X
— R.F. Germania		X	X			
— Irlanda	X					
— Italia		X	X			
— Olanda		X	X			
— Marea Britanie		X	X	X		X
II. Alte țări membre ale O.C.D.						
— Australia		X	X			
— Austria		X	X	X	X	
— Canada		X	X			X
— Finlanda		X	X	X		
— Grecia	X					
— Islanda		X				
— Japonia			X			
— Norvegia		X				
— Portugalia		X				
— Spania		X				
— Suedia		X				
— Elveția		X				
— Turcia		X				X
— S.U.A.	X	X	X	X		

Legendă : A — prohibiții la import ; B — contingente ; C — licențe la import ; D — acorduri de autolimitare a exporturilor ; E — prețuri minime obligatorii ; F — supervizarea importurilor

Sursa : după Sheila A.B. Page : „The Increased Use of Trade Controls by the Industrial Countries”, in *Intereconomics*, mai/iunie 1980, p. 146.

de dezvoltare. Astfel, cea mai importantă escaladare din ultimii ani a măsurilor protecționiste este înfîlțită la produsele industriei siderurgice ; de asemenea, produsele industriei textile — sector principal de export pentru numeroase țări — sînt restricționate în proporție de peste 60% în importul țărilor occidentale. În același timp, trebuie menționat că protecționismul la import s-a extins nu numai asupra produselor finite, ci și asupra celor semifinite, care intră în componența unor produse manufacturate fabricate în țările importatoare.

Îngrijorător este, mai ales, faptul că multe țări nu consideră măsurile protecționiste promovate în ultimii 5 ani ca fiind temporare, dictate de situații excepționale, ci ca făcînd parte dintr-o strategie pe termen lung ; multe dintre aceste țări își exprimă părerea că, în condițiile actuale, avantajele comerțului liber ar fi depășite de dezavantajele acestuia, concepție dăunătoare pentru întreaga evoluție a schimburilor comerciale internaționale, în contradicție cu interesele tuturor țărilor, și care tinde să diminueze sau chiar să anihileze o serie de rezultate pozitive obținute în special înainte de anul 1974 pe linia liberalizării comerțului internațional, atît ca urmare a înțelegerilor bilaterale, cît și a celor la care s-a ajuns în urma negocierilor multilaterale.

Alături de restricțiile comerciale impuse de multe țări capitaliste dezvoltate în calea exporturilor de produse manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare, sînt, de asemenea, menționate cele care scapă de sub controlul guvernelor și anume **restricțiile, promovate, sub diferite forme, de societățile transnaționale.** Astfel, controlînd o mare parte din producția, exporturile și importurile țărilor în curs de dezvoltare, aceste societăți sînt în măsură ca, prin diferite instrumente utilizate în relațiile cu filialele lor, să dicteze și de multe ori dictează efectiv nivelurile

și tipurile activităților de producție, piețele de desfacere și nivelul livrărilor, prețurile care urmează a fi practicate etc., fără a lua în considerare interesele specifice ale țărilor în care activează.

În fine, un impediment major în calea dezvoltării industriale a țărilor în curs de dezvoltare — și, implicit, în calea exporturilor acestora de produse manufacturate — îl constituie **restricțiile impuse în calea transferului de tehnologie.** Astfel, țările dezvoltate încearcă să transfere spre aceste țări tehnologii deja depășite sau întregi sectoare industriale care nu mai corespund normelor tehnice, sanitare sau de protecție a mediului înconjurător în țările de origine, precum și tehnologii care nu sînt adaptate unei exploatare în bune condițiuni a resurselor naturale, umane și financiare ale țărilor potențial beneficiare. Aceste încercări nu fac decît să contribuie la menținerea decalajelor tehnologice și, în consecință, la multiplicarea dificultăților de pătrundere pe piața internațională a produselor manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare, ca urmare a gradului lor scăzut de competitivitate, a neadaptabilității lor la cerințele pieței.

Actuala Sesiune Specială a Adunării Generale a O.N.U., consacrată noii ordini economice internaționale, este punctul de plecare al unei noi runde de negocieri globale în domeniul cooperării economice internaționale pentru dezvoltare, negocieri care, în următoarea perioadă, vor aborda în mod simultan și coerent mai multe domenii de mare interes, între care și restrucțurarea comerțului internațional. În acest context, comerțului internațional cu produse manufacturate, participării țărilor în curs de dezvoltare la aceste fluxuri comerciale, îi va reveni un loc central.

Tocmai în această perspectivă și în vederea pregătirii în bune condițiuni a punerii în aplicare a strategiei internaționale pentru dezvoltare în cadrul celui de-al III-lea Deceniu al O.N.U. pentru dezvoltare trebuie luate în considerare căile și mijloacele care pot și trebuie să conducă la o creștere mai accentuată, în condițiuni îmbunătățite, a exporturilor de produse manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare, ca element esențial al procesului de eradicare a decalajelor economice, de făurire a noii ordini economice internaționale.

Punctul de plecare pentru rezolvarea acestor probleme trebuie să-l constituie **recunoașterea necesității sprijinirii eforturilor proprii** — individuale și colective — depuse de țările în curs de dezvoltare, prin acțiuni concrete și hotărîte întreprinse la nivel internațional și în special de către țările dezvoltate. Căci, nu trebuie scăpat din vedere faptul că — așa cum sublinia reprezentantul român în cuvîntul său la actuala sesiune specială — în contextul adîncirii interdependențelor globale la nivelul economiei mondiale contemporane, înseși aceste din urmă țări sînt interesate în eliminarea disparităților

Adrian CONSTANTINESCU
Institutul de economie mondială

(Continuare în pag. 29)

R. P. Bulgaria

Realizări și exigențe în dezvoltarea economiei

ÎN PERIOADA POSTBELICĂ, în condițiile favorabile create de instaurarea și dezvoltarea orânduirii socialiste, economia Bulgariei a cunoscut un progres continuu, exprimat — între altele — prin creșterea venitului național de peste 9 ori în anii 1945—1979, iar a produsului social total — de aproximativ 16 ori. O expresie concretă a dimensiunilor acestei creșteri o oferă următoarea comparație: în timp ce în primul cincinal (1949—1953) fiecare procent de creștere a venitului național echivala cu 16,5 milioane de leva, în cursul primilor patru ani din actualul cincinal el a reprezentat peste 114 mil. leva.

Politica de investiții, al căror volum anual a sporit de 18 ori în perioada 1949—1979, a urmărit transformarea industriei în sectorul fundamental al Complexului național economic, concomitent cu dezvoltarea și modernizarea agriculturii, Bulgaria devenind o țară industrial-agrară. Modificarea structurii economiei naționale se exprimă în faptul că industriei îi revin peste 51% din totalul fondurilor fixe de producție și 41% din efectivul persoanelor ocupate în producția materială, ea furnizând 55,7% din venitul național.

În cadrul industriei o dezvoltare deosebită au căpătat construcțiile de

mașini (care furnizează aproape o treime din venitul național produs în industrie), industria chimică, energetică ș.a. Concomitent, se extinde și se modernizează infrastructura economiei naționale. În transporturile feroviare, de pildă, ponderea liniilor electrificate a ajuns la circa 37%, iar cea a volumului transporturilor efectuate pe baza tracțiunii electrice — la 57%; se apreciază că pînă la sfîrșitul cincinalului următor ponderea tracțiunii electrice va ajunge la aproximativ 70%, ceea ce va permite sporirea capacității de trafic, realizarea unor economii apreciabile la cheltuielile de transport și la consumul de combustibili.

ÎN PREZENT — după cum arată revista *Planovo stopanstvo* în primul său număr din acest an — economia bulgară este confruntată cu o serie de cerințe obiective, cum sînt: modernizarea și reconstrucția accelerată a capacităților de producție (prevăzute în programul politicii economice pînă în 1990); necesitatea menținerii unui ritm ridicat al dezvoltării economiei pentru a reduce în continuare decalajul care desparte Bulgaria de țările avansate din punct de vedere economic ș.a. Se apreciază că aceste orientări corespund și exigențelor sporite legate de participarea la diviziunea internațională a

muncii precum și restricțiilor datorate „crizei” energiei și altor fenomene de instabilitate pe piața mondială. Toate acestea impun opțiunea specializării eficiente pe plan internațional a complexului economic național al R.P. Bulgaria. Este vorba aici, între altele, de utilizarea intensivă a resurselor umane, financiare și de materii prime, de introducerea susținută a realizărilor progresului tehnic în toate ramurile economiei naționale (care să stimuleze modificări structurale înnoitoare în cadrul acestora), de ridicarea eficienței investițiilor capitale, prin orientarea lor cu precădere către producțiile care asigură o productivitate a muncii sociale superioară nivelului său mediu pe economia mondială, de aplicarea activă a politicii de folosire rațională a materiilor prime și energiei, de mobilizarea tuturor resurselor interne în acest domeniu, în scopul reducerii dependenței de importurile respective.

Dezvoltarea economiei bulgare a asigurat și extinderea continuă a legăturilor sale externe; în timp ce în 1945 Bulgaria întreținea relații economice doar cu 23 de țări, anul trecut cifra corespunzătoare era de peste o sută. În acest cadru o evoluție ascendentă înregistrează relațiile comerciale, cooperarea economică și de producție dintre România și Bulgaria. Astfel, de pildă, volumul schimburilor de mărfuri din perioada 1976—1980 reprezintă dublul volumului acestora din cincinalul precedent și depășește de aproape cinci ori nivelul atins în anii 1966—1970. Totodată, în cadrul comerțului reciproc sporește ponderea produselor industriei construcțiilor de mașini, realizate într-o proporție crescîndă pe linia specializării și cooperării în producție româno-bulgare.

N. TABARA

Opțiuni și reorientări în dezvoltare

Zambia : pe primul plan — industrializarea

CEL de-al treilea plan de dezvoltare al Zambiei (1979—1983) coincide cu începerea unui proces de reconstrucție și reorientare a politicii economice a țării.

Elementul central îl constituie o nouă concepție asupra procesului de industrializare ale cărei principii directoare sînt : ● substituirea unor importuri esențiale, pe de o parte, și orientarea spre export, pe de altă parte, prin înființarea unor industrii care să utilizeze la maximum materiile prime și semifabricatele existente pe plan local; ● integrarea procesului de industrializare prin înființarea unor industrii interconexe pornind de la legătura cu agricultura și industria minieră și utilizarea tuturor produselor secundare și a deșeurilor agricole sau indus-

triale; ● acordarea de prioritate înființării de întreprinderi mici, mai ales în zonele rurale; ● dimensionarea corespunzătoare a structurii și mărimii ramurilor industriale în funcție de mărimea pieței interne, de disponibilul și structura forței de muncă locale, și, pe această bază, o selecție adecvată a mărimii producției și a nivelului tehnologic al noilor întreprinderi; ● utilizarea completă a tuturor capacităților industriale existente și extinderea capacității acestora numai în întreprinderile din ramuri de interes național.

Pe baza acestor principii au fost selectate un număr de proiecte prioritare: agroindustrie (mori de cereale, fabrici de uleiuri și grăsimi, de zahăr și de prelucrare a produselor secundare

din trestie de zahăr, întreprinderi forestiere, de prelucrare a cărnii, a fructelor și legumelor, întreprinderi de prelucrare a pieilor; și de produse din piele), prelucrarea produselor din cupru și a altor metale neferoase, îngrășăminte chimice, acid sulfuric, echipament minier, unelte, echipamente și mașini agricole, ciment, materiale ceramice, prefabricate pentru construcții etc.

Caracteristica esențială a noii politici de industrializare este dată de preocuparea asigurării unei dezvoltări integrate a industriei prelucrătoare, agriculturii și industriei miniere, iar pentru etapa planului 1979—1983 principalul accent este pus pe dezvoltarea rurală, a industriilor bazate pe materiile prime agricole și a industriilor care să sprijine dezvoltarea agriculturii.

Paralel, reactivarea procesului de dezvoltare a agriculturii face obiectul unui program național de acțiune pe 10 ani, lan-

sat în mai 1980, și care vizează autoastatacerea necesarului intern de produse alimentare. În fiecare din cele 8 provincii ale țării vor fi înființate câte 2 ferme agricole de stat cu o suprafață de 20 000 ha fiecare. Se vor elimina tendințele din trecut în care dezvoltarea agriculturii prin colectivizare s-a bazat în mare măsură pe angajarea de experți străini sau pe importuri masive de mașini și materiale din străinătate ignorîndu-se condițiile și resursele locale.

O atenție centrală va fi acordată în continuare dezvoltării industriei miniere, orientată către export, cu produse din ce în ce mai prelucrate. Pentru eliminarea dependenței prea mari de exporturile de cupru, vor fi considerabile sporite exporturile de cobalt preconizîndu-se începerea exploatarea unor mari zăcăminte de uraniu, aur, argint, pietre prețioase etc.

Marin FRINCU

Prognoze pesimiste în țările occidentale dezvoltate

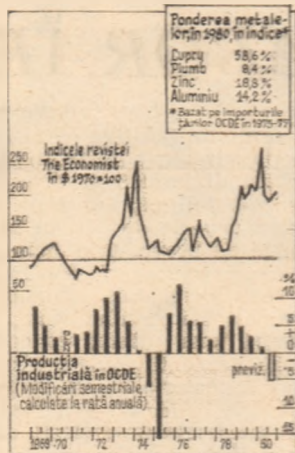
APRECIERILE specialiștilor occidentali converg în a prognoza o adâncire a recesiunii în economia țărilor lor, care va culmina în 1981 cu apropierea de zero a ratei de creștere în majoritatea țărilor capitaliste dezvoltate. Pentru anul în curs, prognozele sînt diferențiate, deși pesimiste ca o caracteristică de ansamblu: 30% în R.F.G., 20% în Franța, 3,5% în Italia, 30% în Anglia.

Există temeri și în legătură cu recesiunea actuală din S.U.A. care și-ar putea face simțită efectele asupra Europei occidentale în următorii doi ani, în sensul unei și mai accentuate înrăutățiri a situației economice, mai ales că măsurile luate de autoritățile de resort din țările vizate — reducerea cheltuielilor bugetare, control asupra politicii de credit, a ratei dobânzii — nu par să se concretizeze într-o ameliorare a situației. De altfel, neînțelegerile între țările vest-europene și partenerii lor nord-americani au la bază și intenția previzibilă a S.U.A. de a accentua măsurile protecționiste —

în special la încălțăminte, oțel, automobile — pentru a opri accesul produselor similare provenind din Europa occidentală. În acest sens, mulți economiști vest-europeni sînt de acord în a aprecia că „protecționismul este pericolul pentru economia mondială în măsura în care poate determina un cerc vicios de reducere a ratei de creștere pe ansamblul țărilor industrializate“.

Prețuri la metale

PIAȚA metalelor, care a înregistrat în primul semestru prețuri în scă-

dere, se pare că va fi marcată de această tendință pe o perioadă mai îndelungată — apreciază specialiștii britanici. Iată numai câteva exemple: la cupru, prețul a

scăzut de la 1370 £ în februarie 1980 la circa 900 £ în august; zincul a coborât de la 390 £ la 300 £; la plumb, prețul a scăzut de la 590 £ la 350 £, iar aluminiul a coborât cu 19% (7 250 £) față de recordul maxim absolut din februarie. Intreprinderile miniere lucrează sub capacitate (70% minele de nichel, 75% topitoriile de zinc), în general producătorii apreciind că profiturile vor fi considerabil diminuate în semestrul II față de prima jumătate a anului.

Inflația a contribuit la deformarea prețurilor: prețul la cupru, spre exemplu, este, în termeni reali, cu 50% mai redus lund ca bază anul 1974 (cînd prețul era de 877 £)

O altă caracteristică, previzibilă cel puțin pe termen scurt, o constituie reducerea stocurilor: dacă în 1975 stocurile de cupru la Bursa londoneză erau de 590 mii tone, în prezent au coborât la circa 250 mii t. Stocuri mari (15 000 t) se înregistrează la bursa din Londra și la aluminiu — fapt care, alături de intenția Statelor Unite de a vinde în următorii 3 ani 30 000 tone aluminiu din stocurile americane, va face ca prețul să scadă în continuare — apreciază specialiștii britanici.

Programe de dezvoltare

Republica Elenă: priorități ale creșterii economice

DEZVOLTAREA rapidă a industriei, modernizarea și specializarea economiei, în scopul sporirii competitivității pe piața internațională, constituie obiectivul principal al planului pe termen mediu (1979—1982) al Republicii Elene. În acest sens au fost luate măsuri de stimulare a investițiilor (facilități de credit pe termen lung și avantaje fiscale acordate investitorilor, sporirea cheltuielilor publice destinate investițiilor etc.) și de sprijinire a industriei și micilor meseriași elaborîndu-se, totodată, o politică de echilibrare a dezvoltării regionale.

În domeniul energiei un program stabilit în 1977 și completat în anii următori cu noi măsuri, urmărește reducerea progresivă a raportului dintre consumul de energie și creșterea economică, diminuarea dependenței de exterior, intensificarea exploatarea surselor energetice naționale diversificarea surselor de aprovizionare și măsuri de economisire a energiei. Potrivit unor estimări, Republica Elenă se va putea apropia spre sfîrșitul deceniului următor de o autoaprovizionare completă cu energie. În acest scop noi explorări petoliere sînt prevăzute să înceapă în Marea Egee, Marea Ionică și în Peloponez.

O atenție deosebită se acordă de asemenea, agriculturii, care asigură 14% din P.I.B. Suprafețele irigate se vor extinde în viitorul an la cel puțin 1 700 mii ha (900 mii ha în prezent), reprezentînd 1/2 din suprafața arabilă a țării. Va fi stimulată dezvoltarea și înzestrarea tehnică a cooperativelor agricole, acum în număr de aproximativ 7 000, cu aproape 700 000 membri, reunite în Confederația Panelenică a Uniunilor Cooperativelor Agricole. Va fi pus în aplicare un program de constituire de centre rurale: primul dintre acestea va grupa 34 de sate cu 30 000 locuitori în total. Prin crearea centrelor rurale, ale căror proiecte prevăd construirea de case individuale, localuri publice, baze sportive, creșe, cămine, centre de recreere pentru tineret ș.a. se urmărește atît crearea de condiții normale de trai pentru populația rurală, cît și restabilirea echilibrului sat-orăș pentru populația activă în vederea reducerii șomajului.

Întîlnirile și convorbirile la nivel înalt prilejuite de vizita oficială în Grecia, în 1976, a președintelui Nicolae Ceaușescu, vizitele oficiale efectuate de Constantin Karamanlis în țara noastră în 1975 și 1979, au deschis, alături de cea actuală, noi perspective colaborării economice.

Volumul comerțului dintre cele două țări a crescut între 1975 și 1979 de peste 2 ori, iar structura acestuia s-a diversificat. România exportă în Republica Elenă tractoare, combine agricole, mașini-unelte, excavatoare, echipament telefonic, vagoane, locomotive diesel, produse chimice, mărfuri ale industriei lemnului și celulozei etc. și importă bauxită, tablă cositorită, piei naturale și artificiale, cîrțice, măsline etc.

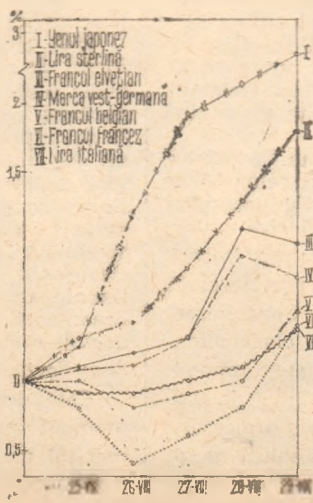
În Republica Elenă activează de mai mulți ani două societăți mixte de comercializare iar tehnicienii din România au cooperat la explorările petoliere din delta fluviului Nestos și zona Komatini.

Rodica GHEORGHÎĂ

EVOLUȚII MONETARE

SĂPTĂMINA 25—29 AUGUST 1980 a fost caracterizată printr-o tensiune generală pe piața euro depozitelor, modificarea dobînzilor influențînd în mare măsură evoluția cursurilor de schimb. De notat că și în acest interval tendința de creștere a dobînzilor pe piața internă din S.U.A. a continuat: nivelul dobînzii preferențiale „prime rate“ a fost ridicat de o serie de bănci la 11,5% p.a.

Lira sterlină a înregistrat în acest interval o depreciere semnificativă, descoperirea de noi cîmpuri petoliere în Marea Nordului coroborată cu nivelul ridicat al dobînzilor la depozitele în lire sterline fiind factorii esențiali care au contribuit la evoluția respectivă. Lira a cotat la închiderea săptămîinii la circa 2.400 dolari pentru o liră, nivel care reprezintă un maxim pentru o perioadă de circa 5 ani. Francul elvețian a profitat de hotărîrea autorităților monetare de a permite din nou remunerarea fondurilor deținute de nerezidenți precum și de a facilita accesul capitalurilor străine pe piața internă. În această săptămînă francul a cotat la un nivel maxim de 1.6500 franci / 1 dolar, nivel în apropierea căruia s-a situat și la închiderea. Marca vest-germană a continuat să se situeze pe o poziție frunțasă în cadrul sistemului monetar vest-european. În raport cu dolarul, marca a cotat la închidere la circa 1.7925. Francul francez a înregistrat după un minim de 4,20 franci pentru un

dolar (0,6% sub cursul de referință) o revenire moderată și a terminat intervalul la circa 4,1620 franci / 1 dolar. Francul belgian a oscilat în limite cuprinse între 28,93 și 28,75 franci / 1 dolar. Lira italiană a avut o evoluție mai liniștită comparativ cu cea din săptămîna precedentă. La închiderea lira a cotat la circa 853,75 lire / 1 dolar. Yenul japonez a continuat să înregistreze o mișcare accentuată de depreciere și a atins la închiderea de 218,80 yeni / 1 dolar un nivel de depreciere de circa 2,6% față de cursul precedent.

Pe piața eurodepozitelor s-a înregistrat o creștere deosebită a dobînzilor în special la eurodolarii S.U.A. La perioada de șase luni eurodolarii au fost tranzacționați la circa 12,5%, euromărcile vest-germane la circa 8,1875%, iar eurofrancii elvețieni la circa 6,25%.

Prețul aurului a înregistrat un ușor recul, primul fixing la Londra din 29 august 1980 fiind stabilit la 630,75 dolari / uncie.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția principalelor valute occidentale în raport cu dolarul S.U.A. în perioada 25—29 VIII; bază: cursurile din 22 VIII a.c.

„Dorim ca reuniunea ce urmează să aibă loc la Madrid în toamna acestui an să dea un nou impuls politicii de destindere, eforturilor pentru înfăptuirea documentelor semnate la Helsinki. În primul rând, dorim ca la reuniunea de la Madrid să se pună bazele organizării unei Conferințe pentru dezarmare în Europa“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Reuniunea de la Madrid

IMPERATIVUL UNEI EUROPE A PĂCII ȘI COLABORĂRII

IN OPINIA României și a multor alte state, o serie de factori majori conferă apropiatei reuniuni de la Madrid a statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa semnificația unui eveniment politic de primă mărime atât pentru viața și liniștea popoarelor europene, cât și pentru cauza destinderii, înțelegerii și păcii pe întreaga noastră planetă.

Este vorba, în primul rând, de caracteristicile momentului internațional actual analizate și relevate cu claritate, cu profund realism, de partidul și statul nostru, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Acest moment este definit prin înfruntarea dintre procesele pozitive și o serie întreagă de tendințe negative, generate de politica imperialistă de forță, hegemonie și dictat, de amestec în treburile altor popoare printr-o înrăutățire a climatului mondial, prin existența a numeroase probleme nesoluționate, intensificarea cursei înarmărilor, toate acestea fiind pericole la adresa destinderii, păcii, securității, independenței și libertății popoarelor. Asemenea caracteristici de ansamblu ale situației internaționale actuale, manifestările nocive ale politicii de împărțire a lumii în zone și sfere de influență, reclamă — dată fiind ponderea apreciabilă a Europei în viața politică, economică, militară și cultural-științifică a omenirii — ca la viitoarea reuniune de la Madrid atenția factorilor responsabili ai statelor să fie focalizată asupra problemelor și măsurilor de fond, concrete, de natură să contribuie la întărirea cooperării, securității și păcii în această regiune, la impulsivarea procesului de aplicare a prevederilor Actului final de la Helsinki, la reluarea și consolidarea cursului destinderii, înțelegerii și încrederii la scară planetară. Realizarea acestui deziderat se impune cu atât mai multă urgență cu cât aici se află masate cele mai mari concentrări de armamente nucleare și convenționale, inclusiv principalele două blocuri militare existente azi pe glob.

Este vorba, de asemenea, de o serie de evoluții specifice de pe continentul european, cristalizate în cei cinci ani care au trecut de la semnarea istoricelor documente de la Helsinki, evoluția de care va trebui în mod firesc și necesar să se țină seama în cel mai înalt grad.

Fără îndoială, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, reuniunea la cel mai înalt nivel de la Helsinki a celor 35 de țări participante la Conferința general-europeană și documentele semnate cu acest prilej au exercitat o înrăutățire puternică și pozitivă asupra climatului european și asupra întregii vieți internaționale, au marcat în mod mai pronunțat trecerea la o politică de destindere, colaborare și pace. Concomitent însă, cursul evenimentelor a reliefat justetea și clarviziunea aprecierilor partidului și statului nostru, exprimate limpede de tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit cărora politica de destindere se află abia la început, nu s-a înscris pe o traiectorie ireversibilă, că semnarea Actului final nu poate soluționa de la sine toate problemele. Experiența ultimilor cinci ani a dovedit în mod concludent că deși s-au înregistrat o serie în-

treagă de rezultate pozitive — și aceasta ca urmare a acțiunii hotărâte a popoarelor, a forțelor progresiste, democratice — în special în planul lărgirii și diversificării schimburilor economice, tehnico-științifice, culturale și în alte domenii, aceste rezultate sînt departe de a fi la înălțimea cadrului și posibilităților oferite de prevederile Actului final, a așteptărilor legitime pe care și le-au pus popoarele europene în procesul inaugurat de documentele semnate la Helsinki. Mai mult, unele prevederi ale Actului final, în special cele ce preconizau adoptarea unor măsuri concrete de dezangajare militară și dezarmare pe continentul nostru, au rămas deziderate care nu și-au găsit materializarea. O foarte mare îngrijorare provoacă faptul că, în loc de a-și încetini și reduce ritmul — așa cum o cer interesele destinderii, securității și păcii, cursa înarmărilor în Europa — ea de altfel în întreaga lume — a cunoscut o nouă și puternică escaladă, atât în domeniul nuclear, cât și în cel „clasic“ sau convențional.

Sînt evoluții care confirmă justetea punctului de vedere susținut de România și de numeroase, alte state, europene și neeuropene, potrivit cărora Europa se află într-un moment crucial al existenței sale, cînd, confruntată cu nevoia de a-și defini destinul ei de azi și de mâine, trebuie să aleagă între calea continuării și consolidării procesului de destindere, colaborare, securitate și pace, și situația precară de astăzi — care riscă să se agraveze —, cale aflată sub semnul incertitudinilor și pericolelor generate de uriașele arsenale nucleare și convenționale acumulate în această parte a lumii.

În această situație, România reafirmă cu fermitate necesitatea imperativă de a se trece de la vorbe la fapte, de la declarații de intenții la măsuri concrete, care să conducă la triumful rațiunii, la angajarea hotărâtă și ireversibilă a Europei pe drumul destinderii, înțelegerii, colaborării și păcii — față de care nu există alternativă rațională.

Sînt bine cunoscute eforturile consecutive, inițiativele și ideile de mare valoare avansate de România, pentru edificarea unei Europe a destinderii, păcii și securității, pentru asigurarea continuității acestui proces, pentru transpunerea în viață a prevederilor Actului final de la Helsinki, abordate ca un tot unitar. Concepția novatoare și aportul important al țării noastre, personal al președintelui ei, la cauza făuririi unei Europe a păcii, la eforturile pentru buna pregătire și desfășurarea cu succes a reuniunii de la Madrid și-au găsit o nouă și strălucită expresie în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la sesiunea comună a Biroului Marii Adunări Naționale, Consiliului de Stat și Biroului Executiv al Guvernului, organizată cu ocazia împlinirii a cinci ani de la semnarea documentelor de la Helsinki și în Declarația-Apel adoptată cu acest prilej.

Cele două documente oferă o analiză lucidă a actualului moment politic european și internațional, avînd, totodată, meritul major de a se constitui ca un program clar, riguros și cuprinzător de măsuri, căi și direcții practice de acțiune menite să conducă la atenuarea și eliminarea pericolelor ce apasă

asupra Europei, la oprirea cursului spre accentuarea încordării și la dezamorsarea tensiunii și, totodată, pentru pregătirea cât mai temeinică și încheierea cu rezultate pozitive a reuniunii de la Madrid.

Din bogăția de propuneri și idei românești încorporate în cele două documente programatice rețin în mod deosebit atenția cele privind stimularea procesului de aplicare a prevederilor Actului final de la Helsinki, în totalitatea lor; promovarea neabătută în relațiile dintre toate statele a principiilor noi ale relațiilor dintre state, care, de altfel, sînt clar înscrise în Actul final; adoptarea la reuniunea de la Madrid, cu prioritate, a unor măsuri concrete de dezangajare militară și dezarmare pe continent, inclusiv a hotărîrii de convocare a unei conferințe europene consacrate dezarmării; trecerea la tratative în vederea renunțării de o parte și de alta la amplasarea și dezvoltarea de noi sisteme racheto-nucleare pe continentul nostru; dezvoltarea unei largi cooperări economice și tehnico-stiințifice între cele 35 de state participante, încheierea unui tratat general european de renunțare la forță și la amenințarea cu forța și alte propuneri constructive, avînd ca finalitate făurirea unui continent al înțelegerii și păcii, fără arme și fără războaie.

O serie întregă de propuneri românești au ca obiectiv buna pregătire și încheierea cu succes a reuniunii de la Madrid și, concomitent, asigurarea continuității conlucrării statelor europene pentru soluționarea concretă a problemelor securității. În context, se știe că România a propus ca reuniunea de fond de la Madrid să se desfășoare la nivelul miniștrilor afacerilor externe și, totodată, a avansat ideea ca viitoarea conferință general-europeană să aibă loc la nivelul reprezentanților celor mai autorizați ai statelor participante — șefii de stat și de guvern.

După cum se poate lesne constata, țara noastră atribuie o importanță de prim ordin problematicii edificării securității și cooperării europene, inclusiv viitoarei reuniuni de la Madrid, înțelegînd să-și aducă o contribuție concretă, să militeze activ pentru instaurarea unui climat de conlucrare rodnică, înțelegere, prietenie și pace în Europa. Modul de abordare de către țara noastră a acestei problematici arzătoare, dorința și preocuparea sa ca problemele europene să-și găsească la reuniunea de la Madrid o abordare pe măsura cerințelor momentului politic actual și-au găsit o nouă expresie în importanta cuvîntare pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit-o la 1 septembrie a.c. la Adunarea populară din orașul Motru, cu care prilej conducătorul partidului și statului nostru arăta: „Este necesar ca toate statele și popoarele europene să spună un NU hotărît noilor rachete, noilor armamente care măresc gradul pericolului de distrugere. Să facem totul pentru a se începe tratativele, pentru a se opri amplasarea de noi armamente nucleare în Europa, pentru trecerea la dezarmare, la reducerea cheltuielilor militare, la încetarea producerii și apoi la reducerea stocurilor de armamente nucleare existente. Aceasta este în interesul tuturor popoarelor europene, al întregii omeniri, care dorește pacea și independența!”

Popoarele europene, popoarele întregii lumi, își pun îndreptățite speranțe în reuniunea de la Madrid, cer cu hotărîre ca, ținînd seama de realitățile preocupante din Europa și de pe întreaga planetă, aceasta să stimuleze procesul de edificare a destinderii, păcii și securității. Sînt necesare mobilizarea voinței politice a tuturor statelor, un dialog deschis, autentic, cu simț de răspundere pentru destinele de azi și de mîine ale popoarelor europene și din întreaga lume, pentru ca aceste deziderate să-și găsească concretizarea.

Nicolae CHILIE

Comerțul mondial cu produse manufacturate

(Urmare din pag. 25)

de nivel și dezvoltare economică; Aceasta, dacă nu din alte considerente, cel puțin pentru motivul că țările în curs de dezvoltare reprezintă o importantă piață de desfacere pentru produsele manufacturate ale țărilor dezvoltate (de exemplu, în timp ce ritmul anual de creștere a producției industriale în aceste țări a scăzut de la 6% în 1965—1975 la numai 2% în perioada următoare, cu reduceri similare în domeniul exporturilor, livrările lor în țările în curs de dezvoltare au crescut în aceleași perioade, de la 7,5% la 10% pe an). Or, desconsiderarea interesului și opțiunilor de dezvoltare ale acestor țări atrage după sine, pe termen mediu și lung, degradarea treptată a capacității de absorbție a țărilor în curs de dezvoltare și, implicit, afectează înseși interesele țărilor dezvoltate.

De aceea, este necesară, în primul rînd, reducerea hotărîtă a presiunilor de natură protecționistă cu care sînt confruntate exporturile de produse manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare. Drept urmare, respectarea angajamentelor de *statu quo* — asumate de țările dezvoltate în cadrul ultimei runde de negocieri comerciale multilaterale sub egida GATT, încheiate în 1979 —, respectiv de neintroducere de noi restricții, precum și de eliminare a celor existente la importul de astfel de produse, se impune cu necesitate.

În același timp, în vederea impulsivității dezvoltării industriale a țărilor în curs de dezvoltare — care să conducă la o diversificare și o creștere a competitivității exporturilor de produse manufacturate —, țările dezvoltate și organizațiile internaționale trebuie să acorde sprijin concret acestor țări prin furnizarea de capital, tehnologie și prin pregătirea de personal calificat pentru producția și comerțul de produse manufacturate. Totodată, trebuie să se realizeze o diviziune efectivă a muncii și un transfer de capacități de producție către țările în curs de dezvoltare care să se bazeze pe resursele materiale — în special de materii prime — și umane indigene.

Numai abordarea realistă a acestor cerințe imperioase și satisfacerea lor poate conduce la obținerea unor rezultate concrete pe linia atenuării și, în cele din urmă, eliminării disparităților existente între potențialul economic și uman ridicat al țărilor în curs de dezvoltare, pe de o parte și gradul de participare a acestora la comerțul internațional cu produse manufacturate, pe de altă parte. În acest sens, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arăta că: „Este în interesul tuturor națiunilor — inclusiv al celor din statele dezvoltate ale lumii — ca țările în curs de dezvoltare să fie tot mai larg ajutate să-și făurească o industrie proprie, să-și dezvolte în ritm mai rapid economia și să-și pună

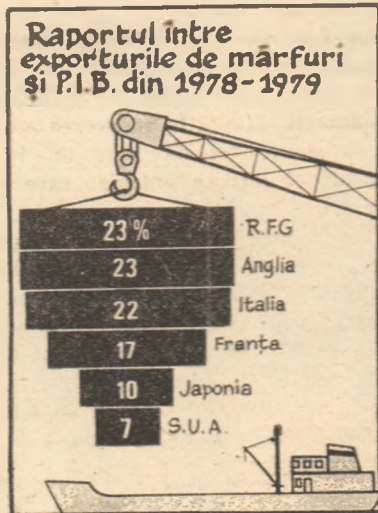
pe deplin în valoare resursele naționale, să participe activ, în condiții de egalitate și echitate, la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori materiale și spirituale”. Este, de altfel, poziția constantă a României, bazată pe permanenta luare în considerare a realităților lumii contemporane, care a fost exprimată și în cadrul actualei sesiuni speciale, în sensul că țara noastră privește edificarea noii ordini ca un proces istoric complex, care implică nu o confruntare între diferitele state sau grupuri de state, ci o colaborare strînsă între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, indiferent de orînduirea lor socială, pentru soluționarea în comun a problemelor existente.

Creșterea exporturilor de produse manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare reprezintă atît condiția, cît și efectul dezvoltării industriale a acestor țări, dezvoltare industrială ce constituie un element-cheie al întregului proces de diminuare și eradicare a decalajelor economice, de făurire a unei noi ordini economice internaționale. Tocmai de aceea — așa cum arăta șeful delegației țării noastre la actuala sesiune specială — în opinia României o direcție majoră de acțiune în procesul de făurire a unei noi ordini economice internaționale trebuie să o constituie combaterea cu fermă a protecționismului, continuarea procesului de liberalizare a comerțului internațional și, mai ales, favorizarea accesului exporturilor țărilor în curs de dezvoltare pe piețele țărilor dezvoltate.

Dependența de exporturi

IN CE MASURĂ economia principalelor țări capitaliste depinde de participarea lor la schimbul internațional de bunuri materiale și spirituale? Un indicator al acestei dependențe îl reprezintă raportul dintre valoarea totală a exporturilor fiecărei țări și produsul său intern brut.

Graficul de mai jos ilustrează că — deși în anii 1978—1979 R.F.G. și

S.U.A. au înregistrat valori aproape egale ale exporturilor — ele se situează la extreme (printre principalele țări capitaliste) în ceea ce privește ponderea exporturilor raportate la P.I.B.-ul lor. Se remarcă, de asemenea, că — alături de R.F.G. — cele mai înalte valori ale raportului menționat apar în cazul Angliei și Italiei.

Șomaj și discriminare rasială

CRIZA economică pe care o cunoaște Marea Britanie a mărit numărul șomerilor, de la 640 000 în martie 1973, la 1 434 mii în mai 1980 (exclusiv noii absolvenți de școli, care caută pentru prima oară de lucru). După cum relevă o cercetare a Institutului de studii politice, publicată în nr. 6 din acest an al revistei *Employment Gazette*, deosebit de afectate de această evoluție sînt „grupurile etnice minoritare” — cetățeni născuți (sau ai căror părinți s-au născut) în alte țări. Numai în rîndurile celor proveniți din diferite țări ale Asiei și Africii, contingentul șomerilor a crescut, în intervalul mai 1979 — mai 1980, cu 26 la sută. „Acest lucru — subliniază autorii studiului — poate fi interpretat, în general, ca o continuare și extindere a dezavantajului și discriminării pe care membrii grupurilor minoritare le întîmpină în ce privește șomajul”. Printre cauzele situației sînt citate: faptul că muncitorii provenind din afara insulelor britanice capătă de regulă munci plătite prost, necalificate sau slab calificate, care sînt cel mai mult supuse riscului; discriminarea rasială; insuficiența cunoaștere a limbii engleze; proporția redusă a membrilor

de sindicat în cadrul acestei categorii. Șomerii din rîndul „grupurilor etnice” întîmpină și cele mai mari dificultăți financiare, fiind gata să accepte slujb. cu salarii considerabil inferioare celor pe care le-au avut înainte de a rămîni fără lucru.

R. P. D. Coreeana: realizări în dezvoltarea industriei

ANUL trecut a marcat un nou pas înainte în dezvoltarea industriei R.P.D. Coreene, și în primul rînd a ramurilor sale de bază. Astfel, valoarea globală a producției industriale a crescut cu 15 la sută în comparație cu 1978, sporurile corespunzătoare fiind cu 14 la sută în cazul producției de energie electrică, de 15 la sută în cea de laminare de oțel, de 13 la sută în producția de îngrășăminte chimice, de 21 la sută în cea de ciment ș.a.m.d.

S-au obținut o serie de realizări în diversificarea producției industriale, în îmbunătățirea structurii interne a fiecărui sector al industriei; la aceasta a contribuit, între altele, intrarea în funcțiune în cursul anului 1979 a unui șir de obiective importante, cum sînt Combinatul chimic al tineretului, noi ateliere la complexul de mașini grele de la Dai-an, fabrica de piele sintetică de la Pyeungeung, fabrica de zahăr Okdang Aikouk din capitala țării ș.a.

Sectorul energetic se bucură de o atenție prioritară, exprimată îndeosebi în desfășurarea pe un front larg a construcției de hidrocentrale de diferite puteri, în extinderea susținută a capacităților în industria extractivă etc. Se prevede, de pildă, ca extracția de cărbune să crească cu 20—30 milioane de tone în actualul septenal, încît în 1984 să se atingă nivelul de 70—80 mil. tone, fapt care va plasa R.P.D. Coreeană pe un loc de frunte în lume în ceea ce privește producția de cărbune pe locuitor.

Energia solară — experiment iordanian

IORDANIA, țară a cărei principală resursă energetică o constituie energia solară, a încheiat o serie de acorduri care asigură experimentarea și explorarea pe teritoriul său a unui larg evantai de tehnologii utilizînd această energie. Existența în medie, a trei sute de zile însorite pe an permite folosirea energiei solare atît în instalații de desalinizare a apei marine, cit și la extragerea — prin metode simple — a sărurilor de potasiu din aceeași apă (folosite în industria de îngrășăminte), urmînd apoi cultura de seră a fructelor, legumelor și florilor (destinate îndeosebi exportului) și ajungîndu-se pînă la instalarea, de-a lungul căilor rutiere din deșert, a unor posturi telefonice dotate

cu baterii solare, la asigurarea funcționării frigiderelor, televizoarelor etc. Se examinează posibilitatea iluminării, în perspectivă, a căilor publice prin înmagazinarea energiei electrice produse în cursul zilei cu ajutorul energiei solare, precum și alte proiecte care — luate în ansamblu — conturează o imagine a posibilităților pe care le oferă energia solară în activitatea economică și în viața cotidiană a populației.

O cultură care merita atenție — sorgul

PRESA din Voivodina, provincie socialistă autonomă din Iugoslavia unde cultura sorgului are o tradiție îndelungată, scoate în evidență avantajele extinderii cultivării acestei plante industriale, Iugoslavia numărîndu-se, de altfel, printre primii producători din lume. De pe un hectar cultivat cu sorg se recoltează — în medie — circa 20 de chintale de paie pentru mătură și cite 30-40 chintale de sămînță.

Referindu-se la rentabilitatea acestei culturi, se arată că, pe lingă satisfacerea nevoilor interne, măturile și sămînța de sorg (folosită la obținerea de furaje complexe pentru vite și păsări, ce pot înlocui porumbul) constituie și un articol de export, mai ales în țările cu valută liber convertibilă.

Industria de armament și inflația

INFLAȚIA erodează nu numai puterea de cumpărare a populației — arată presa occidentală —, ci chiar și bugetele militare ale țărilor respective. Este vorba de faptul că, în pofida creșterii lor cvasi-generale, bugetele militare ale diverselor țări capitaliste nu reușesc să țină pasul cu majorarea prețurilor la diferitele tipuri de armament și echipament militar. Din ce în ce mai sofisticate, avioanele, tancurile, navele maritime etc din fiecare generație nouă înregistrează urcări de prețuri considerabile, determinînd implicit și o îngustare a pieței respective, efect nedorit de fabricanții de armamente. Publicația *Der Tagesspiegel* citează, de pildă, cazul avionului de luptă „Starfighter”, care costa 5,5 milioane de mărci vest-germane în 1965, în timp ce prețul avionului de tipul „Tornado”, care l-a înlocuit, este de opt ori mai ridicat.

Spirala prețurilor la armament contribuie la intensificarea risipei provocată de cursa înarmărilor, la creșterea de la an la an a cheltuielilor militare cu circa 40 miliarde dolari. Cifra echivalentă — după cum s-a arătat la actuala sesiune specială a O.N.U., consacrată noii ordini economice internaționale — cu rata anuală a serviciului datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare, sau cu 20% din valoarea exporturilor lor.

GLOSAR

Monetarism

TEORIA și politica monetaristă sînt astăzi foarte răspîndite în Occident, probabil datorită vidului lăsat în teoria economică burgheză de prăbușirea sistemelor bănești bazate pe etalonul aur.

Monetarismul atribuie modificării masei banilor în circulație o importanță centrală, dacă nu chiar decisivă, în procesul activității economice și în stabilirea nivelului prețurilor. El consideră că dublul obiectiv al stabilității monetare și al dezvoltării echilibrate a economiei ar putea fi atins „aproape automat”, în economia de piață, printr-un control oficial al masei banilor și prin admiterea unei creșteri anuale a acestei mase cu un anumit procent (5-6%).

Monetarismul se bazează pe două ipoteze: 1) între masa banilor în circulație și produsul social nominal (cererea economică globală) există o strînsă legătură; (2) masa banilor în circulație este o mărime influențabilă. Implicit, politica economică se identifică cu politica monetară în ce privește obiectivele. Autoritățile monetare, potrivit teoriei monetariste, trebuie să-și îndrepte principală atenție asupra masei banilor în circulație, mai curînd decît asupra altor variabile financiare, cum ar fi de exemplu nivelul dobînzilor. Banca centrală are capacitatea de a stabili volumul cererii globale prin intermediul cantității de monedă (teza „preeminenței impulsurilor monetare”). Alte influențe, cum ar fi politica fiscală, măsurile economice, comportamentul social, impactul extern, au o importanță secundară. În consecință, banca centrală trebuie să dirijeze masa banilor în circulație pentru a limita cererea globală, iar fiecare partener trebuie să-și încadreze cerințele economice în cererea globală astfel limitată (teza „limitării financiare a cererii globale”).

Cum se explică atunci fluctuațiile conjuncturii economice, proprii economiei capitaliste? Acestea s-ar datora politicii monetare greșite și nicidecum comportamentului unităților economice nebankare, avînd în vedere că acest comportament are drept caracteristică stabilitatea („postulatul stabilității în principiu a sectorului particular”).

Ce se întîmplă cu politica monetară anticiclică, discreționară, atît de răspîndită în actualele condiții de criză? O asemenea politică, apreciază monetaristii, nu poate duce la stabilitate, deoarece măsurile luate în cadrul acestei politici influențează cu întîrziere cererea, iar întîrzierea diferă de la un ciclu la altul.

Soluția monetaristilor este, așa cum s-a arătat, majorarea anuală, cu un anumit procent, a masei banilor în circulație. Stabilirea procentului nu este considerată problema determinantă ci, mai curînd, menținerea constantă a acestuia: „Cea mai potrivită rată de creștere, ca și cea mai indicată mărime monetară, globală, sînt mai puțin hotărîtoare decît adoptarea unei rate constante și cunoscută” (M. Friedman). Concomitent se consideră necesară o reformă a sistemului bancar, în sensul eliminării capacității băncilor de a crea bani prin credit, a dreptului băncii centrale de a efectua operații de reescont și de a interveni discreționar în activitatea celorlalte bănci.

Monetarismul a reanimat discuțiile monetare, teoretice și practice, însă realitatea nu s-a conformat tezelor sale. În ultima perioadă s-a văzut că, desi un număr de țări occidentale au adoptat această teorie, măsurile monetare luate în sensul monetarist nu au reușit să ducă la stabilitatea economică.

C. K.

Conferința mondială a energiei

A. Petrescu, București — În legătură cu problema care vă interesează, ne-am adresat tov. ing. Marius M. Dăncilă, cercetător la ICEMENERG, membru în Comitetul Național Român al Conferinței Mondiale a Ener-

giei, care ne-a relatat următoarele:

În perioada 8-12 septembrie 1980 va avea loc la München, cea de a XI-a reuniune a Conferinței Mondiale a Energiei, organizație tehnico-științifică internațională neguvernamentală, care grupează în prezent 78 țări, printre care și România, ca membru fondator. Reamintim că în anul 1971 lucrările celei de a VIII-a Conferințe Mondiale a Energiei s-au desfășurat în București.

sub înaltul patronaj al președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Tema actualei Conferințe este „Energia pentru lumea noastră” și are drept scop să scoată în evidență, în perspectivă mondială, corelațiile actuale dintre energetică, societate și mediul înconjurător și să dea sugestii în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă omenirea în acest domeniu.

Vor fi prezentate peste 150 de rapoarte tehnice din partea delegațiilor participante, cele ale delegației române referindu-se la: preocupări privind utilizarea rațională a energiei în România; dinamica corelației între ritmul de dezvoltare economică și socială și consumul de energie în România; 25 ani de cooperare româno-iugoslavă în construcția și funcționarea sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier și impactul său asupra zonelor învecinate ale celor două țări (raport mixt româno-iugoslav); analiza comparativă a potențialului de conservare a energiei în diferite procese industriale în România și S.U.A. (raport mixt româno-american).

Reuniunile Conferinței, care se țin odată la trei ani, constituie prilejuri pentru un valoros schimb de experiență între specialiști, precum și pentru contacte la nivel guvernamental, cu personalități din domeniul vieții politice, științei și industriei. În acest an vor fi tratate următoarele teme: petrolul sintetic și neconvențional; problemele energetice ale țărilor în curs de dezvoltare, substituirea petrolului; cărbunele ca valoare de schimb internațională; necesitatea energiei nucleare și problemele ei; bilanțul energetic; cererea și oferta; conservarea energiei.

Prognoză tehnologică

Remus Mureșan, Turda — 1) În prezent India dispune de patru centrale nucleare-electrice, cu o putere instalată totală de 860 MW. Potrivit unui raport prezentat în parlamentul indian de Departamentul pentru energia atomică, acest potențial se va tripla în următorii 12 ani, pentru a ajunge la 2 740 MW în 1991-1992.

2) FAST este denumirea prescurtată a unui program de prognoză și evaluare în domeniul științei și tehnologiei, adoptat anul trecut de țările membre ale Pieței comu-

ne. Acest program cu o durată inițială de cinci ani își propune să definească priorități pentru cercetarea științifică pornind de la problemele care se apreciază că vor afecta dezvoltarea pe termen lung a țărilor respective. Abordarea propusă este multidisciplinară. Pentru început au fost selectate ca fiind prioritare problemele energiei, muncii și utilizării forței de muncă, noilor tehnologii informaționale și biotehnologiilor.

La acest ultim capitol, în cadrul unui subprogram intitulat „Biosocietatea”, sînt studiate, între altele, consecințele sociale ale biotehnologiilor și barierele psihologice care ar putea frîna introducerea lor, precum și efectele pe care dezvoltarea acestor noi tehnologii le-ar putea avea asupra relațiilor comerciale cu țările în curs de dezvoltare (reducerea importului de materii prime, paralel cu posibilități sporite de comerț cu produse industriale).

Economisirea hîrtiei

Ion Covaci, Sinaia — Succesul înregistrat în operațiunea de recuperare a cărților vechi de telefon într-un număr de departamente din Franța a determinat autoritățile de resort să generalizeze această acțiune la scara întregii țări. Cărțile de telefon, care se tipăresc anual într-un tiraj de 21 milioane de exemplare, presupun un consum de 38 000 t de hîrtie pe an, echivalentul unei păduri de 580 000 arbori. De pe acum, partea albastră, referitoare la instituții administrative, a cărților de telefon se tipărește pe hîrtie obținută prin reciclarea hîrtiei vechi.

Viitorul cărții de telefon este considerat ca fiind limitat, datorită pătrunderii electronicii și în acest domeniu. Începînd de anul viitor, în Franța va fi experimentat anulul electronic (ecrane video racordate la un calculator central), care va permite pe de o parte obținerea de informații aduse la zi (ceea ce chiar o carte tipărită anual nu poate oferi, cu atît mai mult cu cît într-o țară de dimensiunile Franței numărul abonaților telefonici sporește cu 2 milioane pe an), iar pe de alta o considerabilă economie de hîrtie.

Comerț internațional

Petre Roman, Iași — Modalitatea cea mai utilizată de determinare a intensității gradului de participare a unei țări la comerțul internațional o reprezintă raportarea mediei exporturilor și importurilor ei de bunuri și servicii dintr-un an la produsul ei național brut din anul respectiv. Tabela de mai jos, care se referă la 11 țări capitaliste industrializate, permite constatarea că gradul de implicare în circuitul economic mondial s-a intensificat în marea majoritate a cazurilor, rămînd însă sensibil mai ridicat în țările de dimensiuni mici (Belgia, Olanda).

Gradul de deschidere la comerțul internațional

Țara	Media E + I în % din P.N.B.		
	1958	1968	1978
R.F.G.	20	21	26
Belgia	31	39	51
Canada	18	21	25
S.U.A.	5	5	10
Franța	13	14	20
Italia	12	16	24
Japonia	11	10	10
Olanda	47	44	47
Anglia	20	21	29
Suedia	23	22	28
Elveția	27	30	34

Sursa: B.R.I., Cinquantième rapport annuel, 1980, p. 21.

Societate mixtă

Emil Ramură, București — Societatea mixtă „China Jewelry Company Limited”, despre a cărei constituire în orașul vest-german Bremen a relatat la începutul lunii iulie a.c. cotidianul „Jenminjiaobao”, este prima societate mixtă de acest fel, cu participare chineză, avînd sediul în străinătate. În cadrul societății participă fiecarei părți la capital este de 50%, cele două părți („China National Arts and Crafts Import and Export Corporation” de pe lîngă Ministerul comerțului exterior al R.P. Chineze și firma „C. Melchers and Co.” din Bremen) numînd fiecare cite un director. Obiectul activității acestei societăți mixte îl constituie exportul de bijuterii și perle chinezești, pe piața europeană, precum și comerțul cu pietre semiprețioase. Acordul de constituire a fost semnat la Beijing, activitatea societății mixte urmînd să înceapă în anul 1981.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 36 din 5 septembrie 1980

- Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare — eveniment de mare însemnătate pentru dezvoltarea economico-socială a patriei (V. Dumitrache) 1

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Dimensiuni ale întreprinderilor model. Producția fizică și netă la nivelul sarcinilor și angajamentelor asumate (Alexandru Preda) 3
- Exigențe ale accelerării procesului de promovare a progresului tehnic (Costică Chițimia) 5
- Cum se câștigă și se menține prestigiul de mare exportator pe piața mondială (Vasile Sechel) 7
- Mecanismul economico-financiar: funcționalitate-eficiență. Reducerea costurilor materiale — factor hotărâtor al creșterii eficienței economice (Ioan Nicoară, Crăciun Sabău) 9
- O filieră mai simplă în circuitul metalului de la producător la consumator (Dumitru Petcu) 11
- Sporirea eficienței activității stațiilor pentru mecanizarea agriculturii din zonele colinare (Mihai Bogorodiță) 12

CONDUCERE • ORGANIZARE

- Simularea deciziei — metodă modernă de formare și perfecționare a cadrelor (lector dr. Ovidiu Nicolescu, lector dr. Tiberiu Zorlențan, Ioan Radu) 14

TEORII—IDEI

- Dezbateri „R.E.”: Industria mică — ample posibilități de valorificare eficientă a resurselor locale și a meșteșugurilor tradiționale 16
- 36 de ani de la crearea Comisiei centrale de organizare a mișcării sindicale unite din România. Unitatea, factor hotărâtor al succeselor noastre al forței clasei muncitoare (Vasile Bozga) 19
- Perfecționarea predării economiei politice în învățământul tehnic (prof. dr. P. Mălcomete) 21
- Școli • curente • economiști. Malthus — din filele istoriei în arsenalul ideologiei burgheze actuale (I) (prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

- Restructurarea comerțului mondial cu produse manufacturate (Adrian Constantinescu) 24
- R.P. Bulgaria: Realizări și exigențe în dezvoltarea economiei (N. Tabără) 26
- Tendințe-conjuncturi 27
- Imperativul unei Europe a păcii și colaborării (Nicolae Chilie) 28
- Mondorama 30
- Curier 31

ÎN SUPLEMENTUL NUMĂRULUI: Generalizarea experienței înaintate în unitățile economice

IN THIS ISSUE

- Requirements for a high-rate technical progress promoting (Costică Chițimia) 5
- How to get and keep up the prestige of a great exporter on the international market (Vasile Sechel) 7
- A "R.E." debate: The small industry — large possibilities for an efficient turning into account of the local resources and handicraft activities 16
- Schools • trends • economists. Malthus — from the history files in the nowadays bourgeois arsenal of ideology (I) (Prof. Dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu) 22
- Reshaping the manufactured goods world trade (Adrian Constantinescu) 24
- The P.R. of Bulgaria. Achievements and requirements of the economic development (N. Tabără) 26
- The imperative of an Europe of peace and collaboration (Nicolae Chilie) 28

DANS LE NUMÉRO

- Exigences de l'accélération du processus de promotion du progrès techniques (Costică Chițimia) 5
- Comment se gagne et se maintient le prestige de grand exportateur sur le marché mondial (Vasile Sechel) 7
- La petite industrie — amples possibilités de valorisation efficiente des ressources locales et des métiers traditionnels (débat) 16
- Ecoles-courants-économistes. Malthus — des manuels d'histoire à l'actualité de l'arsenal de l'apologetique bourgeoise (I) (prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu) 22
- La restructuration du commerce mondial avec des produits manufacturés (Adrian Constantinescu) 24
- La R.P. de Bulgarie. Réalisations et exigences dans le développement de l'économie (N. Tabără) 26
- L'imperatif d'une Europe de la paix et de la collaboration (Nicolae Chilie) 28

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Требования в деле ускорения процесса внедрения технического прогресса (Костіка Чицимія) 5
- Как приобретается и поддерживается престиж крупного экспортёра на мировом рынке (Василе Сежел) 7
- Малая промышленность — крупные возможности эффективного использования местных ресурсов и традиционных ремесел (обсуждение) 16
- Школы • течения • экономисты. Мальтус — со страниц истории в арсенал современной буржуазной идеологии (I) (проф. др. Иванчиу Николае-Вăлеану) 22
- Перестройка мировой торговли готовыми изделиями (Адриан Константінеску) 24
- Н.Р.Болгария. Достижения и потребности в развитии экономики (Н. Табарă) 26
- Повелительное требование создания Европы мира и сотрудничества (Николае Килие) 28

Abonamentele se încheie la oficiile postale, factorii poștali și difuzorii voluntari de presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămânal): pentru întreprinderi și instituții — 260 lei anual; pentru cursanții tuturilor formelor de învățământ politic și profesional, elevi, studenți — 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32.50 lei pe 3 luni. Termen limită de încheiere a abonamentului: 20 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Redacția și administrația: București Bd. Magheru nr. 28—30 etaj I, 70159, sectorul I Cont I.S.I.A.P. 645150228 B.N.R.S.R. — filiala sector I București Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ ȘI SUPLIMENTARĂ DE ACCIDENTE = PREVEDERE + ECONOMIE

ADAS

Asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente este utilă oricărei persoane în vîrstă de la 16 la 65 de ani.

PE CE DURATĂ SE POATE INCHEIA ASIGURAREA ȘI CARE ESTE NIVELUL PRIMELOR DE PLATĂ ?

DE CE ?

Pentru că :

● Oferă posibilitatea imbinării prevederii cu economia, constituind un sprijin material pentru cel ce se asigură sau pentru familia sa, întrucît suma asigurată stabilită pentru urmările accidentelor reprezintă de 6 ori suma prevăzută pentru celelalte evenimente cuprinse în această asigurare, iar la expirarea asigurării se plătește atît suma asigurată (economisită), cit și o indemnizație de 10 la sută.

● Dă posibilitatea asiguratului să încaseze pe parcursul duratei asigurării, cite 1 000 de lei pentru fiecare combinație de litere înscrisă în poliță, ieșită la tragerile de amortizare lunar.

CE RISCURI SÎNT ASIGURATE ?

● Sînt acoperite cazurile de invaliditate permanentă totală sau parțială și de deces din accidente, produse de evenimente neprevăzute și nedorite, cum ar fi : explozia, prăbușirea de teren, lovirea, căderea, alunecarea, acțiunea violentă a unei persoane, atacul unui animal, trăsnetul, acțiunea curentului electric, inecul, intoxicarea subită sau asfixierea din cauze subite și multe altele, precum și decesul din alte accidente.

● Se poate incheia pe durate de la 5 la 15 ani.

● Primele de plată se stabilesc în funcție de mărimea sumei asigurate, de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata asigurării, fiind pentru fiecare 1 000 de lei din suma asigurată, între 7,75 și 21,50 lei, lunar.

Pentru ca Administrația Asigurărilor de Stat să-și onoreze prompt obligațiile din contractul de asigurare, dv., stimați asigurați, aveți datoria să achitați la termen primele de asigurare. Această obligație vă cere prea mult timp ? Nu, deoarece puteți plăti primele de asigurare folosind „consimțămîntul scris“, prin imputernicirea ce o dați lucrătorilor care vă efectuează plățile de retribuții de a achita Administrației Asigurărilor de Stat, din drepturile dv., primele, atît pentru asigurările în curs, cit și pentru cele pe care le veți incheia sau reinnoi.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

I.A.P.L. AMZEI

RESTAURANTUL „DUNĂREA“

RESTAURANTUL „GRĂDINIȚA“

**TOATE UNITĂȚILE
DIN
ÎNȚREPRINDEREA
DE ALIMENTAȚIE
PUBLICĂ „AMZEI“,
SECTORUL 1,
OFERĂ
CONSUMATORILOR
CONDIȚII OPTIME
DE RELAXARE.**

DUNĂREA

**Bd. N. Bălcescu,
nr. 3-5
tel. 16 27 26**

GRĂDINIȚA

**Bd. Magheru
nr. 24 A
tel. 59 54 30**

MIORIȚA

**Șos. Kiseleff
nr. 32
tel. 17 10 95**